

Gorenjski Glas

PETEK, 28. JUNIJA 2019

LETO LXXII, ŠT. 51, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V parku želijo omejiti promet

Predstavniki Triglavskega narodnega parka (TNP) in parkovnih lokalnih skupnosti so pred poletno sezono predstavili prizadevanja za zmanjšanje gostote motornega prometa na območju Julijskih Alp.

MATEJA RANT

Stara Fužina – S ciljem zmanjšati gostoto motornega prometa ter tako ohraniti dostopnost in privlačnost narave tako za obiskovalce kot za domačine so Javni zavod TNP in lokalne skupnosti na območju parka za letošnjo poletno sezono pripravili številne možnosti za obisk biosfernega območja Julijske Alpe z javnim prevozom. »Vesel sem, da je napočil čas, ko smo vsi spoznali, da so za doživljanje narave nujni ukrepi na področju prometa. Število

obiskovalcev je v zadnjih letih tako naraslo, da drugega izhoda praktično ni več,« je opozoril direktor Javnega zavoda TNP Janez Rakar. Obiskovalcem in domačinom bodo tako v letošnji poletni sezoni na voljo številni organizirani prevozi, po vzoru lanskega uspešnega promocijskega dneva umirjanja prometa v dolini Vrata pa bodo promocijska dneva prvič izvedli tudi v Ukancu v Bohinju in na Mangartski cesti, avgusta pa znova tudi v Vratih.

Prevlada avtomobilskega prometa predvsem poleti

ogroža naravo in zmanjšuje kakovost doživljanja. »Triglavski narodni park z Julijskimi Alpami zaradi svoje enkratnosti in neponovljivosti zahteva spoštljivega gosta,« poudarjajo v TNP. Ob tem je bohinjska podžupanja Monika Ravnik poudarila, da turistov ni preveč, preveč pa je avtomobilov, zato želijo obiskovalce spodbuditi k uporabi javnega prevoza, da bi zmanjšali število vozil ob jezeru. Še letos bodo razširili ponudbo brezplačnih organiziranih prevozov.

► 4. stran

Na območju parka beležijo vse več obiskovalcev, a tudi vse več prometa. / Foto: Gorazd Kavčič

Darilo za konec šolskega leta

V Medvodah so na zadnji šolski dan odprli novo šolsko športno igrišče pri Osnovni šoli Medvode.

Igrišče so s prerezom traku uradno odprli (z leve): župan Občine Medvode Nejc Smole, predstavnik ministrstva mag. Darko Repenšek in ravnateljica OŠ Medvode mag. Damjana Šubic.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Igrišče v prvi vrsti služi potrebam Osnovne šole Medvode in bližnjega Vrta Medvode, predvsem v popoldanskih urah in ob koncih tedna pa ga uporabljajo tudi drugi občani.

Občina je gradnjo začela lani, zgradili pa so igrišče za košarko in mali nogomet, tristetno dvestometrsko tartansko atletsko stezo, prvo tovrstno v občini, stezo za tek na šestdeset metrov in skok v daljino ter prostor za met krogle. Pri gradnji atletske steze jim je pomagalo tudi ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

► 8. stran

Priloge:

jeseniške novice
deželne novice
kranjske novice

za hotelom **Ramada Resort******
Kranjska Gora

KRANJSKA GORA
INTERSPORT
BERNIK

FLYINGSMOKER.com

Libri kakec

hit alpinea
Kranjska Gora

AKTUALNO

Okrnjeno delo družinskih ambulant

Med počitnicami so urniki družinskih ambulant v Zdravstvenem domu Kranj zaradi dopustov prilagojeni oziroma je delovanje družinskih ambulant še naprej okrnjeno. Ohranja se akutna ambulanta, ki deluje samo dopoldne.

2

AKTUALNO

V Adrii Airways iščejo strateškega partnerja

V Adrii Airways pospešeno iščejo strateškega partnerja. V pogovorih so z več potencialnimi partnerji, a za zdaj še ne morejo povedati, s kom se dogovarjajo. Zagotavljajo, da bodo to sporočili takoj, ko bo možno.

3

CG+

Simpatično brenčanje iz čmrlnjaka

Lojze Fuchs s Pristave pri Trziču ima v domačem čmrlnjaku trenutno naseljenih devet panjev čmrlnjev. Pravi, da je čmrlnj pridna žuželka, ki veliko koristnega naredi za naravo, a so ljudje na to že kar pozabili.

15

CG+

Ustvarjalnost, skrita za klekljanjem

V Špentalovi hiši v Železnikih si je v okviru Čipkarskih dnevov do nedelje možno ogledati zanimivo razstavo navijačev klekljev – od povsem preprostih ročnih do mehanskih in vse bolj izpopolnjenih električnih.

18

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo pretežno jasno. Jutra bodo sveža, v nedeljo čez dan pa bo spet bolj vroče.

14/28 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Slovenska popevka pod zvezdami Soriške planine

V soboto, 20. julija, bo na odru pod zvezdami v objemu gora na Soriški planini potekal prav poseben večer. Ob spremljavi revijskega Orkestra Amadeo pod vodstvom dirigenta Tilna Drakslerja bodo priznani slovenski pevci Nuša Derenda, Maja Berce in Andraž Gartner oživili stihe slovenskih pesnikov in napeve skladateljev, kot so Jure Robežnik, Gregor Strniša, Elza Budau, Mojmir

Sepe in drugi. Na večeru z naslovom Poletna noč na Soriški planini, posvečenem zlatemu obdobju slovenske popevke, boste lahko prisluhnili zimzelenim Orion, Med iskrenimi ljudmi, Poletna noč, Maček v žaklju, Dan ljubezni, Pegasto dekle, Ti si moja ljubezen in kopici drugih. Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici. Nagradno vprašanje: Kdo so nastopajoči na Poletni noči na Soriški planini? Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 8. julija 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenki

V nagradni igri, objavljeni 14. junija 2019, prejme zgoščenko Tomislava Bralića in Klape Intrade Magda Bizovičar iz Škofje Loke.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 21. junija 2019, prejme dve vstopnici za ogled predstave Deseti brat v Predosljah Marina Hartman iz Medvod. Nagrajenkama čestitamo!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ANTON EKAR iz Preddvora.

Predsednik nagradil
prostovoljce

Predsednik republike je priredil sprejem ob podelitvi državne nagrade in priznanj prostovoljcem.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Predsednik Borut Pahor je ta teden priredil sprejem ob podelitvi državne nagrade in priznanj na področju prostovoljstva za leto 2018. Gre za najvišji državni priznanji za izjemne dosežke na tem področju, ki jih vsako leto podeljuje Odbor Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva.

Med šestimi nagrajenci za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja je tudi Ivanka Šušteršič, prostovoljka Karitas v Preski. Upokojena pravica se je posvetila delu z ljudmi v stiski. Bila je ustanovna članica slovenskega društva Unicef, pomagala je pri organiziranju prostovoljskega dela v Karitasu, tako na nacionalni ravni znotraj Slovenske karitas, znotraj Škofijske karitas Ljubljana, Župnijsko

karitas Preska pa vodi že od leta 1991. Tako skrbi za delo še vsaj štiridesetih drugih prostovoljcev, ki skupaj skrbijo ne samo za materialno, ampak celostno podporo socialno šibkim in starejšim ljudem. Ivanka Šušteršič je predana prostovoljka za najbolj ranljive skupine prebivalstva. Vsak človek ji je dragocen, in ko potrebuje pomoč, pri njej ni vprašanja glede časa. To so lahko začutili že begunci ob begunski krizi v devetdesetih, ko je imel dan včasih premalo ur. Ivanka Šušteršič je pionirka na področju pravnega svetovanja ljudem v stiski. Osebnost in poslušanje sta njeni odliki, da je lahko uspešno svetovala mnogim ljudem. S svojim pravnim znanjem je v veliko pomoč dobrodelnim organizacijam ob ustanavljanju, odpiranju novih programov. Je človek sodelovanja z ljudmi in organizacijami s ciljem, da lahko pomaga človeku v stiski.

Še naprej okrnjeno delo
družinskih ambulant

Med poletnimi počitnicami so urniki družinskih ambulant v Zdravstvenem domu Kranj zaradi dopustov prilagojeni oziroma je delovanje družinskih ambulant še naprej okrnjeno. Ohranja se akutna ambulanta, ki pa med počitnicami deluje samo v dopoldanskem času. Pacienti še vedno opozarjajo na po njihovih osebnih izkušnjah nedopustno dolgo čakanje ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Kar nekaj klicev bralcev prejmemo v uredništvo Gorenjskega glasa, s katerimi bralci opozorijo, da so problemi na področju ambulant družinske medicine v Zdravstvenem domu (ZD) Kranj še prisotni. Kritike se najpogosteje nanašajo na predolgo čakanje, na kar smo bili ponovno opozorjeni pred dnevi (ime in priimek bralca hranimo v uredništvu). Gre za starejšega pacienta z resnimi zdravstvenimi težavami, ko ga je ob obisku ambulante sestra napotila v akutno ambulanto, kjer pa je čakal dolgih dobrih šest ur, kot navaja. V akutni ambulanti ni naročanja, ob tem je pacient opozoril, da tega dne niti ni bilo reda, kar se tiče klicanja v ambulanto glede na to, kdaj je kdo oddal kartico zdravstvenega zavarovanja. Ocenil je tudi, da je bilo za njim na vrsti še 12 pacientov, ko je bila ura pol dveh popoldne, potem pa jih je sestra obvestila, da bo zdravnica pregledala še tri, ostale pa bodo poslali v dežurno službo. Še en pregled je imel kasneje, prav tako v akutni ambulanti, preden gre na specialistični pregled v Ljubljano, in tudi tega dne je čakalnico pred akutno ambulanto opisal kot nepopisno gnečo. Že pred časom je neki drug pacient, ko smo pogledali v čakalnico akutne ambulante, stanje opisal: »Pacienti smo namazani z mastjo za potrepljivost. A je vse preveč pacientov, ki se mažejo s to mastjo.« In dodal, da je stvari na vsak način treba urediti, pri tem pa ga ne zanima, kdo je »kriv« in kakšno obliko zdravstva bomo imeli, pomembno je samo, da to funkcionira.

Zdravstveni delavci o
verbalnem nasilju

»Naši zaposleni kot najbolj problematično in najbolj obremenjeno obdobje zaznavajo prvi delovni dan po koncu tedna ali prazniku ter dan pred koncem tedna (petek) ali prostim delovnim dnevom. Zdravstveno osebe v ambulanti vodi natančno evidenco sprejetih kartic in seznam čakajočih

V ZD Kranj pacientom priporočajo, da se pred obiskom zdravnika obrnejo najprej na svojo ambulanto po telefonu oziroma se z delovanjem ambulante predhodno seznanijo na spletni strani ZD Kranj. /Foto: Tina Dokl

sproti ažurirajo, da bi se izognili napakam, o katerih pišete. Velikokrat se izkaže, da je kritika neutemeljena. Sami zdravstveni delavci poročajo o pogostem, predvsem verbalnem nasilju nad njimi,« se je odzvala Tatjana Kitič Jaklič, vodja družinske medicine v ZD Kranj. V izogib nesporazumom pacientom svetuje, »...

Za obe družinski zdravnici v ZD Kranj, ki sta dali odpoved, so našli zamenjavo. Prva zdravnica bo nastopila delo še v času letnih dopustov, druga zdravnica bo s popolnim prevzemom ambulante začela v septembru.

naj pred obiskom zdravnika preverijo, ali morda dela njihova ambulanta in kdaj, ter se po možnosti na pregled v ambulanto svojega izbranega zdravnika naročijo, ker si bodo s tem prihranili nepotrebno čakanje. Hkrati naj se na pregled pripravijo, morda s seznamom vprašanj in zadev, ki jih želijo razrešiti (na primer vprašanja o izvidu ter hkrati še seznam zdravil ali napotnic, ki jih še potrebujejo). Še vedno beležimo velik odstotek nenaročenih pacientov v ambulantah družinske medicine, ki sicer normalno delujejo, kar pa povzroča slabo voljo tako pri naročenih kot nenaročenih pacientih in tudi zdravstvenih delavcih. Še posebno pomembno je, da se predvsem

po telefonu obračajo na svojo ambulante v času epidemij različnih virusnih bolezni, ko večinoma zadošča le simptomatsko ukrepanje (npr. zniževanje povišane telesne temperature, po potrebi jemanje analgetika ...) in se na tak način epidemije uspešneje zajeziijo.«

Poleti akutna ambulanta
samo dopoldne

Med poletnimi počitnicami so urniki ambulant zaradi dopustov prilagojeni, kot je še pojasnila Tatjana Kitič Jaklič: »Ohranja se akutna ambulanta, ki v času poletnih počitnic deluje le v dopoldanskem času, medtem ko je administrativna ambulanta ukinjena, ker je vsaj v določeni obliki (četudi samo za administrativno delo v ožjem smislu) zagotovljeno pokrivanje vseh ambulant. Delovanje družinskih ambulant ostaja še vedno okrnjeno. Pacientom priporočamo, da se pred obiskom zdravnika obrnejo najprej na svojo ambulanto po telefonu oziroma se z delovanjem ambulante predhodno seznanijo na spletni strani ZD Kranj.«

Poročali smo že, da sta v junijem zaradi odpovedi delovnega razmerja ZD Kranj zapustili dve družinski zdravnici. »Za obe zdravnici smo že našli zamenjavo. Prva zdravnica bo nastopila delo še v času letnih dopustov, medtem ko bo druga zdravnica s popolnim prevzemom ambulante začela v septembru,« je sklenila so-govornica.

Zastopnik na pomoč pri
iskanju zdravnika

Zastopnik pacientovih pravic za Gorenjsko Avgust Rebič je povedal, da se je samo nekaj pacientov iz kranjskega območja v zadnjem času obrnilo nanj. »Teh nekaj pacientov, ki so se obrnili name, ni imelo opredeljenega osebne-ga (družinskega) zdravnika. Ker v ZD Kranj družinski zdravniki ne vpisujejo novih pacientov, sem se povezal z direktorjem ZD Škofja Loka in v pri njih uredil izbranega zdravnika. Enkrat sem bil vabljen tudi na koordinacijski sestanek h kranjskemu županu, ko se je obravnavala problematika družinske medicine v ZD Kranj,« je pojasnil Rebič.

Naj spomnimo: družinski zdravniki ZD Kranj so že dlje časa opozarjali na preobremenjenost in pomanjkanje novih zdravnikov. Tako daleč je šlo, da je 24 zdravnikov dalo odpoved. Dve zdravnici sta odšli nepreklicno, drugi pa so odpovedi zamrznili do 15. septembra. Vlada jim je v prvem koraku prisluhnila s sprejetjem Aneksa št. 1, s katerim zdravniki družinske medicine lahko odklonijo nove paciente, ko dosežejo 1383 opredeljenih pacientov (ali 1895 glavarinskih količnikov). Pričakujejo še sprejetje Aneksa št. 2, ki bo zagotovil, da bodo timi družinske medicine na tim tudi stoodstotno plačani, za kar je več od opredeljenih glavarinskih količnikov, pa nagrajeni.

Iščejo strateškega partnerja

V Adrii Airways se dogovarjajo o strateškem partnerstvu z več potencialnimi interesi, s katerimi konkretno, pa v vodstvu podjetja še niso pojasnili.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Po številnih težavah Adrie Airways, ki so v zadnjih tednih precej odmevale v slovenski javnosti in medijih, se je odzvalo tudi vodstvo podjetja in včeraj sklicalo novinarsko konferenco. Kot je povedal direktor družbe Holger Kowarsch, pospešeno iščejo strateškega partnerja. »Smo v pogovorih z več potencialnimi strateškimi partnerji, ki ga Adria nujno potrebuje. Za zdaj še ne morem povedati, s kom se dogovarjamo, a zagotavljam, da bomo sporočili vse potrebne informacije, takoj ko bo to možno,« je povedal prvi mož letalskega prevoznika in poudaril, da Adriinih petsto zaposlenih skupaj z vodstvom podjetja dela vse, kar je v njihovi moči, za dobrobit družbe in udobje potnikov.

Na novinarsko vprašanje, ali ima 4K Invest potreben denar za dokapitalizacijo podjetja, je Kowarsch sicer odgovoril, da je menedžer Adrie in da je to vprašanje za lastnika. Prav tako vodstvo podjetja ni želelo komentirati lanskoletnih bilanc, ki še niso revidirane. »Letno poročilo je še v izdelavi in bo objavljeno do konca avgusta. Tako kot vsako leto pa pričakujemo mnenje brez pridržka,« je povedal

Vodstvo podjetja je naznanilo, kakšne načrte imajo z Adrio Airways.

vodja financ Jožef Režek in pojasnil, da Adria nima nobenih odprtih obveznosti do države iz naslova prispevkov od plač, prav tako zglede posluje tudi s poslovnimi partnerji, s katerimi ima odprte le določene dogovorjene obveznosti.

V vodstvu podjetja so se dotaknili tudi težav, s katerimi se podjetje sooča v zadnjem času. Pojasnjujejo, da so do konca maja več kot osemdeset odstotkov vseh letov zaključili v skladu s planom, torej brez oziroma z največ 15-minutno zamudo, v prvi polovici leta pa so odpovedali 2,4 odstotka letov, kar je po besedah Kowarscha preveč, a vendarle ne tako slabo, kot se včasih želi prikazati, saj do zamud prihaja pri vseh letalskih prevoznikih, razlogi za to pa so različni.

Kot je povedal vodja operative Tadej Notersberg, je do zamud prihajalo zaradi zasedenosti slovenskega in evropskega zračnega prometa, s čimer se soočajo vsi prevozniki, neugodnih vremenskih razmer in internih razlogov podjetja. Med slednje pripisujejo planirana vzdrževanja letal, ki so se nepričakovano zavlekla, a naj bi težavo v kratkem rešili, saj imajo na vzdrževanju le še eno letalo. Eden od razlogov je tudi pomanjkanje posadk pilotov in kabinskega osebja. »Tudi to situacijo uspešno rešujemo. V zadnjem letu je Adria poslala več kot petdeset pilotov in več kot sedemdeset članov kabinskega osebja, kar zahteva določeno usposabljanje in čas. Predvidevamo, da bomo situacijo v celoti rešili do konca julija ali

v prvi polovici avgusta,« pravi Notersberg. Ob tem zanjajo navedbe, da naj bi se soočali z odpovedmi pilotov. Kot pravijo, so letos odšli štirje piloti, od tega dva v pokoj, dva pa sta delo poiskala drugje.

Ena od pomanjkljivosti, ki jo priznavajo, je da potnikom niso dovolj dosegljivi, zato so v zadnjem času zaposlili šest ljudi v klicnem centru. Prav tako so lani zaznali porast pritožb in prispevkov, zaradi česar so pri reševanju v zaostanku, a bodo s petimi novimi zaposlenimi rešili tudi te težave, kot je pojasnila Zala Letnar, zadolžena za stike s potniki, pa bodo vsi potniki prejeli odgovore.

»Težav se zavedamo in se zanje potnikom tudi opravičujemo. Naredili bomo vse, da bodo potniki zadovoljni,« je še dejal Kowarsch.

k

KOMENTAR
ALEŠ SENOŽETNIK

Kam jadra Adria?

ALEŠ SENOŽETNIK

Adria Airways, ki – sprva kot Adria Aviotransport – deluje že od leta 1961, si je v tem času uspela zgraditi sloves ene najboljših slovenskih blagovnih znamk in se je redno uvrščala na sezname najzanesljivejših letalskih prevoznikov. Ker je Adria v tem času skupaj z ostalimi uspešnimi podjetji predstavljala del slovenskega nacionalnega ponosa, je razumljiva velika pozornost javnosti, ki danes zaskrbljeno in s precejšnjo mero jeze spremlja njeno negotovo usodo, pa čeprav je družba že tri leta v lasti nemškega sklada 4K Invest.

Adria se v zadnjih letih sooča s precejšnjimi finančnimi težavami, pomanjkanjem letal in posadk. Vse to je pripeljalo do številnih zamud, združevanj in celo odpovedi letov, o čemer mediji poročajo skorajda dnevno. Nezadovoljni potniki svojo jezo izražajo tudi na družbenih omrežjih, pred dnevi je k skupni tožbi pozval celo nekdanji minister Gregor Virant. Na težave so se odzvali tudi predstavniki države, ki je v zadnjih letih pred prodajo v Adrio vložila 54 milijonov evrov davkoplačevalskega denarja.

Na novo finančno injekcijo podjetje, ki je danes v zasebni lasti, ne more več računati, čeprav je bilo v medijih zaslediti tudi to, da je vodstvo za pomoč prosilo predsednika vlade

Marjana Šarca, a so navedbe v vodstvu odločno zanikali. Da vlada glede usode Adrie ni optimistična, pa je razvidno tudi iz Šarčeve izjave, da je 4K Invest eno letalsko družbo v Švici že potopil, enako prakso pa očitno nadaljuje pri nas. Da izbira kupca za Adrio ni bila najboljša, je povedala tudi ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek.

Kaj bi za državo, ki jo v prihodnje med drugim čaka predsedovanje EU, pomenil propad Adrie, je z gotovostjo težko napovedati. Na ministrstvu za infrastrukturo naj bi se že pripravljali tudi na to možnost in tehtajo, katere letalske linije poleg povezave med Ljubljano in Brusljem bi z državnimi pomočmi veljalo ohraniti. Propad prevoznika bi občutili tudi na brniškem letališču, kjer Adria prispeva k polovici vseh letov, a kot je že večkrat povedal poslovodni direktor Fraporta Slovenija Zmagob Skobir, so pripravljani tudi na ta scenarij. Adriine linije pa bi (pravzaprav so nekatere že) prevzeli drugi letalski ponudniki.

A na včerajšnji novinarski konferenci je vodstvo napovedalo novo poglavje v razvoju družbe. Kot pravijo, pospešeno iščejo strateškega partnerja, ki bi družbo spravil iz zagat v eni najbolj neizprosni panog, pospešeno zaposlujejo in delajo vse, da bi pod Adriinimi krili zavel nov veter. Če mislijo resno, pa bo slej ko prej jasno.

Nova maša v Radovljici

Med letošnjimi šestimi novomašniki v slovenski Katoliški cerkvi je tudi Rok Pogačnik iz Radovljice, ki bo daroval novo mašo v nedeljo v Radovljici.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Letošnja novomašniška žetev ne bo posebej omilila manka duhovnikov v župnijah, ustanovah in redovih Katoliške cerkve v Sloveniji. Jutri ob devetih dopoldne, na praznik apostolov svetih Petra in Pavla, bo ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore v ljubljanski stolnici posvetil štiri novomašnike: Tadeja Ložarja in Gregorja Bregarja iz Ljubljane, Vita Urbanijo iz Moravc in Roka Pogačnika iz Radovljice. Rok je letos edini novomašnik iz gorenjskih župnij. Kot je povedal radovljiški župnik Andrej Župan, bodo novomašnika slovesno sprejeli jutri (sobota) zvečer ob 19. uri v cerkvi svetega Petra v Radovljici. Najbolj slovesna pa bo nedelja, ko se bo ob 14. uri

začela v tej cerkvi novomašniška svečanost.

»Privlačila me je lepota liturgije, zgled domačega župnika, ob katerem sem začutil, da živi nekaj posebnega, in to, da sem v župniji našel okolje, v katerem sem se počutil zelo dobro.

Dva letošnja jubilaranta sta nekaj posebnega. Oba sta bila rojena v župniji Preddvor. Prvi je frančiškanski pater Polikarp Brolih, ki je bil rojen 5. decembra leta 1923 na Zgornji Beli in je bil v duhovnika posvečen decembra leta 1949, torej pred »železnimi« sedemdesetimi leti. Preddvorski železomašnik bo slovesno mašo najprej daroval v Preddvoru prihodnjo nedeljo, 7. julija, teden kasneje, 14. julija, pa še na Brezjah. Drugi pa je Mirko Cuderman, rojen julija 1930 v Tupaličah, ki praznuje letos 65 let duhovniškega poklica, Mirko Cuderman je eden od najbolj znanih slovenskih muzikologov, dirigentov in zborovodij ter izvrsten poznavalec cerkvene glasbe.

Misel na duhovništvo je bila skoraj naravna,« je o vzrokih za odločitev za duhovniški poklic za časniki Družina povedal Rok Pogačnik. Leta 2012 je maturiral na Škofijski klasični gimnaziji in vstopil v ljubljansko bogoslovno semenišče. Med

študijem je dve leti in pol preživel na Poljskem, marca leta 2018 pa se je vrnil domov. »Čeprav je poklic zame predvsem skrivnost, pa vem, da je v bogu prihodnost in čutim, da sem s tem, ko sem mu podaril svoje življenje, naredil najboljši korak,« je še povedal za Družino.

Letos praznuje kar nekaj duhovnikov ljubljanske nadškofije, v katero sodi Gorenjska, poklicne jubileje. Srebrnomašnik je po 25 letih delovanja v tem poklicu postal Franci Alič, župnik v župniji Sveti Duh pri Škofji Loki. Med jubilaranti omenjam tudi dolgoletnega tržiškega župnika Romana Starca, ki je sedaj stolni župnik v ljubljanski stolnici. Med letošnjimi zlatomašniki, za katerimi je pol stoletja duhovniške službe, so z Gorenjskega Jože Klun, župnik v župniji Kokrica, ki bo praznoval svoj jubilej v nedeljo, 30. junija, frančiškanski pater Viktor Papež z Brezj, Nikolaj Štolcar iz Zgornjega Tuhinja in Franc Vidic iz župnije Besnica.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

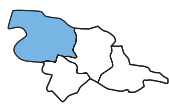
FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltrednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V parku želijo omejiti promet

◀ 1. stran

Do sredine septembra bodo organizirani brezplačni prevozi »od vrat do jezera, od vasi do vasi in do številnih znamenitosti – brez iskanja parkirnih mest in brez skrbi«, prevozi bodo organizirani tudi na Soriško planino in Pokljuko ter med Srednjo vasjo in križiščem Vogar-Blato. Skupaj bo to poletje potnikom na voljo pet linij brezplačnih organiziranih prevozov. Za

V Bohinju bodo letos še razširili ponudbo brezplačnih organiziranih prevozov. / Foto: arhiv TNP

boljšo informiranost obiskovalcev in domačinov so po besedah Monike Ravnik vzpostavili tudi novo spletno stran s prometnimi informacijami. V Ukancu in na mangartski cesti bodo v soboto, 6. julija, v primeru dežja pa 13. julija pripravili še promocijska dneva umirjanja prometa. Za en dan bosta zaprti cesti v Ukancu in do kočice na Mangartskem sedlu, dostop pa bo omogočen z organiziranimi brezplačnimi prevozi in pohodniškimi izletmi. Dan pred promocijskim dnevom umirjanja prometa v Ukancu bodo v Bohinju splavili novo ladjo, novo pridobitev za bohinjski javni promet. »Na ta način poskušamo spreminjati navade ljudi, kar je najtežje,« je poudaril Klemen Langus iz Turizma Bohinj.

S podobnimi ukrepi kot v Bohinju se trudijo promet od jezerske skledje umakniti tudi na Bledu. V sodelovanju s Turističnim društvom Gorje in Občino Gorje so uvedli avtobus za en evro, ki povezuje blejske vasi, Blejski grad, Vintgar, Zatrnik in Pokljuko. Parkirišča so začeli opremljati s posebnim sistemom, ki uporabnikom že ob glavni cesti sporoča, koliko parkirnih mest je na voljo, obenem pa s temi informacijami promet usmerja-

jo na parkirišča zunaj središča Bleda. »Parkirišča prišli in vrtcu, ki so včasih samevala, so zdaj polno zasedena, kar pripomore k boljši urejenosti prometa,« je razložil Tomaž Rogelj iz Turizma Bled. Okoliške destinacije Bleda, Radovljice, Tržiča in Žirovnice pa bo julija in avgusta povezoval avtobus hop-on hop-off z različnimi tematikami, ki po besedah Nataše Mikelj iz Turizma Radovljica ne ponuja samo prevoza, ampak doživetja. Na vseh trasah avtobusov bodo prisotni lokalni turistični vodniki, ki bodo goste seznanjali z zanimivostmi ob poti in jim delili koristne namige za spoznavanje skritih kotičkov podeželja. Za imetnike kartice mobilnosti Bohinja, Bleda in Radovljice je vožnja z omenjenim avtobusom brezplačna.

Priznanja za mleko in mlečne izdelke

Kranj – V okviru priprav na 57. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra v Gornji Radgoni je v začetku junija na Pomurskem sejmu potekalo mednarodno ocenjevanje mleka in mlečnih izdelkov. Enaintrideset podjetij, od tega 21 iz Slovenije, osem iz Hrvaške ter po eden iz Avstrije in iz Bosne in Hercegovine, je na ocenjevanje dalo skupno 171 izdelkov. Ocenjevalna komisija, ki jo je vodila Stanka Podkrajšek iz Inštituta za mlekarstvo Ljubljana, je izmed njih izbrala najboljše in jih nagradila s šampioni ter z velikimi zlatimi, zlatimi, srebrnimi in bronastimi medaljami. Od šestih šampionov so jih štiri dobile Ljubljanske mlekarne, ki del mleka za svoje izdelke odkupijo tudi na Gorenjskem. Biotehniški center Naklo je dobil srebrni medaljo za eko skuto in eko mascarpone ter bronasta za eko kremni borovničev jogurt, Moji štruklji Slovenije iz Tržiča pa srebrno medaljo za skutin štrukelj in bronasto za čokoladni štrukelj.

Iz Vintgarja umikajo pločevino

Za obiskovalce soteske Vintgar so v Turističnem društvu (TD) Gorje letos uredili parkirišče pri podjetju Lip Bled, od koder vsake pol ure odpelje brezplačni avtobus.

MATEJA RANT

Gorje – Sotesko Vintgar na leto obišče okrog tristo tisoč ljudi, zaradi česar se predvsem prebivalci Podhoma poleti dušijo v prometu. Obremenitev s prometom se trudijo v TD Gorje zmanjšati tudi s pomočjo parkirišča pri podjetju Lip Bled, na katerem je prostor za 160 osebnih vozil. Na parkirišču, ki je urejeno po načelu P+R, se pravi parkiraj in se pelji, je parkiranje omejeno na štiri ure, za parkirninno pa je treba odšteti pet evrov, v kar je vključen tudi avtobusni prevoz do Vintgarja, je razložil strokovni vodja TD Gorje Tomaž Bregant.

Prometne razmere v okolici Vintgarja so v zadnjih letih postale že nevdružne, kar je povzročilo veliko nejevolje pri prebivalcih in se je predlani oblikovala celo civilna iniciativa, v kateri so zahtevali ureditev prometa in parkiranja na tem območju. Z namenom, da bi obvladali promet v okolici Vintgarja, so se v TD Gorje letos odločili za najem zemljišča pri LIP Bled, za katerega na mesec odštejejo osem tisoč evrov, zato računajo tudi

Za obiskovalce soteske Vintgar so v TD Gorje letos uredili parkirišče pri podjetju Lip Bled.

na pomoč blejske in gorjanske občine, je pojasnil Bregant. »Parkiranje je namenjeno izključno obiskovalcem soteske,« je poudaril in dodal, da se tudi na ta način želijo izogniti konfliktom s civilno iniciativo in vzpostaviti vzdržen promet. »Zato smo že v preteklosti v urejanje občinske infrastrukture na tem območju, predvsem v obnovo ceste Podhoma-Vintgar, vložili 160 tisoč evrov lastnih sredstev.« Na parkirišče na Bledu začnejo

vozila usmerjati, ko se na polni parkirišče pri soteski Vintgar, kjer je po Bregantovih besedah na voljo osemdeset parkirišč za osebna vozila in dvanajst za avtobuse. »Naš dolgoročni cilj pa je, da ves promet umaknemo s tega 'konfliktnega' območja in ga preusmerimo na parkirišča v okolici, obiskovalci pa bi do soteske dostopali s pomočjo organiziranih prevozov.«

Parkirišče za Vintgar so odprli sredi maja, tako da

so ga vključili tudi v blejsko turistično obvestilno infrastrukturo. Vintgar je v poletnih mesecih mogoče obiskati vsak dan od 7. do 20. ure. Po besedah Tomaža Breganta so se na novo sezono temeljito pripravili, med drugim so obnovili galerije v soteski, na Šumu pa uredili nove sanitarije v zabojniku. »Prvič smo tudi na parkirišču ob vhodu uvedli parkirninno, da bomo pokrili stroške vzdrževanja parkirišč,« je še dejal Bregant.

Če turist doživi srčni zastoj ...

... lahko prek mobilne aplikacije iHELP v Kranjski Gori zelo hitro aktivirajo prve posredovalce in reševalce. S postopki oživljanja pa so se na delavnici seznanili tudi turistični delavci in domačini.

URŠA PETERNEL

Kranjska Gora – Občina Kranjska Gora in Turizem Kranjska Gora sta prejela certifikat Srcu prijazna občina oziroma Srcu prijazno podjetje. Kot je dejal direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber, se zavedajo, kako pomembna je v primeru srčnega zastoja ali drugih zdravstvenih težav čim hitrejša pomoč. Ker so turistična občina, je pomembno, da turistični delavci, domačini in vsi ostali poznajo temeljne postopke oživljanja in znajo uporabljati tudi defibrilator; ti so nameščeni na šestnajstih lokacijah od Radovne do Rateč.

Zato so se povezali s podjetjem iHELP, ki je v Ljudskem domu v Kranjski Gori pripravilo dve delavnici oživljanja in uporabe defibrilatorja, ki so se ju udeležili tako predstavniki kranjskogorskega turizma, hotelirji, gostinci kot tudi ostali domačini.

Predstavili pa so jim tudi brezplačno mobilno aplikacijo iHELP, ki je inovacija in plod slovenskega znanja, namenjena pa je hitri pomoči v primeru nenadnega srčnega zastoja ali drugih zdravstvenih težav. Z njeno pomočjo uporabnik pošlje SOS-obvestilo in tako aktivira varnostno mrežo, ki jo sestavljajo prvi posredovalci, ki se nahajajo v območju petsto metrov, reševalci na številki 112 in nujni kontakti. »S hitro uporabo tudi do desetkrat skrajšamo čas reševanja in možnost preživetja,« je dejal avtor aplikacije in direktor podjetja iHELP Andraž Ogorevc.

Udeležence delavnic so seznanili z načinom brezplačne uporabe naprave. Da jo bodo lahko uporabljali tudi turisti, so obvestila v slovenskem in angleškem jeziku ter priročne kartice za uporabnike namestili tudi v turistične objekte.

Direktor podjetja iHELP Andraž Ogorevc je vodil delavnico oživljanja v Kranjski Gori. Predstavil je tudi napravo, ki laikom olajša postopek masaže srca.

Pokončen slovenski dan

Ob dnevu državnosti je bilo po Gorenjskem več slovesnosti, med njimi pri spominskem obeležju Policijsko veteranskega društva Sever na mejnem prehodu Ljubelj, kjer je bil slavnostni govornik minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar.

SUZANA P. KOVAČIČ

Podljubelj – Minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar je poudaril, da so spomini izpred 28 let, ko je Slovenija razglasila neodvisnost, kar smo storili čisto sami in samozavestno, prežeti z največjim ponosom. »Vsak posameznik je takrat doživel delček osamosvojitvene zgodbe in vsak med nami je bil v njej pomemben člen. Zato smo kot narod čutili neizmerno povezanost in trdno enotnost, da novonastale slovenske države ne damo za nobeno ceno,« je dejal minister. Na mejnem prehodu Ljubelj na to spominja spominsko obeležje Policijsko veteranskega društva Sever z napisom Ubrani domovino 1991. Tam je v torek, na dan državnosti, potekala slovesnost, ki so jo pripravile veteranske organizacije in Občina Tržič. Kot je poudaril tržiški župan Borut Sajovic, številni bistveno večji narodi, kot je slovenski, o svoji državi niti sanjati ne morejo. Mi jo imamo.

Minister Poklukar je spomnil, da so enote agresorske vojske prišle tudi na območje mejnega prehoda Ljubelj. »Tam jih je kljubovalno pričakala tabla z napisom Republika Slovenija. Nova slovenska zastava pa je že herojsko plapolala. Prispadniki slovenske milice in Teritorialne obrambe so pri

V programu so nastopili tudi učenci Podružnične šole Podljubelj in ponesli sporočilo: »Danes je dan državnosti. Naj vihrajo slovenske zastave. Naj živi Slovenija!« / Foto: Tina Dokl

sicer številčno in tehnično močnejšemu nasprotniku dosegli najprej njegov umik, naslednji dan pa še predajo posadke, ki je ostala na območju bližnje karavle. Mejni prehod Ljubelj je bil odprt že 1. julija 1991 zvečer.« Strateško območje tega mejnega prehoda je bilo v svoji zgodovini že priča nečloveškemu trpljenju, je poudaril Poklukar in dodal, da je sveta dolžnost, da se z globokim spoštovanjem spomnimo vseh tistih, ki so dali življenja za našo domovino.

Danes živimo v demokratični, pravni in socialni državi, sistem nacionalne varnosti pa je ena ključnih prioritet vlade, je zagotovil

minister. In dodal: »Slovenija je zelo visoko po privlačnosti za najboljše kadre, po svetovnem indeksu miru smo na osmem mestu, na petem mestu smo med vsemi državami po možnost za preživetje novorojencev in na prvem mestu med državami, v katerih otroci najbolje živijo.«

Župan Sajovic je menil, da smo do države velikokrat preveč kritični, a država smo mi vsi in točno taka bo, kot jo bomo zgradili: »Zmogli bomo vse, če smo le složni in enotni, tako kot smo bili leta 1991.« Udeležence slovesnosti je pozdravil predsednik Policijsko veteranskega društva Sever

– Gorenjska Ivan Hočevar. Povedal je, da bodo dogodki, ki se jih spominjamo ob dnevu državnosti, z zlatimi črkami zapisani v zgodovino slovenskega naroda. Da pa jih je treba nenehno obupati, da ne bi utonili v pozabo in da se tudi mlajši rodovi zavedo, da samostojna država Slovenija ni nekaj samo po sebi umevnega in odvekomaj. Hočevar je omenil letošnji obletnici: trideseto obletnico akcije Sever in 25. obletnico ustanovitve Policijsko veteranskega združenja Sever.

Tege dne je bil tudi 19. pohod po poteh Teritorialne obrambe Tržič, ki se ga je udeležilo 38 pohodnikov.

Letos pet priznanj

Letošnji nagrajenci Občine Bohinj so Jure Sodja, Valentin Zdravko Sodja, odrasla folklorna skupina KD Bohinj, Planinsko društvo Bohinjska Bistrica in Matija Markič.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Občinski svet Občine Bohinj je na nedavni seji potrdil pet prejemnikov občinskih priznanj, ki bodo priznanja prejeli na slovesnosti ob prazniku občine 26. avgusta.

Plaketo Občine Bohinj za življenjsko delo bo prejel Valentin Zdravko Sodja s Koprivnika, in sicer za prispevek pri razvoju Koprivnika in Gorjuš, kjer je bil vrsto let aktiven na različnih področjih, od gasilstva do gradnje telefonskega omrežja. Deset let je tudi vodil Krajevno skupnost Koprivnik - Gorjuše, posebne zasluge pa gre do njegovi fotografski in filmski dejavnosti, med katero je na filmski trak za beležil tudi delovanje mlina na veter, ki je nekoč deloval na Koprivniku. Plaketo občine bo prejela tudi odrasla folklorna skupina Kulturnega društva Bohinj za prispevek pri promociji občine, za organizacijo mednarodnega

folklorne festivala v Bohinju ter za aktivno sodelovanje na prireditvah po Bohinju. Priznanje občine za posebne dosežke bo prejel tudi Jure Sodja, ki je bil predlagan dvakrat, in sicer za delo na področju kulture – vodenje KD Bohinj, organizacijo številnih prireditev ter humanitarno delo oziroma za organizacijo vrste humanitarnih akcij. Plaketo Občine Bohinj bo prejelo tudi Planinsko društvo Bohinjska Bistrica, ki bo letos praznovalo 125 let Orožnove koč, pohvali pa se lahko z uspešnimi alpinisti, dobrim sodelovanjem s Planinskim društvom Srednja vas in skrbjo za gorsko naravo. Priznanje Občine Bohinj za posebne dosežke pa bo prejel Matija Markič za aktivno delo v Kulturnem društvu Triglav Srednja vas, kjer vodi odraslo in otroško folklorno skupino; aktiven je pri pritrkovalcih, letos pa so pod njegovim vodstvom pripravili že deseti Folklorni večer v Bohinju.

Sprememba režima v krožišču Primskovo

Kranj – Predvidoma v ponedeljek bodo v krožišču Primskovo v Kranju spremenili prometni režim, so opozorili s Policijske uprave Kranj. Postavljena bo zapora proti Britofu. Promet bo preusmerjen preko uvoza mimo Mercator centra, križišča s Cesto Jaka Platiše ter križišča z Ulico Janka Puclja in Mirka Vadnova. V času zapore bo promet iz smeri Britofa potekal mimo avtohiše Vrtač in Mercator centra.

Skokice v predsedniški palači

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Naklo – Predsednik republike Borut Pahor je v četrtek, tik pred zaključkom šolskega leta, v predsedniški palači sprejel blizu 170 osnovnošolcev in učiteljev z različnih osnovnih šol po Sloveniji, med njimi tudi z Osnovne šole Naklo. Njihovi dve plesni skupini Skokic (Čenče in Smeške) sta tudi zaplesali. Tako le so strnili vtise mladi obiskovalci iz Naklega: »V četrtek smo se dve skupini Skokic vrteli v predsedniški palači. Spodbujalo nas je še veliko učencev naše šole in tudi košarkar Miha Zupan, ki smo ga spoznali v oddaji Zvezde plešejo. V palači smo klepetali s predsednikom države, si ogledali prostore in se sladkali s sladoledom. Najbolj zanimivi sta

Plesna točka Čenč iz skupine Skokice z Osnovne šole Naklo / Foto: arhiv OŠ Naklo

bili predsednikova pisarna in njegova zlata ribica. Dobil je obisk iz Amerike in ga sprejel kar z nami v njegovi pisarni. To je bilo zelo zanimivo. Po obisku palače smo se odpravili po stari Ljubljani

in plesali na trgih, mostovih in ulicah. Mimoidoče so zasrbele pete in marsikdo se je zavrtel z nami. Imeli smo nepozaben dan.« Predsednik republike se je zahvalil otrokom, da so se odločili, da ga

ob koncu šolskega leta obiščejo, in jim zaželel lepe počitnice. V nadaljevanju se je otrokom posebej zahvalil za iskričnost, s katero spremljajo številne dogodke, ki se jih udeležuje po Sloveniji.

Podjetje Fruhmann iz Vernberka / Wernberga (bližina Beljaka) zaposli

vajenca za mesarja m/ž

(Fleischer Lehrling)
Začetek dela poleti 2019. Mesečna plača 713 evrov bruto.
Po želji vam nudimo tudi bivanje.

vajenca za natakarja m/ž

(Restaurantfachfrau Lehrling)
Začetek dela takoj oz. poleti 2019. Mesečna plača 760 evrov bruto.
Po želji vam nudimo tudi bivanje.

vajenca za kuharja m/ž

(Koch Lehrling)
Začetek dela takoj oz. poleti 2019. Mesečna plača 760 evrov bruto.
Po želji vam nudimo tudi bivanje.

pomožnega sodelavca za strežbo m/ž

(Speisenträger Service-Hilfskraft)
Začetek dela takoj. Mesečna plača približno 1540 evrov bruto.
Delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Delo za polni oz. polovični delovni čas.
Delovne izkušnje niso potrebne. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

kuharja m/ž

(Koch/Köchin)
Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača na osnovi 48-urnega delovnega tedna (5 dni) najmanj 2200 evrov bruto (1700 evrov neto). Po dogovoru delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

kuharja pripravnik m/ž

(Jungkoch)
Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača na osnovi 45-urnega delovnega tedna (lahko tudi samo 4 dni na teden) najmanj 2000 evrov bruto (1500 evrov neto). Po dogovoru delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

Prosimo, javite se nam na:

Gasthaus & Landfleischerei Fruhmann
A-9241 Wernberg / Vernberk | Triester Strasse 1
+43 664 204 52 27 | office@fruhmann.at | www.fruhmann.at

V Merkurju sklenili socialni dogovor

Zaposlenim bodo izplačali 1500 evrov regresa, višje bo tudi povračilo stroškov prehrane.

SIMON ŠUBIC

Naklo – Vodstvo nakelske Merkur trgovine je s predstavniki reprezentativnih sindikatov doseglo in podpisalo socialni dogovor, so včeraj sporočili iz nakelskega podjetja, ki je zraslo na pogorišču Merkurja v stečaju. V skladu z dogovorom okoli 1500 zaposlenih letos prejme regres v višini 1500 evrov neto, zvišalo pa se je tudi povračilo stroškov prehrane, ki po novem znaša 4,87 evra na dan. V Merkur trgovini sicer nadaljujejo pogajanja s sindikati o reorganizaciji družbe in sistemizaciji delovnih mest, o novem plačnem modelu, prerazporeditvi delovnega časa in o novi podjetniški kolektivni pogodbi.

»Prenovo plačnega sistema smo v podjetju začeli v začetku letošnjega leta in takrat začeli tudi socialni dialog. Rezultat uspešnega zaključka je v podpisu socialnega dogovora prav ta teden,« je po podpisu socialnega dogovora

povedal generalni direktor Blaž Pesjak.

Predsednica Sindikata Merkur Group Mateja Tavčar je dejala, da je z dogovorjenim načinom in višino nagrajevanja ter s pogoji dela v podjetju, ki so jih dogovorili na rednih tedenskih srečanjih, zadovoljna. »S podpisom socialnega dogovora smo se zavezali, da se bomo v nadaljevanju pogajanj in dogovorov pogovarjali o iskanju ustreznega novega plačnega modela z določitvijo delovne uspešnosti delavca z namenom večje motiviranosti, vključno z morebitnim povečanjem plač, kar je za zaposlene ključnega pomena,« je pojasnila.

Aleš Gostiša, predsednik Svobodnega sindikata Merkur, je zadovoljen razložil, ker so v dosedanjih pogajanjih dosegli povišanje povračila stroškov prehrane v višini 4,87 evra na dan. Ob tem je napovedal, da se bodo v nadaljevanju pogajali tudi o novih razporeditvah delovnega časa in začasnih prerazporeditvah.

Dela potekajo po načrtu

Čeprav občani sprašujejo, kje so delavci, na kranjski občini zagotavljajo, da dela na Delavskem mostu potekajo po načrtu. Gradbena dela v Kranju in na ostalih gorenjskih cestah si bo danes ogledala ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kar nekaj klicev in pošte smo v naše uredništvo dobili glede poteka obnove Delavskega mostu v Kranju, večinoma pa se bralci sprašujejo, kaj se dogaja na gradbišču. »Ko se vozim čez Delavski most v Kranju, redkokdaj vidim na njem delavce, ki bi delali, in temu primeren je tudi napredek na mostu. Če bo šlo tako dalje, most čez eno leto ne bo obnovljen,« je pred dnevi med drugim zapisal Zdravko Šprajcar, ki ga zanima tudi, kakšen je vzrok za počasen napredek del.

»Dela potekajo tudi pod mostom – in kolikor vem, vse poteka po načrtih. Tako mislim, da bodo tudi zaključena v previdenem roku, do konca marca drugo leto,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec.

Prav danes si bo potek del na gorenjskih cestah ogledala ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek, ki bo najprej prišla na križišče v Zgornje Bitnje, kjer se križišče spreminja v križišče. Dela so se začela konec

Na Delavskem mostu naj bi bila dela zaključena do konca marca drugo leto. / Foto: Tina Dokl

aprila, vrednost investicije pa je 543 tisoč evrov.

Ogled bo ministrica Bratuškova nadaljevala na Delavskem mostu, kjer je vrednost gradbenih del skoraj 3,5 milijona evrov.

V Kranju trenutno poteka tudi rekonstrukcija križišča na Primskovem, tako imenovano turbo križišče pa bočasna rešitev pred izgradnjo štiripasovnice proti

Šenčurju. Vrednost del je nekaj manj kot 1,2 milijona evrov.

Bratuškova si bo nato ogledala še projekt izgradnje južne razbremenilne ceste na Bledu, ki predvideva 3,3 kilometra obvozne ceste in je ocenjen na več kot 39 milijonov evrov. Prav tako si bo ministrica ogledala gradbišče izgradnje in ureditve državne kolesarske povezave na

pododseku Pristava–Obrne, nato pa se bo udeležila uradne predaje ureditve ceste, površine za pešce in avtobusnega postajališča v Bohinjski Bistrici. Ogledala si bo še gradbišče v Ribčevem Lazu ter gradbišči na cesti skozi Staro Fužino in skozi Bohinjsko Češnjico. Za zaključek si bo ministrica Alenka Bratušek ogledala še gradbišče ceste ne Pokljuko.

Nered na ekoloških otokih

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Šenčurski svetniki so se tokrat posvetili prvi obravnavi odloka o ustanovitvi in organiziranju podjetja Komunala Kranj, sprejeli pa tudi spremenjene cene odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Zaradi poročila bo znesek na položnicah nižji za tri evre. V drugi obravnavi so potrdili odlok o podrobnem prostorskem načrtu za gradnjo hleva za pašno rejo kokoši na enem od kmetijskih gospodarstev v občini. V pregledu izvajanja občinskega programa varnosti pa je tokrat o delu v preteklem letu poročal predstavnik Medobčinskega inšpektorata Kranj. Ta se v veliki meri posveča prometu in tudi za naprej ostaja prioriteta zlasti varnost v okolici šole. Prekoračitev hitrosti je bilo največ na Velesovski cesti, tam je bila izmerjena tudi najvišja hitrost. Sicer pa v občini načrtujejo postavitev merilnika hitrosti. Na področju prometa so izvedli tudi največ postopkov. V občinski proračun je bilo lani vplačanih za 17 tisoč evrov glob.

Ob poročilu se je razvnela razprava o nesnagi na ekoloških otokih, kamor ljudje

nenadzorovano odlagajo odpadke, ki tja ne sodijo. Kot je dejal eden od svetnikov, na ekološke otoke, namenjene gospodinjstvom, odlagajo tudi pravne osebe, zlasti gostinci. Zakaj ne bi namestili kamer, da bi lahko odkrili kršitelje, ljudje pa bi imeli več spoštovanja do pravilnega odlaganja odpadkov, je zanimalo eno od svetnic. Žal to ni mogoče, občino omejujejo predpisi glede varstva osebnih podatkov, o čemer se je občinska uprava tudi prepričala pri informacijski pooblaščenki. Župan Ciril Kozjek pritrjuje, da je nesnaga na ekoloških otokih velik problem, kršitelji tja prinašajo raznovrstne odpadke, redar pa na žalost lahko ukrepa samo, če storilca zaloti pri dejanju. Odpadke dovažajo tudi iz drugih občin. Težava je v ozaveščenosti ljudi, ugotavljajo v občini Šenčur. V skrajnem primeru bodo ekološke otoke odstranili. Možnosti za legalno odlaganje odpadkov so v občini dobre, imajo tudi lasten zbirni center, odprt večkrat tedensko. Ugotavljajo pa tudi, da vsa gospodinjstva nimajo zabojnikov za odpadke.

Copek na čelu Več za Kranj

V kratkem bo stranka Več za Kranj stara pet let, od skupščine naprej pa jo vodi Gorazd Copek.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Stranka Več za Kranj, na čelu katere je bil nekdanji kranjski župan Boštjan Trilar, ima novega predsednika. To je Kranjčan Gorazd Copek, eden izmed prvih članov stranke, po izobrazbi diplomirani inženir strojništva in direktor podjetja Belmont.

»Do volitev leta 2014 se s politiko nisem ukvarjal, po povabilu Boštjana Trilarja pa sem se odločil, da je čas, da po svojih močeh prispevam k razvoju Kranja. V

minulem mandatu sem bil mestni svetnik, vseh pa mi je, ker ne delujemo po vzoru etabliranih strank, ampak imamo v ospredju predvsem ideje in projekte, od katerih imajo lahko korist občani, Kranjčanke in Kranjčani. Vsi smo zaposleni in si kruh služimo s svojimi službami. Ne odobravamo strankarskega kadrovanja ali celo nagrajevanja podpore in uslug s pozicijami ali projekti, ki se financirajo iz občinske blagajne, torej na naš račun,« pravi Gorazd Copek in dodaja, da motivacija za delovanje

v stranki in uresničevanje projektov ostaja visoka še od prejšnjih volitev. »Jedro ekipe je ostalo isto, veseli pa me, da so svoj interes za nadaljnje aktivno delo izkazali tudi drugi člani. Po pogovorih s širšo ekipo sem ugotovil, da je interes med članstvom dejansko močan in še kako živ. Odločil sem se in sprejel nov izziv. Na skupščini smo izvolili in postavili nov izvršni odbor stranke, ki je močno okrepljen in šteje kar 16 članov. Tudi to je po moji meri. Vsi se že zdaj veselimo izzivov, ki so pred nami, in se

Gorazd Copek / Foto: Tina Dokl

obenem tudi zavedamo, da naše delo – tokrat v opoziciji – ne bo lahko. A se zavedamo tudi odgovornosti do vseh, ki ste na volitvah dali svoj glas za naš program. Zagotovo se bomo potrudili,« je še dodal Gorazd Copek, ki je tudi predsednik Krajevne skupnosti Zlato Polje.

Srečanje ob lipi in občinsko praznovanje

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Jutri, v soboto, bo ob 18. uri na vrtu Osnovne šole Škofja Loka-Mesto srečanje ob lipi slovensko-češkega prijateljstva. Lipa

v Škofji Loki je ena od le dveh tovrstnih lip v Sloveniji, medtem ko je na Češkem posajenih že več kot petdeset lip češko-slovenskega prijateljstva, ena prvih v mestu Tabor, pobratenim s Škofjo

Loko. Ob 20. uri bodo gostje s Češke (in tudi drugih prijateljskih mest) sodelovali na akademiji ob občinskem prazniku na Škofjeloškem gradu. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi občinska

priznanja: zlati grb občine dobi Prostovoljno gasilsko društvo Sv. Duh - Virmaše, srebrni grb Radio Sora, bronasti grb pa uredniški odbor glasila Mi o sebi pri Društvu upokojencev Škofja Loka.

Stiske, ko ugasne življenje

Neprijetna izkušnja Škofjeločanke ob smrti njenega moža je odprla vprašanje organiziranosti pokopališke in pogrebne dejavnosti v občini. Občina je zdaj to uredila z odlokom in razpisala koncesijo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Škofjeločanka, ki ji je v začetku leta umrl mož, je zaradi preteklih slabih izkušenj ob očetovi smrti želela, da pogreb tokrat opravi zasebno pogrebno podjetje iz Medvod. Dogovorila se je, oni pa so jo napotili na Loško komunalo. Pravi, da je tu našla zelo nespoštljiv odnos tamkajšnjega uslužbenca, češ da se je do njene žalujoče družine vedel nesramno in jih nadiral, o čemer je na komunalo tudi naslovila pritožbo. Dodaja, da je imela enako slabe izkušnje, ko se je usklajevala glede postavitve nagrobnika. Neprijetna izkušnja jo je navedla k razmišljanju o tem, zakaj ima Loška komunala izključna pooblastila za izvajanje dejavnosti na pokopališču Lipica, saj doslej ni imela koncesije. Ko se je pozneje o zapletu pogovarjala z direktorico

Matejo Žumer, je dobila potrditev, da podjetje res nima koncesije, temveč na pokopališču izvajajo storitve s pooblastilom upravljalca.

Na naše vprašanje o omejenem zapletu in o izvajanju pokopališke in pogrebne dejavnosti smo z Loške komunale prejeli obsežen odgovor. Zapisali so, da so v osebnem pogovoru z občanko v celoti pojasnili vse dileme, prav tako so se ji opravičili, če je prišlo do nespoštovanj v komunikaciji. »Storitve, povezane s pogrebno in pokopališko dejavnostjo, se delijo na javne storitve, katerih izvajanje je dolžna zagotoviti občina, in pogrebne storitve, ki se izvajajo na trgu. Te lahko izvaja subjekt, ki izpolnjuje zakonsko določene pogoje in je pridobilo dovoljenje ministrstva za gospodarstvo,« razlagajo na Loški komunali. Kot povsem legitimno so ocenili željo občanke, da

zasebno podjetje (s predpostavko, da ima dovoljenje gospodarskega ministrstva) opravi pogrebne storitve, ki se izvajajo na trgu. Vendar pa bi moralo to podjetje za gospo pripraviti, organizirati in uskladiti izvedbo pogreba z Loško komunalo, ki je upravljalca pokopališča Lipica in na njem izvaja pokopališke storitve na s pooblastilom Občine Škofja Loka. »Torej bi se moralo zasebno podjetje na podlagi pisnega pooblastila stranke z Loško komunalo dogovoriti in uskladiti, kako se bo izvedel pokop, ne pa da je stranjo napotilo na Loško komunalo, da se je o tem dogovarjala sama,« dodajajo.

Na vprašanje o izključnih pooblastilih za izvajanje dejavnosti na pokopališču Lipica v Loški komunali pojasnjujejo, da je Občina Škofja Loka dolžna zagotoviti izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti skladno

s predpisi, česar še ni storila. Občina še nima izbrane koncesionarja za te dejavnosti, je pa maja letos objavila razpis. Dokler koncesionar ne bo izbran, dejavnost storitev (ki se ne izvajajo na trgu) po pooblastilu izvaja Loška komunala. Med netržišnimi storitvami, ki jih zdaj izvajajo na podlagi pooblastil, pozneje pa bo to delal izbrani koncesionar, sodijo: zagotavljanje urejenosti pokopališča, investicijsko vzdrževanje, oddaja grobov v najem in izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč.

Občina je Loški komunali izdala zadnje pooblastilo za pogrebne in pokopališke storitve na centralnem pokopališču Lipica oktobra leta 2017, a pooblastilo je imela že pred tem. Na občini so pojasnili, da to dejavnost opravljajo na podlagi pooblastil zakona iz leta 1984. Sicer pa je na osnovi zakona o

pogrebni in pokopališki dejavnosti iz leta 2016 občinski svet v Škofji Loki sprejel odlok o tej dejavnosti v občini in konec leta 2018 še koncesijski akt za izvajanje določenih storitev obeh služb. Trenutno je v teku javni razpis za izbiro koncesionarja, zaključek pričakujejo letos jeseni. »Z javnim razpisom želimo pridobiti koncesionarja, ki bo zagotavljal profesionalno, celovito in poenoteno kakovostno raven omejenih storitev na območju celotne lokalne skupnosti in na vseh obstoječih pokopališčih v občini,« so pojasnili na Občini Škofja Loka. Do ureditve javnih služb po novih predpisih pa na vseh sedmih pokopališčih storitve opravljajo na način, kot je bil uveljavljen že pred leti, in po krajevnih običajih, ob tem pa morajo sedanji izvajalci spoštovati zakon, podzakonske akte in občinske odloke, še dodajajo.

S Primskovega v KS bratov Smuk

Kranj – Svetniška skupina Liste Zoran za Kranj je dala pobudo za odcepitev naselja Planina III iz krajevne skupnosti Primskovo in priključitev h krajevni skupnosti bratov Smuk. Kot so pojasnili, sta sveta obeh krajevnih skupnosti pobudo že obravnavala in se strinjata s spremembo. Pobudo, ki je med ljudmi na Planini III prisotna že od leta 2009, je Lista Zoran za Kranj naslovila tudi na mestni svet in predlagala, da se sproži najenostavnejši postopek za izvedbo spremembe.

Ekскурzija na dolensko podeželje

Škofja Loka – Društvo za razvoj podeželja Resje bo v soboto, 6. julija, organiziralo strokovno ekskurzijo na dolensko podeželje. Udeleženci bodo obiskali ekološko kmetijo Kukukenberger, muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, konjeniški center Češča vas in sadjarsko kmetijo Bučar. Za člane društva je cena 40 evrov, za ostale pa 50. V društvu sprejemajo prijave na elektronski naslov kristina.miklavcic@gmail.com in po telefonu na številko 041 499 241.

DA BO VAŠ MERILNIK KRVNEGA TLAKA IZMERIL PRAVILNE VREDNOSTI

Imate v lasti merilnik krvnega tlaka za domačo rabo?

Dvomite v njegovo točnost?

Za pravilno delovanje in točne rezultate je po priporočilih proizvajalcev merilnike krvnega tlaka potrebno kontrolirati vsaki 2 leti.

Nudimo vam kontrolo točnosti merilnika krvnega tlaka, ki vsebuje pregled merilnika, merjenje točnosti ter poročilo o pregledu.

Izvedel jo bo strokovnjak iz akreditiranega meroslovnega laboratorija LOTRIČ Meroslovje.

Cena kontrole točnosti vašega merilnika krvnega tlaka le 12 €.

LOTRIČ METROLOGY
MI MERIMO. VI RASTETE.

LOTRIČ Meroslovje d. o. o.
Selca 163
SI-4227 Selca
Slovenija, EU
T: +386 4 517 07 00
E: info@lotric.si
W: www.lotric.si

Darilo za konec šolskega leta

◀ 1. stran

Zaključujejo tudi gradnjo otroškega igrišča in naprav za vadbo z lastno težo, grbinasti poligon pa je v uporabi že več kot mesec dni. Celotna vrednost investicije je okrog tristo tisoč evrov. »Menim, da ima projekt precej večji vpliv na skupnost, kot je bila sama cena izgradnje. To pomeni, da se nam vsak evro, ki ga investiramo v takšne objekte, večkrat povrne. Igrišče je zaživelo, je že sedaj dobro obiskano, kar je potrditev, da je bila to prava odločitev,« je pojasnil Nejc Smole, župan Občine Medvode. Na odprtju je bil prisoten tudi predstavnik ministrstva, mag. Darko Repenšek, ki je dejal: »Vsaka nova ali obnovljena športna

površina v lokalnem okolju zagotovo ogromno pomeni, česar se zavedamo tudi na ministrstvu. Ravno zato vsako leto tudi razpisujemo sredstva, ki jih zagotovimo v državnem proračunu na način, da jih kar se da smotrno porazdelimo po slovenskem prostoru. V Medvodah je ministrstvo sofinanciralo že gradnjo športne dvorane in še nekaj zunanjih športnih površin. To športno igrišče zagotovo pomeni veliko pridobitev in prepričan sem, da bo dobro korišćeno.«

Nove pridobitve so se najbolj razveselili na OŠ Medvode, ki jo obiskuje skoraj štiristo učenk in učencev, nanjo pa so, kot je povedala ravnateljica šole mag. Damjana Šubic, težko čakali že od leta 2005.

Imenovali podžupana

MATEJA RANT

Gorenja vas – Župan Milan Čadež je podpisal sklep o imenovanju občinskega svetnika Antona Debeljaka za podžupana Občine Gorenja vas - Poljane, so sporočili z občine. Kot so dodali, je Anton Debeljak dolgoletni član občinskega sveta, več mandatov je prizadevno vodil tudi Krajevno skupnost Poljane ter dejavno sodeloval v odborih občinskega sveta in komisijah občine, predvsem pa je že doslej učinkovito deloval pri številnih projektih na ravni občine. Kot podžupan bo

Anton Debeljak /Foto: Tina Dokl

opravljal predvsem naloge s področja urejanja javne infrastrukture in družbenih dejavnosti, so še dodali na občini.

KRATKE NOVICE

Železniki praznujejo

Železniki – V počastitev občinskega praznika bo Občina Železniki nocoj ob 20. uri v Športni dvorani Železniki priredila slavnostno akademijo s podelitvijo priznanj. Občinsko plaketo bodo podelili Mariji Apohal, rojakinji iz Železnikov, ki se je poročila na Koroško in tja ponesla umetnost klekljanja. Priznanje za življenjsko delo prostovoljcev bosta prejela Marija Plešec iz Železnikov in Lojze Tolar iz Ojstrega Vrha. Podelili bodo še štiri priznanja za aktivno delovanje društev: Lovski družini Sorica in Rokometnemu društvu Alpes Železniki za šestdeset let delovanja, Športnemu društvu Dražgoše ob tridesetletnici ter Kulturnemu in turističnemu društvu Zali Log, ki je praznovalo desetletnico.

Nadaljevanje energetske sanacije šole

Jesenice – Župan Občine Jesenice Blaž Račič in direktor podjetja Spot Gradnje, d. o. o., iz Celja Jure Herlah sta podpisala pogodbo o energetski sanaciji strehe in fasade na Osnovni šoli Toneta Čufarja Jesenice. Po podpisu pogodbe z novim izvajalcem je bila izvedena tudi uvedba v posel, investicija pa se bo nadaljevala ob začetku šolskih počitnic. Spomnimo, prenova šole se je začela že poleti 2017, a je Občina Jesenice oktobra lani odstopila od gradbene pogodbe s prvotno izbranim izvajalcem zaradi, kot so pojasnili na občini, nestrokovno izvedenih del. Zdaj so z razpisom izbrali novega izvajalca. Ocenjena vrednost obnove strehe znaša šeststo tisoč evrov, obnova fasade pa naj bi stala še dodatnih 550 tisoč evrov.

Občina pokrita z defibrilatorji

Prostovoljno gasilsko društvo Olševki je slavnostno prevzelo novo motorno črpalko in v uporabo predalo novi prizidek gasilskega doma, na katerega so namestili tudi defibrilator, zadnjega v občini Šenčur.

MAŠA LIKOSAR

Olševki – Z novim prizidkom gasilskega doma na Olševku so domači gasilci pridobili 75 kvadratnih metrov površine, namenjene za druženje, izobraževanja, vaje, garažni prostor za gasilska vozila in orodja. V zgornjem nadstropju pa še stanovanjsko enoto v velikosti 65 kvadratnih metrov, ki bo v prihodnosti predstavljala dodatni finančni vir. »Ponosni smo, da nam je v enem letu in devetih mesecih z zelo omejenimi sredstvi uspelo postaviti prizidek od temeljev do zaključne fasade. Na starem in novem delu smo zamenjali in nadgradili streho in okna ter uredili okolico z zaključnim slojem asfalta,« je pojasnil predsednik PGD Olševki Matej Osterman in dodal, da je bilo v projekt vloženi 6.500 prostovoljnih ur efektivnega dela, vrednost celotne investicije je znašala 95 tisoč evrov. Olševski gasilci so jo financirali z lastnimi sredstvi in s pomočjo donatorjev. Nekaj dni pred uradnim

Zadnji defibrilator v občini Šenčur so namestili na gasilski dom na Olševku. Ob njem sta prva posredovalka Ana Čebulj in predsednik Krajevne skupnosti Olševki Rajko Perčič. /Foto: Tina Dokl

prevzemom so po dogovoru s Krajevno skupnostjo Olševki na prostore gasilskega doma namestili avtomatski defibrilator. »Občina Šenčur je z defibrilatorjem na Olševku v celoti pokrita, kar

pomeni, da ima vsaka vas v naši občini vsaj en defibrilator,« je na slovesnosti poudaril župan Občine Šenčur Ciril Kozjek. PGD Olševki je ob tej priložnosti prevzelo tudi novo motorno črpalko

Johstadt, ki je zamenjala skoraj petdeset let staro črpalko Rosenbauer. Črpalka je stala 14.500 evrov, od tega je dve tretjini financirala Občina Šenčur, drugo so prispevali iz lastnih sredstev. Poveljniku PGD Olševki Alojzu Nagliču sta jo predala botra Vili in Marta Bitenc.

Slavnostni govornik slovesnosti na Olševku je bil minister za obrambo Karl Erjavec, ki je dejal, da gasilstvo pomeni najvišjo stopnjo solidarnosti. »Gasilci ste pripravljene tvegati svoja življenja, da rešujete in pomagajte ljudem v stiski, in to je tista vrednota, ki jo moramo prenašati na mlade,« je dejal Erjavec in dodal, da bo novi prizidek nedvomno dobra podlaga za nadaljnji razvoj gasilstva na Olševku, kjer je praktično vsak vaščan gasilec. Zbrane je nagovoril še podpredsednik Gasilske zveze Slovenije Jože Derlink; predsednik Gasilske zveze Kokra Franci Draksler pa je podelil priznanja tretje stopnje. Prejeli so jih Franci Podjed, Jure Podjed, Ana Čebulj in Matej Osterman.

S kolesom do Godiča

Občina Kamnik namerava urediti kolesarsko povezavo med Kamnikom in Godičem. Vrednost investicije je ocenjena na 1,3 milijona evrov.

JASNA PALADIN

Kamnik – Občina Kamnik skladno s sprejeto Celostno prometno strategijo nadaljuje ukrepe za pešce in kolesarje, zato se je odzvala na poziv Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije, naj predložijo predlog za sofinanciranje projektov urbane mobilnosti, ki ga vodijo na ministrstvu za gospodarski razvoj

in tehnologijo. Iz tega naslova si želijo urediti kolesarsko povezavo med Kamnikom in Godičem. Urediti nameravajo dobre tri kilometre kolesarske poti, ki bo zgrajena na novo in bo po večini potekala ob reki Kamniški Bistrici in po obstoječih poljskih poteh.

»Glavni namen projekta je zagotavljanje trajnostne mobilnosti za dnevni dostop prebivalcev na

delovno mesto in mesto šolanja. Projekt zagotavlja večjo prometno varnost kolesarjev, zmanjšuje negativne vplive motornega prometa na okolje, spodbuja trajnostno mobilnost in uporabo koles za vsakodnevna opravila kot alternativo avtomobilskim prevozom. Vožnja s kolesom po obstoječih cestah je zaradi gostote in hitrosti prometa zelo nevarna,« pojasnjujejo na občini.

Dokument investicijskega projekta so na junijski seji potrdili tudi občinski svetniki.

V letih 2019 in 2020 je predvidena izdelava potrebne projektne in investicijske dokumentacije ter ureditev lastninskopravnih razmerij, v letih 2021 in 2022 pa bo izvedena gradnja kolesarske povezave. Projekt bodo financirali s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj (sedemdeset odstotkov), sredstvi državnega proračuna in sredstvi občinskega proračuna. Vrednost investicije je ocenjena na 1,3 milijona evrov, pri tem pa bi občina morala zagotoviti slabih tristo tisočakov.

Spremembe v vodstvu LTH Castings

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V skupini LTH Castings, ki sodi med največje in najuspešnejše evropske livarne aluminijskega poslovanja in širitev lokacij spreminjajo sistem vodenja družbe. Del tega je ustanovitev odbora družbenikov s 1. januarjem 2020, ki ga bo vodil sedanji direktor

Andrej Kranjec. Naloge odbora družbenikov bodo nadzor poslovanja in sodelovanje pri ključnih strateških usmeritvah družbe.

Načrtujejo, da bo 1. januarja 2020 funkcijo direktorja družbe LTH Castings prevzel Andrej Megušar, magister strojništva, ki je v družbi zaposlen dvajset let. Deloval je na področju razvoja tehnologij, zadnja leta pa

dela na vodilnih položajih in ima široko poznavanje podjetja in vpogled v tehnološki, poslovni in notranji ustroj podjetja, navajajo v družbi LTH Castings.

Družba v Sloveniji dela na treh lokacijah, v Ljubljani, Škofji Loki in na Trati, zaposluje skoraj 2000 ljudi, skupaj s hčerinskimi družbami na Hrvaškem in v Severni Makedoniji je zaposlenih več

kot 3200. Izdelujejo kompleksne sestavne dele za avtomobilsko industrijo, pri čemer sodelujejo z najuglednejšimi svetovnimi avtomobilskimi proizvajalci (med njimi Mercedes-Benz in BMW) ter največjimi dobavitelji avtomobilske industrije (med njimi Bosch in Continental). Skupni prihodki skupine LTH Castings so lani obsegali 321 milijonov evrov.

Začetek 24. Festivala Bled v ritmih tanga

Več kot štiristo glasbenikov bo sooblikovalo 24. Festival Bled, ki že vse od začetka nastaja pod umetniškim vodstvom Jerneja Brenceta in pod okriljem Zavoda za kulturo Bled. Od 1. do 17. julija se bo v Festivalni dvorani Bled, cerkvi sv. Martina in GHT Bled zvrstilo 16 koncertov za različne glasbene okuse. Glavnina festivalskega programa pa je še vedno posvečena klasični glasbi.

Otvoritveni koncert Štirje letni časi v Buenos Airesu (Astor Piazzolla, tango) pripravljajo mojster črno-belih tipk, pianist Aleksandar Serdar, čelistka Karmen Pečar Koritnik in violinist Jernej Brenc. Priznani umetniški par, pianistka Bokjoo Suh-Cho in violinist Saewon Suh (Južna Koreja), sta nepogrešljivi del festivala že nekaj let, tokrat sta pripravila tudi koncertni večer. Dirigent Tilen Draksler na Bled prihaja z Orkestrom Amadeo, solist večera bo čelist Izak Hudnik.

Več o festivalskem programu na <http://www.festivalbled.com/>

Vstopnice: 15 evrov, razen koncertov v Grand hotelu Toplice, ki so brezplačni.

SAME BABE IN GORAN BOJČEVSKI

Za tri koncertne večere se festival seli na drugo prizorišče. Skupina Same babe po mnenju kritikov predstavlja vzorčni primer alternativnega šansona tako na glasbeni kot besedilni ravni. Skupaj z njimi bo v Festivalni dvorani Bled nastopil Jani Kovačič. V goste prihaja tudi izjemni klarinetist svetovnega slovesa, Goran Bojčevski. S svojimi aranžmaji je glasbo sveta (dobro znane skladbe Piazzolle, Mozarta, Bacha, makedonske ljudske ...) spremenil v svojstveni balkan nuevo. Duo Percussive Colours (Turčija) v svojem glasbenem naboru prepleta znana klavirska dela, glasbo sodobnih turških skladateljev in narodno glasbo.

MLADI GLASBENIKI NA FESTIVALU BLED

Na velikem odru Festivalne dvorane bodo nastopili Colchester Grammar School (Velika Britanija) in številna zasedba mladinskega simfoničnega orkestra Dusika (Danska). Mladi glasbeniki, ki med Festivalom Bled svoje znanje izpopolnjujejo v mojstrskih tečajih, se bodo predstavili na treh samostojnih koncertih v Grand Hotelu Toplice (vstop prost).

DIVANHANA IN COMMUTERS

Skupina Divanhana se je v desetih letih ustvarjanja uveljavila kot prava koncertna atrakcija, ki je tradicionalno izročilo žanra na samosvoj način preoblekla v sodobne aranžmaje. Glasbena skupina Commuters povezuje tako prijatelje, ki jih je študijska pot zanesla na različne konce Evrope, kot zvoke alt saksofona, vibrafona, kitare, kontrabasa in bobnov.

ZBOROVSKA GLASBA

Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem in Sally Bytheway Chorale (ZDA) sta dva izjemna zbora, ki bosta v cerkvi sv. Martina nastopila v drugem delu festivalskega programa. V prvem pod vodstvom dirigenta Ambroža Čopija poje približno štirideset študentk in študentov. Gostujoči zbor s 95-člansko zasedbo z druge strani Atlantika vodi Sally Bytheway Brinton.

CELLO ATTACCA! ZA ZAKLJUČEK

Dragocene izkušnje kvalitetnega poslušanja in komornega muziciranja imajo najboljši vpliv na razvoj mladih violončelistov, poudarja profesorica Karmen Pečar Koritnik, ki bo s svojimi sedanjimi in nekdanjimi učenci, združenimi v zasedbi Cello attacca!, zaključila 24. Festival Bled. Njihov koncert z naslovom Dolcissimo se zdi pravi za nadaljevanje sladko-vročega poletja na Bledu.

FESTIVAL BLED

17.7.2019

1.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> FOUR SEASONS IN BUENOS AIRES OTVORITVENI KONCERT <i>opening concert</i>	10.7. 20.30 Grand Hotel Toplice CONCERT BY THE END OF MASTERCLASSES (KONCERT OB ZAKLJUČKU MOJSTRSKIH TEČAJEV)
2.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> SAEWON and BOKJOO SUH	11.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> AMADEO ORCHESTRA
4.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> SAME BABE and JANI KOVAČIČ	12.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> DIVANHANA
5.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> COLCHESTER GRAMMAR SCHOOL	13.7. 20.30 Grand Hotel Toplice CONCERT BY THE END OF MASTERCLASSES (KONCERT OB ZAKLJUČKU MOJSTRSKIH TEČAJEV)
6.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> PERCUSSIVE COLOURS	14.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> SALLY BYTHEWAY CHORALE
7.7. 20.30 Grand Hotel Toplice CONCERT BY THE END OF MASTERCLASSES (KONCERT OB ZAKLJUČKU MOJSTRSKIH TEČAJEV)	15.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> LUX BEATA TRINITAS
8.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> GORAN BOJČEVSKI QUARTET	16.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> COMMUTERS
9.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> DUSIKA	17.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> CELLO ATTACCA! DOLCISSIMO

www.festivalbled.com

FESTIVALI BLED
UMETNOST IN KULTURA

Župnija Bled

Loški muzej pri osemdesetih

Osrednja razstava ob letošnji osemdesetletnici Loškega muzeja nas v Galeriji na Gradu popelje v zgodovino muzeja, nas seznanja z zakulisjem delovanja v njem in nam ponudi kup idej za njegovo prihodnost. Tako muzejska preteklost kot prihodnost sta rožnati.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Razstave v Galeriji na Gradu so vedno impozantne, naj gre za pregled aktualne likovne produkcije loških umetnikov ali pa zgodovinsko razstavo o prvi svetovni vojni na Loškem. Tudi ko gre za aktualno razstavo 80 let Loškega muzeja, ki so jo tam odprli prejšnji teden, je tako. Že bežen pogled v prostor presenetiti, a o tem kasneje. Kot se za jubilej spodobi, so razstavo odprli v sosednji grajski kapeli, ki po restavriranju ometov in ponovni postavitvi dražgoških oltarjev obiskovalcu daje nov sijaj, z uvodno skladbo Loški zamorc, ki sta jo predstavila

dva kustosa Loškega muzeja – avtor skladbe, kitarist in vokalist Boštjan Soklič ter ob njem Marija Demšar s svojim glasom.

Da osemdeset let v življenju človeka, kaj šele institucije, ni malo, je uvodoma v podkrepitev dejstvu, da se praznovanju obletnice z različnimi dogodki posvečajo skozi vse leto, povedala aktualna direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj, ki je kasneje na vprašanje, ali je biti vodja muzeja v času, ko ta praznuje tak jubilej, prednost ali breme, dodala: »Je velika odgovornost, obenem pa priložnost za ovrednotenje lastnega dela in seveda tudi za proslavo. Ob tem je

treba priložnost izrabiti tudi za poglobljeno analizo preteklega delovanja in seveda za razmislek o prihodnosti. Zato smo se letos odločili, da vse leto prepletamo z različnimi projekti, ki se bodo na koncu sestavili v celovit program obeleževanja osemdeset let Loškega muzeja, kjer bomo na razne načine pokazali zgodovino muzeja, postopke našega delovanja in v publikaciji, ki bo izšla konec leta, upam, tudi pot, kam se mora sodobni muzej v prihodnosti usmeriti.«

Uvod v jubilejno leto je bila na začetku pomladi mini razstava v Galeriji Ivana Groharja, v kateri sta se soavtorici Biljana Ristić in Marija Demšar, ki sta podpisali tudi to veliko razstavo, osredotočili predvsem na obiskovalce. »Tokrat na enem mestu pokažemo to, kar želimo predstavljati vse leto, našo zgodovino, odstiramo zavese zakulisja, da ljudje spoznajo, kaj pomeni delati v muzeju, in hkrati predstavljamo ideje za prihodnost,« pove vodja projekta Marija Demšar. »Točno na rojstni dan muzeja, 27. avgusta, bomo na gradu pripravili veliko praznovanje, ga posvetili druženju,

hkrati pa za teden dni široko odprli vrata muzejskih zbirk. Proti koncu leta bo sledil zbornik, v katerem bomo sodelovali vsi kustosi muzeja.«

Preteklost za prihodnost

»Seveda je obletnica odlična priložnost, da se ozremo nazaj, ob tem damo vedeti, kje smo sedaj, in načrtamo smernice za naprej. V tem smislu sva z Marijo zasnovali tudi koncept razstave. Spomnimo se na začetke našega muzeja, posebnost pa je v tem, da odstiramo tudi tančice, ki jih muzeji še danes zelo skrbno skrivajo, na primer kako celotna muzejska ekipa pride do realizacije take razstave,« koncept razstave pojasnjuje kustosinja razstave Biljana Ristić.

Tako so najprej predstavljene zbirateljske zasnove posameznikov, ki so imeli odnos do zbiranja lepih stvari, od očeta in sina Strahla, Janeza Veiderja do dveh razstav, ki sta bili še pred ustanovitvijo Profesorskega ceha, Muzejskega društva in pobude za muzej, ki jo je občina sprejela z odprtimi rokami. »Fascinanten je podatek, da so tik pred vojno bili

Soavtorici razstave 80 let Loškega muzeja Marija Demšar in Biljana Ristić sta preteklost povezali s sedanostjo in pokazali na prihodnost. / Foto: Primož Pičulin

ljudje, ki so imeli misli tudi pri naši preteklosti in kako jo ohraniti. Naj dodam, da se je večina predmetov, dokumentov, fotografij ..., ki so jih nabrali pred vojno, ohranila,« razmišlja Ristićeva. V oči nam padeta pisalni stroj in očala Pavleta Blaznika, na neki način očeta Muzejskega društva. Spoznavamo pomen prvih zbirk, cehovsko skrinjo iz Mestne hiše, lisičjo iz bogate prirodoslovne zbirke, ki je začela nastajati v Puštalskem gradu ... Z različnimi predmeti opozarjajo na zbirke, ki so v Loškem muzeju. Ne spremljamo le desetletij razvoja muzeja, ampak tudi nabiranja predmetov in njegovo krepitev s strokovnim kadrom. Predstavljene so tako imenovane dislocirane enote muzeja, nekatere od njih so se razvile v samostojne muzeje.

Posebno mesto je namenjeno Loškim razgledom,

ki so pomembna stalnica pri predstavljanju loške dediščine, na drugi strani pa je kotiček posvečen tudi muzejski izdajateljski dejavnosti. Ko zaokrožimo po razstavi, se v zaključku srečamo tudi s fotografskimi spomini na številne dogodke, ki jih pripravljajo v Loškem muzeju, in seveda s številnimi idejami, ki jih še ima aktualna ekipa sodelavcev.

Razstava nas tokrat po boža v različnih odtenkih rožnate, pa ne zato, ker sta jo pripravili muzealki, ampak: »Barva izhaja iz našega logotipa, gre za različne odtenke, lahko bi rekli škofovsko rdeče,« pove Ristićeva, Demšarjeva pa doda: »Barvo smo razvili od nežnih začetkov pred ustanovitvijo muzeja do barve naše sedanosti, ki se stopnjuje z našo vizijo prihodnosti. Ta je "fuksija rožnata", saj imamo še in še idej.«

Eden zanimivejših razstavljenih predmetov je tudi pisalni stroj enega ustanoviteljev muzeja Pavleta Blaznika.

Kresnik Bronji Žakelj

Bronja Žakelj je z romanom *Belo se pere* na devetdeset postala tretja ženska prejemnica nagrade kresnik v njegovi 29-letni zgodovini.

IGOR KAVČIČ

Rožnik – Kresni večer s slovesno razglasitvijo dobitnice Delove nagrade za najboljši slovenski roman preteklega leta in prižigom kresnega ognja je bil že tradicionalno na Cankarjevem vrhu na Rožniku.

Po enourni klavzuri v Cankarjevi sobi je žirija laskavi naziv najboljšega romana z letnico izida 2018 dodelila Bronji Žakelj, avtorici romana *Belo se pere* na devetdeset, in odločitev pospremila z besedami: »V kako boleče tesnem objemu sta lahko mehka nežnost in neizmerena surovost bivanja. Pisateljica Bronja Žakelj s pretresljivim avtobiografskim romanom *Belo se pere* na devetdeset zmore nekaj, kar obvladajo le redki: po najbolj žalobnih meandrih življenja vodi v jeziku, ki veselo žgečka, tudi hudomušno

in z ironijo. Med spomine, ki so deloma lahko tudi naši, kolektivni, med prastrahove, kot so bolezen, izguba, smrt, zanikanje, laži in samost, popelje v iskrivi melodiji literarne duše, ki ni izgubila otroške igrivosti, radoživosti, torej prostosti. Medtem ko prostodušno pripoveduje o vsem hudem, s čimer ji ne prizanaša življenje, nas opomni na pravo resnico človeštva: človek je tako boleče sam, odrasel človek velikokrat odpove prej kot otrok. Bronja Žakelj tudi literarno zadene v srce, ker ne moralizira in ni patetična; ker so življenje predvsem umetelni kratki stavki, veliko smeha in solz.«

Roman žirovske rojakinje Bronje Žakelj, ki živi v Ljubljani, je septembra 2018 izšel pri založbi Beletrina in je že do konca leta postal vseslovenska uspešnica. Doslej je doživel več ponatisov.

Vrača se Deseti brat

V avtentičnem okolju župnijskega posestva v Predosljah ponovno uprizarjajo izvirno ljudsko igro na prostem *Deseti brat* Josipa Jurčiča v režiji Iztoka Jožeta Basaja.

IGOR KAVČIČ

Predoslje – Jurčičevega Desetega brata so člani KUD Predoslje premierno uprizorili pred letom dni in ga doslej ponovili okrog dvajsetkrat, ob tem, da jih je sem in tja pregnalo tudi slabo vreme. Zgodbo poznamo. Mladi učitelj Lovro Kvas pride na podeželski grad Slemenice poučevat tamkajšnjega pobalina in se seveda zbliža z njegovo starejšo sestro Manico, okrog katere se sicer trudi Marijan, sin graščaka z gradu Podlessek. Z graščakom, ta je Piškav po imenu, je skrivnostno povezan Martinek Spak, deseti brat, ki med ljudmi velja za priljubljenega, a precej skrivnostnega moža. Ob vsem tem v pripovedi za ljudski glas poskrbi gostilna pri Obrščaku, kjer se običajni ljudje pogovarjajo o tem in onem. Ob vinu

Gledališka ekipa KUD Predoslje nas tudi letos popelje na grad Slemenice. / Foto: arhiv KUD Predoslje

seveda, ki še posebej dobro teče, kadar jih s svojimi zgodbami kratkočasni vaški posebej Krjavelj.

Pod taktirko izkušenega režiserja Iztoka Jožeta Basaja vas bo številna igralska ekipa nagovarjala v gorenjskem narečju, igro pa na domiseln

način dopolnjujejo številne slovenske ljudske ter ume tne pesmi, ki jih igralci zapojejo v živo ob spremljavi harmonike v ozadju. V igralski ekipi se predstavijo tri generacije, od starejših, ki s seboj nosijo šteti, sedmi ali osmi križ, nekateri izmed njih so

Desetega brata v Predosljah igrali že pred tridesetimi leti, do mlade generacije vnukov, ki bodo gledališki oder v Predosljah nosili v prihodnosti. Desetega brata bodo igrali še dva petka in nedelje – 28. in 30. junija ter 5. in 7. julija, vsakokrat ob 20.30.

Ob himni tudi solze sreče

Lokostrelka Toja Ellison iz Vikrč pri Medvodah se je v sredo na evropskih igrah v Minsku veselila zlate kolajne, saj je bila najboljša v konkurenci tekmovalk v disciplini sestavljeni lok.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prejšnji petek so se v Minsku začele evropske igre, na njih pa nastopajo tudi slovenski športniki. Do srede so imeli v svoji zbirki tri kolajne, saj sta zlato osvojili atletinja Maja Mihalinc in judoistka Klara Apotekar, bronasta je bila še ena judoistka – Maruša Štangar. Prve kolajne za gorenjske športnike pa se je nato v sredo razveselila lokostrelka iz Vikrč pri Medvodah Toja Ellison, ki je zmagala v disciplini sestavljeni lok in je Sloveniji priborila četrto medaljo.

Petindvajsetletna Ellisonova z dekliškim priimkom Černe je bila najboljša že v kvalifikacijah, na tekmi pa pokazala hladnokrvnost, za katero, kot sama pravi, ima največ zaslug mož Brady, eden od najboljših lokostrelcev na svetu. Po poroki z njim živi v Arizoni v ZDA.

Toja Ellison je bila srečna že, ko jo je vodstvo naše reprezentantke izbralo za nosilko slovenske zastave ob odprtju evropskih iger v Minsku, kot je po zmagi povedala za naš časopis, pa ji

Lokostrelka Toja Ellison se je z ekipo veselila zmage in zlate kolajne. / Foto: osebni arhiv Toje Ellison

ta res veliko pomeni. »Tukaj so nastopila samo najboljša dekleta iz Evrope in konkurenca je bila zato zelo močna. Jaz že celo sezono res dobro streljam, bolje kot sem kadarkoli doslej. Vseeno sem morala potrpežljivo

čakati na svoj trenutek. In danes je to zagotovo bil! Dvoboji so bili napeti in stresni, po zmagi v finalu pa nisem mogla skrivati solz sreče in veselja. Na stopničkah sem ob himni jokala kot otrok. Vem, da se je trud obrestoval

in srečna sem tudi zato, ker lahko svojo srečo delim z drugimi. Obdajajo me najboljši ljudje, brez katerih ne bi dosegla, kar sem. In zato sem neskončno hvaležna,« je povedala simpatična Toja Ellison.

V Kamniku nagajal dež

JOŽE MARINČEK

Kamnik, Kranj – Letno kopaljšče Pod skalco v Kamniku je bilo tudi letos prizorišče zбора vaterpolistov Slovenije. Začel se je s tekmo veteranskih ekip AVK Triglav Kranj 75 in VK Ljubljana, veterani AVK Triglav Kranj 75 pa so zmagali z 12 : 7. V soboto se je najprej predstavila slovenska reprezentanca U15, ki bo konec julija nastopila na evropskem prvenstvu v Bolgariji. Zbor se je nadaljeval s polfinalno tekmo Pokala Slovenije za dečke do 13. leta starosti med mladimi vaterpolisti AVK Triglav in VK Ljubljana Slovan. Boljši so bili mladi iz VK Ljubljana Slovan, ki so vrstnike iz Kranja premagali s 13 : 2. Sledil je turnir dečkov U11, na katerem so nastopili

mladi iz VK Ljubljana Slovan, AVK Triglav, AVK Brnik, VD Koper Primorska, VK Opatija in VD Kamnik. Slabo vreme z bliskanjem in grmenjem je nekajkrat prekinilo prva dva dvoboja, tako sta bili odigrani le dve tekmi, nato pa je organizator zaradi varnosti prekinil tekmovanje. Ko se je vreme nekoliko umirilo, so odigrali še finalno tekmo Pokala Slovenije za dečke do 13. leta starosti, na kateri so se pomerili mladi iz VD Koper Primorska in VK Ljubljana Slovan. Po pričakovanju so bili boljši Ljubljanci.

V nedeljo je bil pokriti olimpijski bazen v Kranju prizorišče zadnjih tekem Pokala Slovenije v kategoriji U19. V finalu so mladi Kranjčani iz AVK Triglav z 20 : 6 premagali VD Kamnik.

Danes in jutri Rally Železniki

Železniki – Športno društvo Omikron Plus bo danes in jutri pripravilo šesti Rally Železniki, ki bo štel tudi za državno prvenstvo. Danes se bo dogajanje na progi začelo ob 18.30 z uvodnima hitrostnima preizkušnjama Dražgoše sprint, jutri bo na sporedu osem hitrostnih preizkušenj, tekmovanje pa se bo začelo ob 8. uri. Na listi prijav je 71 posadk, kar je precej več kot v lani. Tekmovalci, ki prihajajo iz sedmih držav, se bodo borili za točke različnih prvenstev. Večino prijavljenih bo nastopila za domače državno prvenstvo, poleg tega pa bodo na razpolago tudi točke FIA CEZ rally prvenstva za moderne in starodobne dirkalnike, državnih prvenstev Hrvaške in BiH ter še nekaterih drugih. Lansko zmago bosta branila aktualna slovenska državna prvaka Rok Turk in Blanka Kacin (Hyundai izo R5), ki bosta nastopila s startno številko ena.

Znani so nogometni tretjeligaši

Kranj – Ta teden je izvršni odbor Nogometne zveze Slovenije potrdil sestavo tretje Slovenske nogometne lige v tekmovalnem letu 2019/2020. Tako tretjo Slovensko nogometno ligo – zahod, v kateri so tudi štiri gorenjska moštva, v tekmovalnem letu sestavlja 14 ekip. To so ND Ilirija 1911, NK Tolmin, NK Vipava, ND Primorje, ND Adria, MNK Izola, NK Bled, NK Brinje Grosuplje, ŠD Tabor 69 Vižmarje - Brod, NK Svoboda Ljubljana, ŠD Šenčur, NK Žiri, NK Sava Kranj in NK Kočevje. Poleg tega bodo v tretji ligi igrali tudi na vzhodu, tretjo Slovensko nogometno ligo – vzhod pa v tekmovalnem letu 2019/2020 sestavlja 12 ekip.

Tekma padalcev za svetovni pokal

Lesce – Od danes do nedelje bo na letališču v Lescah potekalo tekmovanje svetovnega pokala v skokih na cilj. Vse dneve se bo tekmovanje začelo ob 8. uri zjutraj. Danes in jutri se bo zaključilo okoli 20. ure, v nedeljo pa okoli 15. ure. Organizatorji iz Letalske zveze Slovenije na drugem letošnjem tekmovanju v skokih na cilj za točke svetovnega pokala pričakujejo skoraj 250 padalcev in padalk iz 25 držav, med katerimi bodo tudi vsi naši najboljši.

Obračuni na tacenskih brzicah

Taceni – Proga v Tacnu bo od danes do nedelje gostila tretjo tekmo svetovnega pokala slaloma na divjih vodah v sezoni. Med blizu dvesto tekmovalci bo tudi enajst Slovencev, ki lahko računajo na visoke uvrstitve. Na tekmi, na kateri bo nastopilo 183 tekmovalcev iz 33 držav, dnevna vstopnina pet evrov, otroci pa si bodo tekmovanje lahko ogledali brezplačno.

Veronikin mednarodni plavalni miting

Kamnik – Na letnem olimpijskem bazenu Pod skalco v Kamniku bo jutri, v soboto, potekal 18. Mednarodni plavalni miting Veronika. Začel se bo ob 9. uri. Organizatorji iz Plavalnega kluba Kamnik pričakujejo odlične plavalne nastope, poskrbeli pa bodo tudi za dobro vzdušje, srečelov in polne želodčke. Vstop je prost.

Kolesarji za majico prvaka

Po številnih uspehih naših kolesarjev na domačih in največjih tujih dirkah jih bomo lahko v nedeljo pozdravili na državnem prvenstvu v cestni vožnji, ki bo potekalo v okolici Radovljice.

VILMA STANOVNIK

Radovljica – Kolesarska klub Bled in Gorje sta skupaj s Kolesarsko zvezo Slovenije ter pod pokroviteljstvom Občin Radovljica, Bled in Gorje organizatorja letošnjega državnega prvenstva kolesarjev v cestni vožnji.

Prvič bo naše najpomembnejše tekmovanje kolesarjev in kolesark potekalo na tem koncu Gorenjske, saj bosta start in cilj pri Športnem parku v Radovljici. »Krog dirke bo potekal po Gorenjski cesti v smeri avtobusne postaje, Kranjski cesti skozi Novo vas, Zapuže, Otok, Mošnje, Globoko, Mišače, Zgornjo Dobravo, Kamno Gorico, Lancovo in Lesce do startno-ciljnega prostora. Dolžina kroga je 21 kilometrov, najzahtevnejši vzpon pa bo gotovo prek Mišača do Zgornje Dobreve,« je v imenu organizacijskega odbora prvo predstavil Andrej Golčman in pojasnil, da bo start dirk starejših mladincev, ženskih elite in kategorije do 23 let ob

Kristl Ogris, Tomaž Poljanec, Aleš Kalan in Andrej Golčman so predstavili nedeljsko državno kolesarsko prvenstvo in majico državnega prvaka. / Foto: Tina Dokl

10. uri, tekmovalke in tekmovalci pa bodo vozili štiri kroge. Deset minut kasneje se bodo na progo podali mlajši mladinci in starejše mladinke, ki bodo vozili tri kroge. Dirka v najmočnejši kategoriji elite in moških do 23 let se bo začela ob 14.30, kolesarji pa bodo morali prevoziti kar sedem krogov. Na startu pričakujejo vse najboljše kolesarje na čelu z nosilcem majice državnega prvaka Matejem

Mohoričem. Golčar je opozoril tudi na cestne zapore, ki bodo na progi dolge okoli deset minut, vmes pa bo sproščal promet v smeri vožnje. »Obvestila smo že razdelili ali jih še bomo, tako da bodo prebivalci o zaporah obveščeni in zapletov ne pričakujemo,« je še dodal Golčman, predsednik Kolesarskega kluba Bled Kristl Ogris pa je pojasnil, da bo ob progi več kot sto redarjev, ki bodo skrbeli za varnost.

»Največkrat do sedaj je bilo državno prvenstvo v Novem mestu, kjer je organizacija vedno zelo dobra, vendar smo na Kolesarski zvezi želeli, da se seli po Sloveniji, in zato ga zadnja leta pripravljajo tudi drugi klubi. Glede na to, da v tem koncu dobro delajo s kolesarji, verjamem, da bo tudi organizacija dobra,« je na priložnostni novinarski konferenci v prostorih Extreme Vitala v Radovljici v imenu Kolesarske zveze Slovenije povedal generalni sekretar Aleš Kalan.

»Državno prvenstvo v cestnem kolesarstvu je najpomembnejša dirka v Sloveniji, saj se kolesarji borijo za majico, ki jo potem nosijo celo leto na vseh najpomembnejših dirkah na svetu. Kar vemo, da slovenski kolesarji sodijo med najboljše na svetu in smo ena najpomembnejših kolesarskih držav, bo boj za majico še toliko bolj zanimiv,« je v imenu odbora za cestno kolesarstvo poudaril predsednik Tomaž Poljanec.

Določili novo lestvico katastrskega dohodka

Vlada je določila lestvico katastrskega dohodka (KD) za naslednja tri leta. Skupni KD bo v primerjavi z letošnjim letom višji za enajst odstotkov, predvsem na račun višjega dohodka iz gozdarstva.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka nalađa vladi, da na podlagi podatkov o ekonomski uspešnosti kmetijske in gozdarske dejavnosti, kot jo letno oceni državni statistični urad, na vsake tri leta na novo določi zneske katastrskega dohodka za kmetijska in gozdna zemljišča ter pavšalno oceno dohodka na čebelji panj. Vlada je na seji prejšnji teden izdala uredbo, s katero je za naslednja tri leta, to je za obdobje 2020–2022, določila lestvico KD, pavšalno oceno dohodka na čebelji panj in območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi. Zneski so pomembni zato,

ker predstavljajo pavšalno oceno dohodka kmetov, ki za svojo dejavnost ne vodijo

knjigovodskih evidenc, in se uporabljajo za potrebe odmere dohodnine, določitve

obveznosti iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za odmero pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, za odmero prispevka za člane Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in za druge namene.

KD za gozd se povečuje za četrtno

Skupno ocenjeni katastrski dohodek se za obdobje 2020–2022 glede na prejšnje triletno obdobje oziroma letošnje leto zvišuje z 99 na 109 milijonov evrov, kar pomeni 11-odstotno povečanje. Medtem ko se katastrski dohodek za gozd povečuje kar za četrtno, za kmetijska zemljišča v skupnem znesku ostaja

Katastrski dohodek za gozd, ki bo v naslednjih treh letih za četrtno višji, je odvisen od rastiščnega koeficienta in bonitete gozda.

Lestvica katastrskega dohodka za gozdna zemljišča za obdobje 2020–2022 glede na rastiščni koeficient in boniteto

Rastiščni koeficient	KD (EUR/ha)	Boniteta	KD (EUR/ha)
1	0,25	1–10	6,29
2–3	7,50	11–20	15,10
4–5	14,99	21–30	21,39
6–7	21,24	31–40	25,17
8–9	24,98	41–50	28,94
10–11	8,73	51–60	35,24
12–13	34,98	61–70	50,34
14–15	42,47	71–80	62,92
16–17	49,97	81–90	75,50
		91–100	100,67

skoraj na enaki ravni. Znotraj kmetijstva ostaja KD za kmetijska zemljišča brez posebne rabe ter za trajne nasade približno enak kot v prejšnjem obdobju, za oljčnike se zniža približno za tretjino, za vinograde in hmeljišča pa se poveča – za vinograde za 16 odstotkov, za hmeljišča pa zaradi nekaj poslovno zelo ugodnih zadnjih let za skoraj 74 odstotkov. Uredba določa tudi odstotke zmanjšanja katastrskega dohodka za zemljišča na območjih posebnih režimov kmetovanja in gospodarjenja z gozdovi, vendar to znižanje ostaja enako kot

v preteklem obdobju. Med območja posebnih režimov sodijo najozja vodovarstvena območja, gozdni rezervati, varovalni gozdovi in gozdovi, ki s prometnicami niso odprti za gospodarjenje.

Pavšalna ocena dohodka na čebelji panj bo v obdobju 2020–2022 znašala 16,64 evra. Pri izračunu so upoštevali povprečni tržni prihodek za leta 2013–2017, zmanjšan za normirane stroške v višini osemdeset odstotkov tržnega prihodka, ter skupno število čebeljih panjev – 193.039, kolikor jih je bilo na dan 15. april 2019.

Agrosaat in Kmetijsko gozdarski Zavod Kranj
v sodelovanju s Poličarjevo kmetijo

VABIMO NA 19. TRADICIONALNI DAN POLJA

v torek, 2. julija 2019, ob 10. uri na Polico pri Naklem

Predstavili vam bomo:

- Ozimna žita z novostmi (ječmen, pšenica, tritikala)
- Nove slovenske in tuje sorte krompirja
- Poskus s silažno koruzo in pomen okopavanja
- Apnena gnojila Bodenkalk za apnenje tal
- Pomen strniščnih dozevkov za rodovitnost tal in trav za pridelavo krme

Na dnevu polja se bomo pogovorili o pridelovalni sezoni žit, krompirja in koruze. Zaključek bo tradicionalno druženje po predstavitvi polja na Poličarjevi kmetiji.

REZERVIRAJTE SI TOREK, 2. 7. 2019!

RWA Slovenija, d.o.o.,
Dolenjska c. 250a, Škofljica
T: 01 514 00 70,
E: semena@agrosaat.si
www.agrosaat.si

Povečali odkup mleka

Ljubljanske mlekarne so lani odkupile 210 milijonov litrov mleka, to je 3,5 odstotka več kot leto prej. Vse večji poudarek dajejo ekološkemu mleku.

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornja Bela – Ljubljanske mlekarne so prejšnji teden pripravile na Zgornji Beli srečanje z dobavitelji mleka, na katerem so podelile tudi priznanja dobaviteljem z največjo količino oddanega mleka in z najboljšo kakovostjo oddanega mleka, prvič pa tudi priznanje za zavzetost pri razvoju in promociji priraje ekološkega mleka. Največ mleka, več kot 1,5 milijona litrov, jim je lani dobavil Vinko Bogovič iz Leskovca pri Krškem, najboljšo mleko Franc Trebušak iz Čemšenika, priznanje za priraje ekološkega mleka pa je prejel Gašper Dajčman od Svetega Duha na Ostrem vrhu.

Ljubljanske mlekarne so s 55-odstotnim tržnim deležem največji odkupovalec in predelovalec surovega mleka v Sloveniji, odkupujejo le domače, slovensko mleko, surovega ne uvažajo. Lani so od 65 kmetijskih zadrug in dobaviteljev v Sloveniji odkupile več kot 210 milijonov litrov domačega, slovenskega mleka, to je 3,5 odstotka več kot predlani, povečanje pa načrtujejo tudi za letos. Na Gorenjskem sodelujejo s kmetijskimi zadrugami Medvođe, Kamnik, Domžale in Cerklje ter s podjetjem Mlekop, ki so ga nekatere gorenjske zadruge ustanovile za prodajo mleka. Odkupujejo tudi ekološko mleko, prve litre tovrstnega mleka

so odkupile že predlani, količine pa želijo še povečati. Lani so z Zvezo ekoloških kmetov Slovenije podpisale zavezo o odkupu najmanj pet milijonov litrov mleka, zaveza pa že daje prve rezultate. Ekološko mleko odkupujejo po ceni, ki je nekaj manj kot za tretjino višja od mleka iz konvencionalne priraje.

Kot je na srečanju z dobavitelji dejal Tomaž Žnidarič, direktor ljubljanskih mlekar, je poleg zadostne količine pomembna tudi kakovost mleka, ki jim omogoča proizvodnjo izdelkov za potrebe zahtevnih slovenskih in evropskih potrošnikov. Kar polovico proizvodnje prodajo na tuje trge.

Nova pot velika pridobitev za planino

CVETO ZAPLOTNIK

Sorica – Društvo rejcev drobnice Škofja Loka bo v sodelovanju s Pašno skupnostjo Soriška planina pripravilo jutri, v soboto, z začetkom ob 10. uri na Soriški planini tradicionalno, že dvanajsto srečanje rejcev drobnice.

Srečanje bo tokrat na novi lokaciji, ob pastirski staji, to je pri kasarni na poti na Možica. Do tja je približno štiri-deset minut hoje. Kdor ne bi zmožel peš, naj pokliče predsednika društva Janeza Bogataja (041 327 909), da bodo organizirali prevoz. Na srečanju se bodo pogovorili

o aktualnih problemih pri reji drobnice, sklenili ga bodo s piknikom. Med srečanjem bodo tudi uradno odprli novo pot oziroma vlogo do ovčje staje in pastirskega stanu, ki omogoča dostop s terenskim vozilom ali traktorjem in je velika pridobitev za planino.

Vodstvo ni dobilo razrešnice

Skupščina Lona, pred katero je brez glasovalne pravice ostalo enainosedemdeset odstotkov kapitala, je za novega člana nadzornega sveta imenovala Tomaža Kerna.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Zadnja skupščina delničarjev kranjske hranilnice Lon, ki je potekala prejšnji teden, se ni iztekla po željah švicarskega sklada Kylin Prime Group, ki je ob lanski dokapitalizaciji s 16 odstotki vstopil v lastništvo Lona z namero, da pridobi njegov večinski delež, za kar pa še ni dobil soglasja Banke Slovenije. Še več – Banka Slovenije je Kylinu, ki ima zdaj uradno v lasti le 9,94 odstotka Lona, in še sedmim delničarjem, ki imajo v lasti skoraj 61 odstotkov hranilnice in po mnenju centralne banke sodijo v lastniški krog Kylina, že pred skupščino odvzela glasovalne pravice. Z zamrznitvijo glasovalnih pravic skoraj 71 odstotkom kapitala je seveda v vodo padlo tudi sprejetje večine predlaganih sklepov.

Delničarji, skupščine se je udeležilo 68,59 odstotka kapitala z glasovalnimi pravicami, namreč niso podprli Kylinovega predloga o imenovanju Erika Mohoroviča za novega člana nadzornega sveta, v katerem se je izpraznilo mesto po odstopu Branke Remškar. Za novega člana nadzornega sveta so tako v skladu z nasprotnim predlogom, ki ga je podala družba GIC Gradnje iz

V Lonu so lani ustvarili 259 tisoč evrov dobička, ki so ga v celoti namenili za pokrivanje izgube iz preteklih let v višini 2,53 milijona evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

kroga lastnikov okoli Otmarja Zorna, imenovali Tomaža Kerna. Skupščina prav tako ni podelila razrešnice upravi in nadzornemu svetu za leto 2018, zavrnila pa je tudi predlagane spremembe statuta družbe, ki so med drugim predvidevale možnost povečanja osnovnega kapitala družbe.

Delničarji so se seznanili tudi z letnim poročilom Lona, s poročilom o delu službe notranje revizije za leto 2018 z mnenjem nadzornega sveta in z bilančnim dobičkom za leto 2018, ki je enak ničli. Lani ustvarjeni

dobiček v višini 259 tisoč evrov in odpravljene oslabilne finančne sredstev zaradi prehoda na novi mednarodni standard računovodskega poročanja v višini 575 tisoč evrov so namreč v hranilnici namenili za pokrivanje prenesene izgube iz leta 2017, ki je znašala 2,53 milijona evrov.

Še vedno pa ostaja neznanka, kaj se bo zgodilo z 71-odstotnim deležem Lona, ki ga po ugotovitvah Banke Slovenije obvladuje Kylin Prime Group in sedem povezanih delničarjev. Ker švicarska družba nima

dovoljenja za presejanje kvalificiranega deleža, je centralna banka po poročanju časnika Delo konec maja naložila prodajo teh delnic. V Kylinu bodo temu najverjetneje ugovarjali, saj je po njihovem mnenju odredba Banke Slovenije neutemeljena, ker da ni dokazov, ki bi ga povezovali z drugimi sedmimi delničarji. Delo je tudi poročalo, da postopek proti omenjenim delničarjem zaradi usklajenega delovanja in kršenja prevzemne zakonodaje vodi tudi Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Plačevanje s kartico v tujini

Številni bodo letošnji dopust preživljali v tujini, kjer veljajo pri uporabi plačilnih kartic nekoliko drugačne »zakovitosti« kot doma.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Zvezi potrošnikov Slovenije svetujejo potrošnikom, kako naj plačujejo v tujini in na kaj naj bodo še posebej pozorni. »Dvige denarja na bankomatih vedno opravite z debetno kartico, nikoli s kartico z odloženim plačilom, saj boste drugače plačali nadomestilo v višini deset evrov in več, odvisno od zneska dviga. Nadomestilo vaše banke za dvig na evrskem območju je enako kot doma, a bodite pozorni na dodatne stroške, ki jih za-

na bankomatih naj potrošniki tudi plačila zunaj evrskega območja vedno opravijo 'brez konverzije', v lokalni valuti, če jim prodajalec ponudi možnost izbire, pri tem pa jim v Zvezi potrošnikov odsvetujejo kartico Diners, saj bodo sicer morali plačati strošek pretvorbe valute v višini poldrugega odstotka od vrednosti nakupa.

In še nekaj nasvetov potrošnikom: pred odhodom preverite veljavnost kartic ter dnevne in mesečne limite, prav tako morebitne blokade gotovinskih dvigov, ki

S seboj vzemite različna plačilna sredstva, saj ima vsako svoje prednosti in pomanjkljivosti. Gotovina bo bolj uporabna na tržnici ali za plačilo taksija, kartica z odloženim plačilom za rezervacijo nastanitev, debetna kartica za dvige na bankomatih.

računavajo lastniki nekaterih bankomatov (na primer Euronet) in so lahko tudi ob manjšem dvigu veliki. Včasih je opozorilo na bankomatu ali na ekranu, a ne vedno. Čeprav je to v nasprotju z evropsko zakonodajo, je velika možnost, da se bo nadomestilo znašlo na vašem bančnem izpisku,« opozarjajo v Zvezi potrošnikov in dodajajo, da so v državah zunaj evroobmočja nadomestila za dvig z debetno kartico višja. V primeru, da bankomat ponudi možnost konverzije, torej lokalno valuto, preračunano v evre, naj je potrošniki ne izberejo, saj je ta možnost zaradi slabšega menjalnega razmerja praviloma dražja. Enako kot dvige

veljajo za nekatere države (ZDA, Kanada, Tajska, Filipini ...). Pred plačilom vedno preverite znesek na terminalu POS, šele nato vnesite PIN in potrdite znesek. S sabo lahko vzamete tudi predplačniško kartico, a plačila z njo morda ne bodo povsod mogoča. Ne imejte vsega denarja in kartic na istem mestu, ne hranite jih v zunanjih žepih ali drugje, kjer so tatovom lahko dostopni. Če vam kartico ukradejo, jo takoj prekličite – telefonsko številko si pred odhodom na pot shranite v telefon. Koristno je, če se naročite na varnostna SMS-sporočila, ki vas bodo opozorila na vsako s kartico opravljeno plačilo.

Domnevne kršitve preverja inšpekcija

V podjetju Steris AST s proizvodno enoto v komendski poslovni coni naj bi prihajalo do kršitev, ki jih preiskuje tudi inšpektorat za delo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Podjetje Steris AST, ki se ukvarja s sterilizacijo medicinske, farmacevtske in druge opreme, je lani dokončalo večmilijonsko investicijo v proizvodno enoto v Poslovni coni Komenda, za katero je prejelo tudi 988.480 evrov državnih sredstev. Denar so pridobili na razpisu Javne agencije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije Spirit Slovenija. Naložba naj bi odprla tudi več kot štirideset novih delovnih mest.

Kot pa nas je obvestil eden od nekdanjih zaposlenih, so v zadnjih mesecih odpustili devet delavcev, med odpuščenimi pa naj bi bili predvsem tisti, ki so opozarjali na domnevne nepravilnosti, ki se dogajajo v podjetju.

»Vsi prezračevalni sistemi bi morali biti iz nerjavečega jekla, so pa iz pocinkane pločevine, ki je začela razpadati, poleg tega niso redno menjali filtrov, zaradi česar je prihajalo do udarov v proizvodnjo. V nekaj primerih so morali delavci na urgenco,« pravi sogovornik, ki ne želi biti imenovan.

Izdali upravno odločbo

Zaradi pritiskov zaposlenih je vodstvo menda naročilo meritve pri zunanjem izvajalcu, ko pa so zahtevali vpogled v rezultate analize, jim jih ni želelo izročiti. »Vodstvo se je temu dlje časa izmikalo, češ da analize sploh ne bi razumeli, nazadnje pa smo dobili odgovor, naj jim zaupamo, da ni nič narobe,« še dodaja sogovornik.

Trditve smo želeli preveriti tudi pri vodstvu podjetja, vendar nam na pisna vprašanja za zdaj še niso odgovorili. Da je do določenih kršitev vendarle prišlo, potrjujejo na inšpektoratu za delo. Kot so zapisali, vsi postopki še niso zaključeni, zato podrobnejših informacij ne morejo posredovati, potrdili pa so, da so »izdali upravno odločbo, s katero delodajalcu nalagajo izdelavo in sprejem izjave o varnosti z oceno tveganja v pisni obliki, prav tako pa mora zagotoviti tudi strokovno oceno izvajalca medicine dela in sredstva za delo za lažje premeščanje bremen v delovnih prostorih.« S prekrškovno odločbo pa je inšpektorat izrekel tudi opomin pravni in odgovorni osebi, ker delodajalec ni poskrbel za pisno oceno tveganja, ki so ji delavci izpostavljeni pri delu.

Spirit nima razloga za ukrepanje

Ker je podjetje za gradnjo v Komendi pridobilo skoraj milijon evrov za spodbujanje tujih investicij, smo preverili še, ali je v takšnih primerih predvideno tudi vračilo denarja. »Domnevne nepravilnosti, ugotovljene v inšpekcijskem postopku, niso razlog odpovedi pogodbe (za razliko od javnega naročanja). Agencija odstopi od pogodbe le, če se ugotovijo kršitve pogodbe oziroma pri izvajanju konkretnega sofinanciranega projekta. V dosedanjih poročilih o izvajanju projekta ni bilo zaznanih nepravilnosti ali kršitev pogodbenih obveznosti s strani podjetja, ki bi zahtevale ukrepanje agencije,« so nam odgovorili z agencije Spirit.

Vloga za vračilo trošarine še do konca junija

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetje lahko le še do konca junija uveljavljajo vračilo trošarine za gorivo, ki so ga lani uporabljali za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije. Vlogo lahko vložijo preko portala eCarina, kjer jim je na voljo brezplačna spletna aplikacija e-trod, ali na obrazcu, ki ga pošljejo po pošti ali oddajo osebno na pristojni finančni urad. Vračilo trošarine lahko uveljavljajo za dejansko porabljen količine goriva, vendar največ do višine normativne porabe goriva. Normativna poraba znaša dvesto

litrov za hektar njive, trajnega travnika in ekstenzivnega sadovnjaka, 420 litrov za hektar trajnega nasada, petdeset litrov za hektar plantaze gozdnega drevja, 15 litrov za hektar gozda, šestdeset litrov za hektar gozda, v katerem so sekali in pospravljali lubadarke ... Davčni organ bo vlagateljem vrnil trošarino v tridesetih dneh od dneva vročitve odločbe o vračilu. Pri vračilu trošarine bo upošteval povprečni znesek trošarine za plinsko olje za pogonski namen v letu 2018, kot ga ugotovi minister za finance in objavi v uradnem listu.

Ne motiti reševalcev

SIMON ŠUBIC

Kranj – Helikoptersko reševanje potrebuje varen prostor in čas, ki ga je v gorah tudi v idealnih razmerah težko zagotoviti, zato vsakršna dodatna nevarnost ni sprejemljiva, opozarjajo na Policijski upravi Kranj. Planincem zato sporočajo, da naj se med potekom reševanja ustavijo in pot nadaljujejo šele, ko se helikopter umakne oziroma se intervencija konča. Kadar je kraj nesreče pod planinsko potjo, naj pazijo, da ne bi na reševalno ekipo prožili kamenja.

Zaradi proženja kamena so imeli namreč v ponedeljek reševalci težave med dvema helikopterskima reševanjema. Na Malo Mojstrovko so s helikopterjem odleteli po planinca, ki je pri sestopu zdrsnil in si poškodoval ramo, na Velikem vrhu pa so pomagali planincu, ki si je pri padcu med sestopom poškodoval glavo. »Reševalcem so delo oteževali mimoidoči planinci, ki so se gibali nad mestom reševanja in so prožili kamene. Verjamemo, da nenaumno,« so ob tem zapisali gorenjski policisti.

Na Jesenicah iščejo tatu

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Kriminalisti obravnavajo drzno tatvino v živilski trgovini nasproti železniške postaje na Jesenicah. V sredo okoli 9.40 je namreč moški (na sliki), star med 30 in 35 let, visok okoli 180 centimetrov, oblečen v modra oblačila, pristopil do blagajne, odtujil gotovino in zbežal v smeri jeseniške gimnazije. Policija prosi vse, ki imajo informacije o tatvini, so videli ali pa prepoznajo osumljenca, da podatke

Foto: PU Kranj

sporočijo na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 1200.

Kamniški policisti pozivajo priče

Kamnik – Kamniški policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki se je minulo nedeljo okoli 13.40 pripetila na kamniški obvoznici v križišču s Šolsko ulico. V njej sta bili udeleženi vozili Volkswagen Touran rdeče barve in Škoda Fabia svetlo rjave barve. Policisti zaradi razjasnitve okoliščin prometne nesreče prosijo morebitne priče, da se javijo na Policijsko postajo Kamnik oziroma pokličejo na telefonsko številko 01/830 31 80, intervencijsko številko 113 ali anonimno na 080 1200.

Padalka padla v jezero

Ribčev Laz – V Bohinju se je v torek okoli poldneva poškodovala jadralna padalka. Na Policijski upravi Kranj so razložili, da je zaradi nepravilnosti pri pristajanju padla v jezero. Prvi so ji pomagali plavalci, deskarji s supi in voditelj čolna. Na obali so jo prevzeli gasilci PGD Savica-Polje, jo oskrbeli in nudili pomoč reševalcem Nujne medicinske pomoči Bohinj. Ponesrečenko so z vojaškim helikopterjem prepeljali v ljubljanski klinični center.

Poškodovanega otroka rešili s strehe

Tržič – V Tržiču so v ponedeljek popoldne gasilci s tehničnim posegom s strehe zapuščenega objekta rešili otroka, ki je med zadrževanjem na strehi globoko uredal v nogo. Predali so ga v oskrbo reševalcem Nujne medicinske pomoči Tržič.

Joel prijatelju zagotovil alibi

Nekdanji barovec Joel Srbu je pred dnevi pričal na sojenju svojemu prijatelju in nekdanjemu poslovnemu partnerju Mariu Pejčiču, obtoženemu treh bančnih ropov v začetku leta 2017.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Z zaslišanjem prič se je pred dnevi na kranjskem okrožnem sodišču nadaljevalo sojenje ljubljancu Mariu Pejčiču, obtoženemu izvršitve treh ropov od januarja do marca 2017. Sodišče je na predlog obrambe zaslišalo tudi obtoženčeva prijatelja in nekdanja poslovna partnerja Joela Srbuja, ki ga javnost pozna predvsem iz resničnostnih šovov Bar in Kmetija, in Jana Komaca.

Pejčič, sicer partner starlete in nekdanje Playbojeve zajčice Anje Jenko, priznava, da je 13. marca 2017 oropal Deželno banko v Cerkljah, kjer je roparski izplen znašal 7700 evrov. Kranjska tožilka Sabina Perko pa ga obtožuje, da naj bi pred tem izvedel še dva ropa. Tako naj bi 6. januarja 2017 iz poslovalnice SKB v Zalogu odkorakal z okoli 4500 evri, slab mesec kasneje, 2. februarja, pa naj bi oropal še poslovalnico Unicredit banke v Šiški, kjer naj bi pridobil 11 tisoč evrov protipravne premoženjske koristi. Obtoženi vpletenost v omenjena ropa zanika, prav prijatelja Srbu in Komac pa naj bi mu na zadnji obravnavi zagotovila alibi za čas, ko je bila oropana banka v Šiški.

Tako Komac kot Srbu sta na sodišču pojasnila, da sta v tistem obdobju s Pejčičem in njegovim dekletom sodelovala pri projektu spletne strani My Night. Portal,

Nekdanji barovec Joel Srbu je na kranjskem sodišču svojemu prijatelju Mariu Pejčiču zagotovil alibi za čas, ko se je zgodil eden od treh bančnih ropov.

ki ponuja napovednik dogodkov v gostinskih lokalih po Sloveniji in informacije o njihovih odpiralnih časih, deluje še danes, le da ga zdaj vodi Jano Komac sam. Konec leta 2016 in v začetku 2017 pa je bil projekt še v povojih, zato so se Pejčič, Komac in Srbu pogosto sestajali in o njem razglabljali. Tako je bilo tudi 2. februarja, ko se je zgodil rop Unicredit banke v Šiški, sta zatrdili priči.

»Ta dan je Maria punca pripeljala do mene okoli pol treh, treh popoldne. Šla sva v lokal Amsterdam blizu mojega doma v Šiški, kamor

smo redno zahajali. Kasneje je prišel tudi Komac in pogovarjali smo se o portalu. Razšli smo se ob približno pol sedmih zvečer, ko sva z mojo tedanjo punco Maria odpeljala k frizerju v Šentvidu, kjer ga je potem pobrala njegova punca,« je sodnici Andrijani Ahačič zatrdil Joel Srbu. Kaj je Pejčič počel 6. januarja 2017, Joel ni vedel povedati, dopustil pa je možnost, da je tedaj res odšel v Bosno na praznovanje pravoslavnega božiča, kot je na sodišču pred časom pojasnjevala Pejčičeva partnerica Anja Jenko. »Mario praznuje pravoslavni božič in

novi leto v krogu družine, skoraj vedno gredo tedaj, če ne celo vedno, v Bosno na skupno praznovanje,« je Joel še razložil sodnici.

Podobno je sodnici izpovedoval tudi Komac in ob tem poudaril, da je prepričan, da Pejčič ni zmožen oropati banke. »Vem, da Mario teh stvari ni naredil, poznam ga že dolgo časa. Saj je naredil kakšno neumnost, ampak česa takega pa zagotovo ni naredil,« je dejal. Ko ga je tožilka Perko seznanila, da obtoženi sam priznava rop v Cerkljah, je pričal odgovorila: »To ste mi vi povedali, ne on. On je vedno govoril, da je to neumnost.« Na vprašanje, ali je poznal obtoženčovo finančno stanje v obravnavanem obdobju, je Komac odvrnil: »Njegovega finančnega stanja nisem poznal. O tem se med džentelmeni niti ne sprašuje.«

Na prostor za priče je stopila tudi forenzična izvedenka Željka Bogovac in pojasnila, po kakšni metodi so v Nacionalnem forenzičnem laboratoriju naredili analizo bioloških sledi na predmetih, zaseženih pri obtoženem. Na vprašanje Pejčičevega zagovornika Dejana Markovića, ali se vzorec DNK-sledi lahko kontaminira, je pojasnila, da je tudi to mogoče. »A mi smo akreditiran laboratorij, zato uspešno odkrivamo in preprečujemo vse kontaminacije, saj sledimo standardom za njihovo preprečitev,« je še dodala.

S kolesarji zdaj manj strogo

Policisti ne kaznujejo več kolesarjev in mopedistov, ki imajo manj kot pol promila alkohola v krvi.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Policisti so ta mesec končno prenehali obravnavati kolesarje in mopediste, ki so imeli v krvi 0,5 promila alkohola, drugače od drugih voznikov. Končala se je namreč praksa zadnjih let, ko so policisti s 300 evrov oglobili vse kolesarje in mopediste, ki so imeli do 0,5 promila alkohola v krvi, s čimer so bili ti postavljeni v neenakovreden položaj v primerjavi z drugimi vozniki, ki do spodnje, zakonsko še dopustne meje alkohola v organizmu niso kaznovani.

Do spremembe ravnanja policistov je prišlo zaradi obvestila Generalne policijske uprave vsem policijskim

Konec je prakse policije, ki je dosledno kaznovala vse kolesarje in mopediste z manj kot pol promila alkohola. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

enotam, ki ga je v začetku meseca podpisala generalna direktorica policije Tatjana

Bobnar. V njem so dane nove usmeritve policistom glede postopanja s kolesarji

in mopedisti v povezavi z alkoholom. »Kolesarji so sedaj v segmentu dovoljenih stopenj alkohola izenačeni z ostalimi vozniki,« so nam potrdili na Policijski upravi Kranj. Gorenjski policisti sicer podatkov o obravnavanih kolesarjih in mopedistih s stopnjo do 0,24 mg/l oziroma pol promila alkohola ne vodijo, je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. So pa lani na Gorenjskem obravnavali devet kolesarjev in tri mopediste, ki so pod vplivom alkohola povzročili prometne nesreče, letos pa so bili taki štirje kolesarji in dva mopedista, je še pojasnil.

Policisti so v zadnjih letih kolesarje in mopediste

strožje kaznovali ob vsaki prisotnosti alkohola zaradi dvoumne zakonodaje, ki povzroča različne interpretacije, tudi na sodiščih. Celotno vrhovno sodišče je v primeru mopedista iz Trebnjega, ki je imel v krvi manj kot 0,5 promila alkohola, a si je vseeno prislužil 300 evrov globe, izrečeni kazni pritrnilo, čeprav je ob tem opozorilo, da je zakonodaja nejasna. Prav ta sodna odločba pa je leta 2017 sprožila enotno prakso policistov, ki so začeli dosledno kaznovati mopediste in kolesarje z manj kot 0,5 promila alkohola v krvi. V pripravi je sicer že novele zakona o pravilih cestnega prometa, ki naj bi to nejasnost dokončno odpravila, torej da bo tudi za kolesarje in mopediste dovoljena enaka toleranca kot za druge voznike. Dokler seveda ne bodo morda zakonsko dopustne meje alkohola znižali ...

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Simpatično brenčanje iz čmrljnjaka

Lojze Fuchs s Pristave pri Tržiču ima v domačem čmrljnjaku trenutno naseljenih devet panjev čmrljev. Pravi, da je čmrlj pridna žuželka, ki veliko koristnega naredi za naravo, a so ljudje na to že kar pozabili.

SUZANA P. KOVAČIČ

Lojzetu Fuchsu so bili čmrlji, te debeluškaste žuželke, ki prijetno brenčijo, so živih barv in imajo gosto dlako, že dolgo všeč. Tako zelo, da je pred domačo hišo pred petimi leti uredil prvi čmrljnjak, še prej pa se o življenju čmrljev poučil. Danes ima na domačem vrtu večji čmrljnjak z več panji, lepo poslikanimi, v njih je uredil vse potrebno za čmrlje družine. »Čez zimo, ko v panjih ni čmrljev, te pripravim na novo; jih očistim in vanje dam mah, suho travo, še najraje pa ovčjo volno, v kateri oplojena matica spomladi lahko naredi gnezdo. Pravzaprav prve oplojene matice, ki so sicer prezimile v naravnem okolju globlje v zemlji, v panje priletijo že februarja, če je vreme ugodno. Zanimivo jih je opazovati: matica prileti do panja, si ga "ogle" – in če ji je všeč, ostane in se ugnezdi, sicer odleti drugam. V Sloveniji imamo 35 vrst čmrljev, vsaka vrsta ima svoj prostor in v enem panju gnezdi samo ena družina. Družine so pa različno velike; od dvajset do štiristo čmrljev štejejo. Vse pa se vrtili okrog oplojene matice. Ta spomladi v gnezdu naredi dva »lončka«: enega za medičino, enega za jajčeca. Matica izleže mladice, med je

namenjen samo za njihovo prehranjevanje in za rezervno, ko je slabo vreme. Čmrlj je sicer še bolj priden kot čebela; iz panja poleti tudi v hladnejšem vremenu in ko je veter in dež,« je življenje čmrljev povzel Lojze Fuchs, predvsem pa poudaril, kako koristni v naravi so čmrlji: »Določene rastline, na primer paradižnik, lahko opravi samo čmrlj. Žal pa čmrlji postajajo vse bolj ogroženi. Zakaj? Pogosto gnezdi v tleh, obdelovanje zemlje s težko kmetijsko mehanizacijo pa jim lahko gnezdo razdere in čmrlji postanejo lahek plen vranam, pticem, lisicam, kunam ..., ki imajo radi njihovo satje. Kmetijska mehanizacija čmrljem s prekopavanjem zemlje lahko celo zapre pot do gnezda ali iz njega.« Pogosto ga zato pokličejo znanci, kolegi, ko kosijo in po nesreči razdrejo gnezdo, da Lojze reši čmrljo družino. »Pokličejo me, po čmrlje grem šele zvečer, ko so vsi v gnezdu. Dam jih v škatlo in prenesem domov v panj. Ampak če matice v gnezdu ni, je konec z družino, vsi odmrejo. Čmrlji "delavci" sicer živijo dva meseca, nekateri pa živijo vse do konca oktobra.« Kdaj čmrlja družina gnezdi tudi na podstrehah, tudi v takem primeru ga pokličejo. »Vesel sem vsakega klica, če le

lahko rešim čmrlje, ki toliko dobrega naredijo za naravo. Zato vam dam kar številko, 051 391 938, da jo podelite med bralce za take primere,« je dejal. Čmrljem sicer škodijo tudi škropiva, intenzivno gnojenje, ker pa je zaradi vse pogostejših predvsem dolinskih košenj manj travniških cvetic, se čmrlju oži tudi prostor za hrano.

V panju je njihov naravni sovražnik večša, ki ličinke izleže v satje in s tem čmrljem onemogoči dostop do hrane. Lojze Fuchs je zato preventivno v več odprtih v panjih, ki služijo za njihovo »zračenje«, namestil varovalne mrežice, ki večšam otežujejo dostop v panj. V panj kdaj zaidejo tudi ose, a čmrlje pustijo pri miru, kot pove Lojze Fuchs. Kakšnih boleznih čmrljev doslej ni zaznal, morda pršice, ki pa zanje niso tako življenjsko ogrožajoče, kot je še pojasnil. »Čmrlj tudi piči, ampak samo tedaj, če je neposredno ogrožen; na primer, da bi ga po nesreči stisnil. Pik ne boli toliko kot čebelji, čmrlj pa po piku ne umre.«

Lojze Fuchs izjemno uživa že ob opazovanju življenja čmrljev, njihovega brenčanja, že sami misli, kako koristni so v naravi. Tako zelo, da za postavitve čmrljnjakov navdušuje ljudi okrog sebe – vnuka, tasta, soseda ...

Lojze Fuchs pred domačim čmrljnjakom / Foto: Primož Pičulin

Panji so poslikani in na enem je vhod za čmrlje skozi cerkvena vrata ... / Foto: Primož Pičulin

Dediščina

V Železnikih je do nedelje zanimiva razstava navijalcev klekljev. **Stran 18**

Okolje

Ivan Mitrevski in Kartini Djalić s stripom ozaveščata o ekoloških temah. **Stran 19**

Zgodbe

Pri demenci ni receptov, je le osebni odnos, poudarja dr. Jana Mali. **Stran 20**

Od petka do petka

Ob dnevu državnosti je v predsedniški palači kot običajno potekal tudi dan odprtih vrat. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Premier Marjan Šarec je ob državnem prazniku prek videokonference nagovoril pripadnike Slovenske vojske na mednarodnih misijah. / Foto: Tamino Petelinšek (STA)

Letalec in raziskovalec podnebnih sprememb Matevž Lenarčič bo to poletje nad Ciprom in severovzhodno Španijo meril onesnaženost s puščavskim peskom.

Z državo smo dejavnik

»S samostojno državo smo enakopraven del svetovne ureditve. Republika Slovenija je suverena članica mednarodne skupnosti. Mi smo dejavnik navznoter in navzven,« je poudaril predsednik Borut Pahor.

SIMON ŠUBIC

Lastna država vrednost sama po sebi

V torek smo praznovali dan državnosti, s katerim se spominjamo 25. junija 1991, ko je tedanja skupščina sprejela Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije ter sprejela ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine in Deklaracijo o neodvisnosti. Že naslednji dan po razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti se je začela desetdnevna osamosvojitvena vojna. Predsednik republike Borut Pahor je na osrednji državni proslavi poudaril, da je lastna država, zlasti za tako majhen narod, kot je naš, vrednost sama po sebi. »S samostojno državo smo enakopraven del svetovne ureditve. Republika Slovenija je suverena članica mednarodne skupnosti. Mi smo dejavnik navznoter in navzven,« je dejal. Zgodovinske okoliščine nam tudi nalagajo odgovornost, da svojim otrokom po najboljših močeh omogočimo prihodnost, o kateri sanjajo, je še dejal. To po njegovem pomeni, da »oblikujemo strpno družbo, v kateri je vsakomur mogoče izraziti svoje misli, ki pa morajo spoštovati dostojanstvo in svobodo drugega«, in da »oblikujemo gospodarsko in socialno močno in

povezano družbo, ki je hkrati dovolj tekmovalna in solidarna, da pošteno ustvarja ter pravično deli«. Premier Marjan Šarec pa je ob dnevu državnosti preko videokonference nagovoril pripadnike Slovenske vojske na mednarodnih misijah in pohvalil njihovo delo in prispevek. »Na misije in na vse pripadnike in pripadnice na misijah smo lahko izjemno ponosni, zlasti na predvečer praznika dneva državnosti, ko smo pred 28 leti praktično sami bili območje, kjer bi se lahko zgodilo, da bi imeli kakšno takšno misijo,« je poudaril na kasnejši novinarski konferenci.

V naravo iztekel kerozin

V torek popoldne je v predoru v Dolu pri Hrastovljah iztirila kompozicija 18 vagonov tovornega vlaka, pri tem se je šest vagonov nagnilo na steno predora. Iz ene cisterne je steklo okoli 10 tisoč litrov kerozina, medtem ko so gasilci iz ostalih petih vagonov gorivo za letala izčrpali. Progo naj bi znova odprli predvidoma danes, še pomembnejše vprašanje pa je, ali bo izliti kerozin odtekel tudi v podtalnico, saj se je nesreča zgodila na vodovarstvenem območju, zato je hitra sanacija območja ta trenutek najpomembnejša naloga. Za zdaj v Rižanskem vodovodu zagotavljajo, da je

vsa voda v njihovem sistemu vodooskrbe pitna in varna, se pa pripravljajo na možnost, da bodo morali izločiti vodni vir. V tem primeru bodo morali povečati nakup vode iz sosednjih Kraškega in Istrskega vodovoda, uvesti pa bodo morda morali tudi dnevne redukcije vode.

Lenarčič na novi misiji

Letalec in raziskovalec podnebnih sprememb Matevž Lenarčič se je v sredo z letališča v Slovenskih Konjicah odpravil na novo misijo Green Liht World Flight. Potem ko je lani na 23 tisoč dolgi poti prek Azije zbiral podatke o onesnaženosti zraka, bo tokrat nad Ciprom in severovzhodno Španijo v okolici Barcelone meril onesnaženost s puščavskim peskom, ki ga veter prinaša iz Sahare. Lenarčiču se je v ultralahkem letalu pridružil pilot Domen Grauf. S tokratno misijo sta se pridružila mednarodnemu okoljskemu projektu DNAAP, namenjenemu ugotavljanju, meritvam in preučevanju onesnaževanja, ki ga ne povzroča človek.

Poskusa umora sodnice osumljen njen partner

Prvi izsledki preiskave mariborskih kriminalistov nakazujejo, da naj bi mariborsko sodnico Danielo

Ružič 16. junija malo po polnoči pred njenim domom surovo pretepel njen partner. Motiv za napad naj bi bil torej zasebne, in ne službene narave. Kriminalisti so zoper osumljenca, ki je trenutno na prostosti, podali kazensko ovadbo zaradi poskusa umora, sodišču pa predlagali tudi ukrep prepovedi približevanja njegovi partnerici, ki še vedno okleva v bolnišnici, kar pa je sodišče zavrnilo. Izkazan motiv brutalnega napada je bil po ugotovitvah mariborskih kriminalistov razhod sodnice s partnerjem, ob čemer naj bi zahtevala določena finančna sredstva iz skupnega razmerja.

Prepoved Thompsonovega koncerta nezakonita

Upravno sodišče je razsodilo, da je bila prepoved koncerta hrvaškega pevc Marka Perkoviča Thompsona pred dvema letoma v Mariboru nezakonita. Dovoljenje za izvedbo koncerta kontroverznega glasbenika, ki ga pogosto obtožujejo povelečevanja ustaštva, je tedaj mariborska uprava enota iz varnostnih razlogov preklicala na predlog policije. Odločitev sodišča je ta teden sporočil organizator koncerta Milan Trol in napovedal, da bo zdaj organiziral nov koncert.

Sloenci v zamejstvu (700)

Na Radiše, v Kaplo in na Rebrco

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V ponedeljek se je v Velikovcu začel 25. jubilejni kulturni teden Slovencev na Koroškem, ki so ga Biro za slovensko narodno skupnost pri deželni vladi, Kršćanska kulturna in Slovenska prosvetna zveza zasnovali kot manifestacijo dvojezičnosti, želje po dialogu in pravičnosti. V organizacijo prireditve, ki bo končana konec tedna, so vključili tudi velikovško slovensko prosvetno društvo Lipa, odvija pa se na najbolj eminentnih prireditvenih prostorih v Velikovcu. Jubilejni teden je odprl koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser. Včeraj so v Mohorjevi hiši v Celovcu proslavili 30-letnico zasebne Mohorjeve ljudske šole, po koroških krajih pa se odvijajo koncerti učencev Slovenske glasbene šole na Koroškem.

Glasbena šola je bila z vključitvijo v Deželno glasbeno šolo rešena, iz leta v leto pa je bogatejša njena ponudba učenja inštrumentov.

Jutri, 29. junija, ob 17. uri bodo venem od najbolj sončnih krajev na Koroškem, na 700 metrov visoko ležečih Radišah/Radsberg nad Celovcem slavili 40-letnico zgraditve kulturnega doma. V kulturno in družabno središče kraja so v letih 1975 in 1979 preurejali župnijski hlev. Na Radišah že od leta 1904 deluje Slovensko prosvetno društvo. Na jutrišnji slovesnosti bodo sodelovali tudi pevci iz Kroke.

V nedeljo, 30. junija, vabijo naši sonarodnjaki na dve prireditvi. Ob 14. uri se bo na obnovljeni Peršmanovi domačiji v Podpeci (Koprein – Petzen) nad Železno Kaplo,

na koncu doline Lepene, v kateri je sedaj edini muzej protinacističnega boja na Koroškem, začela tradicionalna spominska svečanost. Govornica bo članica vodstva Zveze združenj borcev za vrednote NOB Ljubljana Maca Jogan, v kulturnem programu pa bodo sodelovali združeni pevski zbori Slovenske prosvetne zveze. Isti dan, 30. junija, ob treh popoldne se bo na Rebrci (Rechberg) pri Železni Kapli začelo praznovanje 40-letnice dela Mladinskega centra v obnovljenem rebrškem gradu in 40-letnice tedna mladih umetnikov. Del praznovanja bo tudi razstava del umetnikov, ki so v teh letih ustvarjali z otroki na Rebrci. Za ustanovitev in delovanje centra je najbolj zaslužen dolgoletni kapelski župnik Polde Zunder.

Na Rebrco se že štirideset let vračajo mladi in njihov umetniški navdih. Vsako leto se jih zbere več kot sto.

Peršmanovo domačijo so aprila leta 1945 Nemci uničili in pobili 11 članov zavedne slovenske družine. Sedaj je v njej muzej, edini te vrste na Koroškem.

Po svetu

Kakšna bo vojna?

V Perzijskem zalivu vlada napeto stanje pred izbruhom nove vojne. Na eni strani ameriški predsednik, na drugi iranski voditelji, eni in drugi nepredvidljivi in nepopustljivi, grozijo si z vojno, »kakršne še ni bilo« ...

MIHA NAGLIČ

Tridesetletna vojna

Donald Trump: »Ne iščem vojne, vendar če vojna bo, bo prišlo do uničenja, kot ga še niste videli ...« Uničenja, kot ga še nismo videli, si večina ne želi. A kaj, ko so na obeh straneh tudi taki, ki si ga. Med nedavnim ogledom obeh predstav Visoške kronike, v Poljanah in na Visokem, smo se spomnili na tridesetletno vojno med »luterani« in »papisti«, ki je v tedanjem nemškem delu Evrope divjala pred štirimi stoletji, v letih 1618–1648. »Vojna se je spet in spet vračala na ista ozemlja in jih pustošila. Zaradi novih vojaških taktik in uvedbe lahkega, gibljivega topništva je bila umrljivost vojakov zelo velika. Vojske so bile velikokrat slabo oskrbovane in poveljniki niso imeli moči, da bi ohranjali disciplino. Zato je prihajalo tudi do plenjenj in nasilja nad prebivalci, ki so v vojni najbolj trpeli. Najbolj je bil prizadet Palatinat (nemški Pfalz, dežela ob srednjem Renu), ki je izgubil 80 odstotkov prebivalstva; nato Češka, Pomorjansko; deli Porenja, Brandenburg, Šlezija in Bavarska. Nekatere številke govorijo o zmanjšanju prebivalstva v Svetem

rimskem cesarstvu z 21 na 13,5 milijona. Na Češkem naj bi se število prebivalcev s treh milijonov zmanjšalo na 800.000, pri čemer naj bi bilo od 35.000 čeških vasi popolnoma zapuščenih kar 25.000. Vendar novejši avtorji opozarjajo, da so te številke pretirane, da so pisci pretiravali, da bi uveljavili svoje interese ... Vsekakor je bilo okrevanje prebivalstva hitrejša, kot so zgodovinarji prvotno mislili. Zaradi vojne je zaostalo gospodarstvo, trgovina je obšla prizadete dežele, pri čemer pa je tudi res, da so se ti procesi začeli že mnogo pred vojno in je bila vojna tudi njihova posledica. Vsekakor so se nekatera mesta kot Gdansk, Lübeck, Leipzig zelo hitro opomogla, Hamburg, ki ga vojna ni prizadela, pa je sploh postal najmočnejše baltičsko pristanišče. Za kmete so bile posledice vojne različne od področja do področja. Na jugozahodu, še posebej na Bavarskem in v Palatinatu, je vojna pospešila zaton tlačanstva. Močno razredčenje kmečkega prebivalstva je zmanjšalo število najemnikov, ki so postali za plemstvo dragocenejši. Na severovzhodu, kjer je bilo veleposesniško plemstvo (junckerji) najmočnejše, pa je volilni knez z zaostritvijo tlačanstva kupoval

njihovo politično zvestobo. V evropskem merilu se je s tridesetletno vojno končalo obdobje protireformacije in verskih vojn. Luteranci in kalvinisti so bili izenačeni s katoličani. Položaj cesarja je bil oslabilen, zmagal je partikularizem deželnih knezov. Med vojaško močnimi državami je Španijo nadomestila Francija, ki je za nekaj časa prevzela odločilno vlogo v političnih odločitvah. Habsburžanom se je zmanjšal nekdanji cesarski vpliv, izšli pa so iz vojne s trdnejšo, bolj povezano avstrijsko državo. Ena od stranskih posledic, ki je prišla do izraza šele po stoletjih, je vpliv na evropsko kulturo. Prav zaradi občutnega padca v številu in vsled socialnih sprememb kmečkega prebivalstva se je začelo redčiti in izgubljati narodno izročilo. Pristni narodni običaji in starodavne ljudske navade se niso obnavljali in dokazi o nekdanjem načinu življenja se niso ohranili. Celotna narodna glasba je bila pozabljena. Pač pa je kmalu začela nastajati nova folklor, ki je izhajala pretežno iz meščanskih navad in ki je bil – z današnjo terminologijo – začetek kulturne globalizacije Evrope.« (Vir: Wikipedia) Tristo let po opisani je Evropa doživela dve še večji vojni in si še tretje ne želi. Toda: kaj če bi vojna na

Bližnjem vzhodu, »kot je še ni bilo«, potegnila v svoj vrtnec tudi nas ...

Nafta in jedrsko orožje

»Zakaj branimo transportne poti za druge države (že več let) brez kompenzacije? Vse te države bi morale braniti svoje ladje na poti, ki je bila že od nekdaj nevarna ...« Tako je tuitnil predsednik Trump. In dodal, da ZDA kot največja energetska proizvajalka ni odvisna od transportnih poti v Perzijskem zalivu. So pa Kitajska, Japonska in druge države, ki večji del svoje nafte dobijo z območja Perzijskega zaliva. Sicer pa v Perzijskem zalivu ne gre samo za nafto. ZDA in njena glavna zaveznika v regiji – Izrael in Saudsko Arabijo – najbolj moti možnost, da pride Iran do jedrskega orožja ...

Prva dama ameriškega filma

»Igranje ni zgolj pretvarjanje, da si nekdo drug. Gre za iskanje podobnosti v nečem, kar je očitno drugačno od tebe, in ne nazadnje iskanje samega sebe v tem.« To je izjavila Meryl Streep (roj. 1949), ena največjih filmskih igralk vseh časov, ki je 22. junija praznovala svoj sedemdeseti rojstni dan.

Švedski kralj Gustav II. Adolf kot zmagovalec bitke pri Breitenfeldu, 1631. Zmagal je tudi pri Lützen na Saškem, 26. 11. 1632, a je v bitki padel tudi sam. / Foto: Wikipedia

Hormuška ožina, edini pomorski izhod iz Perzijskega zaliva (levo) v Indijski ocean, je ta čas zagotovo najbolj vroče območje na planetu. / Foto: Wikipedia

Filmski igralci Alec Baldwin, Meryl Streep in Josh Wood na podelitvi nagrad ameriškega filmskega ceha (Actors Guild Awards), Los Angeles, 25. 1. 2009 / Foto: Wikipedia

Za boljšo šolo (26)

Ponavljjanje razreda

IVKA SODNIK

Osnovno šolo bi morali iz več razlogov uspešno zaključiti in v njej redno napredovati vsi učenci. Najprej zato, ker je obvezna in nujno potrebna za nadaljevanje šolanja. Sedanje generacije se bodo izobraževale in menjavale poklice vso delovno dobo, zato je za te otroke izredno pomembno, kakšne so njihove prve izkušnje s šolanjem. So učitelji in starši znali prepoznati njihove sposobnosti in jih usmerjati ter spodbujati k čim bolj vestnemu učenju? So bile učne vsebine prilagojene njihovim učnim zmožnostim, da bi lahko v čim bolj individualiziranem pouku napredovali v skladu s svojimi sposobnostmi? So bili pravočasno deležni strokovne učne pomoči, ki jo v obilni meri

financira država? Je bilo učenje v šoli organizirano tako, da je otroke navajalo na aktivno sodelovanje pri pouku? So učitelji in starši privzgojili učencem delovne navade in odgovornost za lastni napredek in stalni razvoj? Kup vprašanj, na katera moramo odgovoriti vsi odrasli, vpleteni v vzgojo in izobraževanje otrok. Zato ima naš pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja zelo gosto sito in kup varovalk, preden se otroku izreče ukrep ponavljanja razreda. Omenjeni pravilnik pravi, da naj bi učenci v prvem in drugem triletju praviloma napredovali, zato v višji razred lahko napredujejo tudi učenci z eno ali več negativnimi ocenami, če učiteljski zbor presodi, da ponavljanje razreda

za otroka ne bi bilo koristno. Mogoče manjka samo napotek, da bi moral tak učenec na začetku novega šolskega leta te primanjkljaje v določenem roku odpraviti, sicer bodo luknje v znanju vedno večje. Izjemoma razred v prvih šestih letih osnovne šole zaradi slabih ocen ali drugih objektivnih razlogov, npr. dolgotrajne bolezni, ponavljajo tudi učenci, če to zahtevajo njegovi starši ali pa na predlog razrednika v soglasju s starši. Učenci od tretjega do šestega razreda razred lahko ponavljajo tudi brez soglasja staršev, vendar morajo učitelji v tem primeru predlog za ponavljanje zelo dobro utemeljiti. Ponavljanje razreda je za učno neuspešnega otroka večinoma velik udarec, saj je v naši

kulturi ponavljanje še vedno velika sramota za učenca in vso družino. Tega se šole zavedajo, zato se vsak primer posebej temeljito prerešeta, preden se sprejme odločitev o ponavljanju. Zelo pomembno je, da se otrok in starši vse leto pripravljajo na možnost ponavljanja, v najtežjih primerih tudi prešolanja na prilagojeni program. V izjemnih primerih pa je ponavljanje razreda za otroka najboljša rešitev, saj s tem pridobi eno leto, da nadomesti primanjkljaje v znanju ali v socialnem razvoju. Tudi menjava razredne skupnosti in včasih tudi učiteljev je za kakšnega otroka lahko koristna. Učenci zadnjega triletja pa razred lahko ponavljajo tudi brez soglasja staršev, samo če takšno

odločitev sprejme učiteljski zbor. Na odločitev učiteljev se starši v treh dneh po prejemu spričevala lahko pritožijo. Njihovo pritožbo obravnava posebej imenovana komisija.

Po nekaj let starih podatkih (mreža Eurydice) v Sloveniji razred ponavlja približno 1,5 odstotka učencev, v drugih evropskih državah pa od 0,4 do celo trideset odstotkov, medtem ko v nekaterih državah ponavljanje ni dovoljeno. Povsod je najpogostejši razlog za ponavljanje nezadostni učni napredek učenca, ponekod pa tudi izostajanje od pouka ali neprimerno vedenje. V večini članic Evropske unije je odločitev o ponavljanju razreda odvisna predvsem od mnenja učiteljev, ne staršev.

Dediščina

Ustvarjalnost, skrita za klekljanjem

V Špendalovi hiši v Železnikih si je v okviru Čipkarskih dnevov do nedelje možno ogledati zanimivo razstavo navijalcev klekljev – od povsem preprostih ročnih do mehanskih in vse bolj izpopolnjenih električnih. V njih se odražajo inovativni pristopi izdelovalcev, ugotavlja avtor razstave Martin Pintar.

ANA ŠUBIC

V okviru Čipkarskih dnevov v Železnikih je ta čas na več razstavah možno občudovati čudovite čipke. Vanje so klekljarice vložile ogromno truda, ko so spretno sukale in prepletale kleklje, redkokdo pa pomislil, kako so bombažne niti nekoč in danes navijali nanje. A tudi v tem se skrivajo inovativni pristopi, saj so si v krajih s klekljarsko tradicijo pomagali z različnimi pripomočki, ki so jih izdelali sami. Na kakšen način so se in se še vedno lotevajo navijanja klekljev, je možno videti na zanimivi razstavi navijalcev klekljev, ki jo je v Špendalovi hiši v okviru Čipkarskih dnevov pripravil Martin Pintar.

»Vsi vemo, da je klekljanje izjemno ustvarjalno, pri tej razstavi pa gre za skrito ustvarjalnost. Prinašala je raznorazne ideje, ki smo jih zdaj obelodanili,« je razložil Pintar. Na ogled je več kot sedemdeset navijalcev klekljev iz Selške doline in tudi iz drugih krajev. »Ti tihi ali pa tudi malo glasnejši in zelo zaželeni spremljevalci vsake klekljarice so se začeli razvijati že s samim razvojem klekljarske dejavnosti. Izdelava je bila običajno prepuščena iznajdljivosti bližnjih posameznikov v krogu klekljaric, kasneje

so nastajali tudi maloserijski izdelki.« Poudaril je, da iznajdljivost posameznih izdelovalcev daje navijalcem klekljev poseben pečat, pa naj bodo ročni, mehanski ali pa na električni pogon.

Legalizirali Domelov »fuš«

Letošnjo razstavo so napovedali že ob koncu lanskih Čipkarskih dnevov, ko so na klekljarskem tekmovanju podelili nekaj edinstvenih aparatov za navijanje klekljev, razvitih v podjetju Domel. V njihovem sistemu za beleženje predlogov inovacij in izboljšav se je znašla tudi pobuda zaposlenega, da za promocijo podjetja in podporo lokalni dejavnosti izdelajo strojček za navijanje klekljev. Nastal je s predelavo aparata, ki sicer sodi v program laboratorijske opreme, je razložil Pintar, elektroinženir, ki je tudi sam zaposlen v Domelu. »Pred dvajsetimi leti, ko sem še delal v razvoju, so k meni hodili po kolektorske motorčke, ki so bili sicer za izmet, da so jih vgradili v aparate za navijanje klekljev. Za domače klekljarice jih je največ izdelal sodelavec Janče,« se spominja Pintar. Marsikateri razstavljeni primerek poganja prav Domelov motor (npr. iz hladilnih omar, pralnih strojev, ventilatorjev ...),

Pintar pa ob tem smeje pristavi, da so sedaj legalizirali Domelov »fuš«.

Navijali tudi na kolovrat in šivalni stroj

Njegov cilj je bil, da zbere čim več različnih navijalcev. Sam ima namreč le tri navijalce: enega, ki ga je naredil njegov oče in je bil v uporabi v njihovi družini, ima tudi navijalec znane, sedaj že pokojne klekljarice Regince Vrhunc, ter enega precej dotrajanega, menda iz Davče, ki ga je pred desetletjem prinesel z odpada na Studnem. Po navijalce za razstavo se je v domačem kraju odpravil kar od vrat do vrat, dobil pa jih je tudi iz bolj oddaljenih krajev. Povezal se je tudi s Karmen Jezeršek, predsednico klekljarskega društva Marjetica iz Cerkna, kjer so v samo enem dnevu zbrali trinajst navijalcev. »Odzvali so se tudi mag. Mirjam Gnezda Bogataj, kustosinja v vidrijskem muzeju, skupina klekljaric iz Podbrezjij ter seveda muzej in čipkarska šola Železniki.« Izpostavil je še škofjeloški center Duo, ki je posodil kolovrat, prirejen za navijanje klekljev. S posebnim nastavkom jih je bilo možno navijati tudi na šivalnem stroju.

Še pred razvojem prvih pripomočkov pa so klekljarice ročno ovijale niti okoli klekljev, kar je bilo zelo zamudno. V Železnike se je klekljanje razširilo pred 120 leti in najbrž so se kmalu za tem pojavili tudi prvi navijalci. Najstarejši razstavljeni primerek bi po mnenju Pintarja utegnil biti navijalec, ki ga je izdelal Franc Kordež, povsem možno je, da okoli leta 1900. »Kordež je bil veliki prijatelj Ivana Groharja, skupaj sta delala: Grohar je slikal, on pa mu je izdeloval okvirje in druge stvari. Oba sta bila po pripovedovanjih izjemna ustvarjalca,« je razložil Pintar.

Martin Pintar je za razstavo zbral več kot sedemdeset navijalcev klekljev. / Foto: Tina Dokl

Najstarejši razstavljeni primerek bi utegnil biti navijalec, ki ga je izdelal Groharjev prijatelj Franc Kordež, povsem možno je, da okoli leta 1900. / Foto: Tina Dokl

Navijalci vse bolj izpopolnjeni

Razstava ponudi tudi vpogled v razvoj navijalcev, ki so sčasoma postajali vse bolj izpopolnjeni. Pri najbolj preprostih je bilo treba ročno poganjati kolo, nekateri so imeli v kolesu vgrajene uteži za lažje poganjanje. Mednje sodi tudi navijalec, ki ga je na Trnju »rešil« predsednik Turističnega društva Železniki Tomaž Weiffenbach, saj bi sicer končal na odpadu.

Navijanje je bilo lažje in hitrejše pri navijalcih, ki so jih poganjali z vrtenjem

»vinte« oz. poganjalne ročice ter jermenskim prenosom. Hitrejše navijanje so dosegali tudi z vgradnjo reduktorjev, celo od mesoreznic. Navijalci so bili tudi zelo različnih velikosti, bili so leseni ali kovinski oz. kombinacija obojega. »Tale od Helene Kramar, pogosto nagrajene klekljarice, je bil precej zapleten, v dveh delih, ki ju je bilo treba pritrčiti na podlago. Kasneje so navijalce izboljšali, tako da so bili v enem kosu. Nekatere so še vedno pritrjevali na podlago,« je pokazal Martin

Pintar in dodal, da razstava prikazuje tudi navijalce drugih domačih mojstvic.

Dediščino moramo čuvati

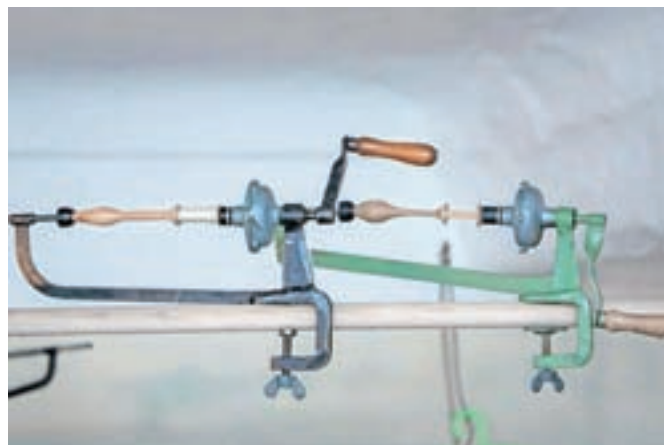
Z razvojem industrije in prvih motorjev so se začeli vgrajevati še v navijalce klekljev. »Tale motorček je iz leta 1968. Pri neki hiši so mi povedali, da so imeli tudi navijalec z Nikovim starim motorjem, enim najstarejših v Železnikih, a so ga vrgli proč, ker se je preveč zaganjal,« je povedal Pintar. Nekateri električni navijalci imajo namesto stikala za vklop stopalko od šivalnega stroja. Najtežji je zagotovo strojček na jekleni traverzi s transformatorjem in motorjem v jeklenem ohišju. Izdelali so ga na Jesenicah, v uporabi pa je bil v Železnikih.

Čipk na razstavi v Špendalovi hiši ni na ogled, z izjemo klekljanih spodnjic – tangic, ki jih je skupaj s svojim navijalcem za razstavo prispevala ena od domačih klekljaric – s hudomušnim sporočilom, da brez navijalca tudi tangic ne bi bilo.

»Z razstavo želimo poudariti, da je tudi to del naše dediščine, ki jo moramo čuvati,« je še dejal Pintar.

Martin Pintar kaže Antoniji Šuštar, lastnici Špendalove hiše, preprost lesen navijalec, ki ga je predsednik turističnega društva rešil pristanka na odpadu. Na mizi pred njima so razstavljeni modernejši električni navijalci. / Foto: Tina Dokl

Iznajdljivost posameznih izdelovalcev daje navijalcem klekljev poseben pečat. / Foto: Tina Dokl

S pojavom klekljanja so se začeli razvijati tudi navijalci klekljev, saj je bilo ročno navijanje zelo zamudno. / Foto: Tina Dokl

Najmodernejši navijalec klekljev, ki so ga na pobudo enega od zaposlenih razvili v Domelu. / Foto: Tina Dokl

Okolje

Volkulja iz kamniških planin, ki ozavešča o okoljskih temah

Volkulja Bela prihaja iz kamniških hribov. V obliki stripa, ki sta ga ustvarila Kamničana Ivan Mitrevski in Kartini Djalil, bo bralce ozaveščala o ekoloških temah in izzivih, s katerimi se na tem področju srečujejo Kamničani in z njimi cel svet. A kot pravita sogovornika, noben strip še ni spremenil sveta: »Lahko narišemo stripov, kolikor želimo, a dokler nihče ne bo za nič odgovarjal, se ne bo nič spremenilo.«

ALEŠ SENOŽETNIK

»Bela je prišlek, ki je doma v hribih nad dolino Kamniške Bistrice. Ime je dobila po Kamniški Beli, po beli, ki pomeni nekaj nedolžnega in čistega.« o izvoru imena prikupne volkulje, ki je nedavno zaživela v obliki stripa, pripoveduje Kartini Djalil, ki je poleg Ivana Mitrevskega, soodgovorna za to, da je Bela postala stripovska junakinja in se prek družbenih omrežij približala Kamničanom.

Okoljske teme na enostaven način

Bela je osnovana na pravi volkulji, ki so jo lovci in gozdarji opazili v kamniških hribih. »Zdelo se nama je zanimivo, da volkovi zopet živijo v kamniških gozdovih, kar je bila dodatna spodbuda, da sva se kot zavzeta "zelenca" začela še bolj informirati o

okoljevarstvenih temah. Veliko sva se pogovarjala z lovci, gozdarji, uradniki in okoljevarstveniki in ugotovila, da ima o tematiki sicer vsak svoje mnenje, a se med seboj vendarle ne razlikujejo tako zelo. Te teme, ki so po navadi zaprte v svojo stroko, sva želela zapakirati v ljudem prijazno obliko in jo poslati v svet.« dodaja Ivan Mitrevski.

In tako je zaživela volkulja Bela, varno skrita v gozdovih, ki pa vsak terek prek družbenih omrežij pokuša v širni svet in obelodani kakšno skrivnost. »Strip želi informirati bralce o pomenu biotske raznovrstnosti in ekoloških temah. Midva na tem področju nisva strokovnjaka, zato poslušava tiste, ki o tem kaj vedo, in to zapakirava v zgodbo o Beli,« pravi Ivan.

Kartini in Ivana Kamničana sicer dobro poznajo. Kartini zase pravi, da je ulična

socialna delavka, saj se na tak način najlažje približa ljudem. »Odkar pomnim, sem v teh vodah, že kot mlado dekle sem spodbujala otroke, da smo si pomagali med sabo, se družili. Ves čas sem sodelovala v lokalnih skupnostih, organizacijah, kjer smo delali z ljudmi,« dodaja. V Društvu Makadam že več let vodi Dnevno sobo. Gre za projekt spodbujanja medgeneracijskega druženja in aktivnosti, namenjen pa je predvsem kvalitetnemu preživljanju prostega časa mladim. Veliko pozornosti namenjajo pogovoru o različnih temah ter vzgoji in izobraževanju mladim. Kot pravi, za okoljske teme človek ni nikdar premlad, in po njenih izkušnjah mlade skrbi onesnaženost planeta. »Nihče ni premlad za okoljske teme. Od posameznika do posameznika se sicer razlikuje, kako se ga te teme dotaknejo. A v splošnem mlade okolje zanima, kar se je nazadnje izkazalo posebej v času podnebne štrajka, ko smo se o tem precej pogovarjali in se ga tudi zelo aktivno udeležili, s svojimi transparenti, letaki, pa glasom in stasom!«

Ivan stripe riše, odkar zna v roki držati svinčnik. Bil je član uredništva in kasneje tudi urednik revije Stripburger, ilustriral je že več knjig in v tem času razvil prepoznaven slog, ki se kaže tudi skozi stripe o Beli. Poleg stripov najraje ilustrira izobraževalno literaturo za otroke in slikanice. A kot pravi, strip o Beli ne riše nič drugače, čeprav je namenjen širši publiki: »Pri delu nisem toliko osredotočen na to, kdo ga bo bral, ampak se poskušam osredotočiti na to, da dobro in jasno povem vsebino in posredujem sporočilo.«

»Družboslovce po izobrazbi mi gre pisane precej bolje od rok kot kakšnemu drugemu kolegu, zato rad podtikam sovijim junakom različne izjave. Sem avtor, ki morda dela bolj na slogu kot na neki realistični upodobitvi. Všeč so mi pretirani izrazi, ker to pomeni več akcije. Všeč so mi liki, ki so pretirano čustveni, tu sem našel svojo publiko. Je pa to le ena izmed mnogih metod, ki jih lahko izberejo ilustratorji,« o svojem delu pravi Ivan,

Ivan Mitrevski in Kartini Djalil, avtorja stripa o Beli

Domžalčan, ki se po desetih letih v Kamniku že počuti pravega Kamničana.

Kartini pa v Kamniku živi in deluje že vse življenje. »Ostajam zvesta Kamniku, ki mi je zelo ljub in želim tudi drugim povedati, da je Kamnik svojo okolico nekaj posebnega in vreden, da ga ohranjamo neokrnjenega.«

Bela ju je pripravila do tega, da sta združila svoje talente in začela ustvarjati. Organizacijo sestankov in raziskovalni del projekta vodi Kartini, scenarije pripravljata skupaj, strip pa na koncu nariše Ivan. Čeprav sta za zdaj izšli le dve epizodi stripa, so njuno delo že prepoznali tudi drugod. Prve štiri epizode Bele tako sofinancira evropski projekt Spec-Alps, katerega namen je prepoznavanje in ohranjanje naravnih bogastev.

Za prevod stripa pa so se menda že priporočili Italijani, Avstrijci in Francozi. »Želja po prevodih je dokaz, da so problemi, s katerimi se soočamo v Kamniku, pravzaprav globalni problemi. Delava po načelu "misli globalno, deluj lokalno",« pravi Ivan, ki poudarja, da bo strip ostal vezan na kamniške teme. »Ekološki problemi so prevečkrat predstavljeni zelo moralistično, kot neka abstraktna tema, ki se nas ne tiče. Midva se želiva temu ogniti in pokazati na dejanske probleme, s katerimi se soočamo v Kamniku in se dotikajo našega okolja in naše kvalitete življenja.«

»Okoljske teme, ki so navadno zaprte v svojo stroko, sva želela zapakirati v ljudem prijazno obliko in jo poslati v svet.«

Med Kamniškimi problemi omenjata tudi primer pitne vode. »Velika planina, pod katero je večina kamniške pitne vode, je porozna kraška gmota, ki vsako leto sprejme nekaj deset tisoč obiskovalcev, s tem pa tudi njihove odpadke in izločke. Vse to vpliva na kvaliteto pitne vode Kamničanom, na kar opozarjajo tudi strokovnjaki. Vprašati se bomo morali tudi, zakaj dovoljujemo avtomobile na Veliki planini in vožnjo z motornimi sanmi. In kako to vpliva na biotsko raznovrstnost planine, na katero smo Kamničani tako ponosni,« pravita sogovornika.

Strip ima lahko tudi izobraževalno noto

Bela bo torej postavljala tudi neprijetna vprašanja. Komu pa je strip pravzaprav namenjen? »Vse se začne pri mladih. Spodbuda za strip je bil pogovor z enim od lovcev, ki je omenil, da so vsa ekološka vprašanja povezana z otroki, saj starejše generacije njim predajamo svet in okolje, zato je prav, da mladi ne prejmejo slabše dediščine, kot smo jo v roke dobili mi. S tega stališča so mladi in otroci primarna publika, v resnici pa

problematika zadeva vse,« pravi Kartini, Ivan pa dodaja: »Strip res ni del šolskega sistema, zato morda velja prepričanje, da je namenjen le zabavi. A ga je v nekem življenjskem obdobju bralo veliko starejših. V današnjem digitaliziranem svetu strip konkurira telefonom, računalnikom in televiziji in zato deluje še nekoliko bolj "retro" – zaradi česar je še bolj "kul". Tako da je zagotovo primeren medij za vse generacije.«

A ozaveščanje in informiranje sta le en del rešitve. »Noben strip še ni spremenil sveta, lahko je le spodbuda. Spodbujati bi morali tudi druge načine turizma, ne le množičnega in diskontnega turizma. Število turistov, ki pridejo v Kamnik, ni edini kazalnik uspeha, če bomo gradili le na množičnosti, ne bomo dobili rezultatov, ki jih želimo. Lahko narišemo stripov, kolikor želimo, a dokler nihče ne bo za nič odgovarjal, se ne bo nič spremenilo. Okoljski problemi postajajo vse bolj konkretni, reševati jih je treba tukaj in zdaj,« si ne delata utvar Kamničana.

Volkuljo Belo lahko spremljate na Facebooku (facebook.com/volkuljaBela) in Instagramu (@volkuljabela).

»Strip res ni del šolskega sistema, zato morda velja prepričanje, da je namenjen le zabavi. A ga je v nekem življenjskem obdobju bralo veliko starejših. Poleg tega v današnjem digitaliziranem svetu deluje nekoliko "retro" – zaradi česar je še bolj "kul". Tako da je zagotovo primeren medij za vse generacije.«

Strip o volkulji Beli želi na nevsiljiv način predstaviti okoljske izzive, s katerimi se soočamo danes. / Foto: arhiv avtorjev stripa

Zgodbe

Pri demenci ni receptov ...

... je le osebni odnos, poudarja dr. Jana Mali, ki je v Domu dr. Franceta Bergelja vodila usposabljanje za celotno oskrbo stanovalcev z demenco. »Mi smo tisti, ki se prilagajamo osebi z demenco, lovimo trenutke, drobne delce. Demenca odvzame veliko ...«

URŠA PETERNEL

Tako kot v vseh domovih starostnikov tudi v jeseniškem Domu dr. Franceta Bergelja živi veliko stanovalcev z demenco. Po besedah direktorice doma Mojce Pavšič pri njih nimajo posebnega varovanega oddelka, kjer bi stanovalci z demenco živeli ločeno. So pa pred leti uredili gospodinjsko enoto, v kateri je 13 sob, v njej pa živijo zlasti stanovalci z demenco. Enota je kot neke vrste dom, oskrba je prilagojena posameznikom, dejavnosti pa potekajo ves dan. Sicer pa stanovalci z začetno fazo demence živijo tudi v drugih sobah v domu, skupaj z drugimi stanovalci.

Za večje razumevanje demence in sprejemanje ljudi z demenco so v domu izvedli projekt Usposabljanje za celotno oskrbo stanovalcev z demenco in inovativni pristopi, ki je potekal od oktobra 2018 do maja 2019. Po besedah direktorice so se ga udeležili vsi zaposleni, poleg zdravstveno-negovalnega

Z desne proti levi: direktorica doma Mojca Pavšič, izr. prof. dr. Jana Mali in delovna terapevtka Natalija Jovanovič

osebja tudi kuharice, vzdrževalci, zaposlene v pralnici, zaposlene na upravi, ki prav tako potrebujejo veščine in znanja za sporazumevanje s stanovalci, ki se soočajo z demenco. Na usposabljanje pa so povabili tudi sorodnike in – ne nazadnje – same stanovalce.

Usposabljanje je vodila izr. prof. dr. Jana Mali s Fakultete za socialno delo Univerze v Ljubljani. Kot je poudarila, je v Sloveniji po ocenah od 30 do 35 tisoč ljudi z demenco. Demenca je torej fenomen celotne družbe, ne le domov za starostnike. Je življenjska tema, s katero

se bo slejkoprej srečal vsakdo med nami.

V ospredju obravnave človeka z demenco mora biti človek, posameznik, njegove potrebe, zmožnosti, sposobnosti, trenutno razpoloženje. »Tu ni receptov, je samo osebni odnos. Mi smo tisti, ki se prilagajamo osebi

z demenco, lovimo trenutke, drobne delce. Demenca odvzame veliko sposobnosti, ne le spomin,« je poudarila.

načinih dela s stanovalci z demenco.

Po besedah Mojce Pavšič so k usposabljanju povabili tudi svoje. »Res si prizade-

Mojca Pavšič poudarja, da oseb z demenco ne smemo zapirati v domove, temveč moramo širiti njihov prostor navzven, v mesto, ki naj postane prijazno ljudem z demenco. Za to pa moramo vsi imeti znanje: da se naučimo prepoznati demenco, pristopiti k bolnikom, jim pomagati in z demenco živeti. Zato si prizadevajo, da bi dom postal informacijska točka za demenco in povezovalc vseh, ki lahko pripomorejo k višji kakovosti življenja ljudi z demenco.

Predvsem je pomembno, da osebo z demenco obravnavamo kot človeka, ne kot bolnika. Ker demenca močno vpliva na sposobnosti sporazumevanja, je pomembno, da človeku z demenco pri komunikaciji pomagamo. Na usposabljanju so se zaposleni učili, kako na pravi način, s pravimi vprašanji pristopijo k stanovalcem z demenco in se pogovarjajo z njimi. Obenem so zaposleni razmišljali o inovativnih

vamo, da bi bili svojci vključeni, in povabimo jih, da se pridružijo oskrbi. Ne nazadnje so oni tisti, ki so pred prihodom v dom skrbeli za svojca z demenco in ga najbolje poznajo. Obenem pa jim želimo dati podporo, da se soočijo s svojimi stiskami, ki jih doživljajo ob svojcu z demenco,« je poudarila. V celoten proces pa so vključili tudi same stanovalce z demenco, saj je še posebno pomembno, da ohranjamo njihovo identiteto in človeško vrednost.

Šestdeset let Kovinarske koč

Sredi prihodnjega meseca bo minilo natanko šestdeset let, kar so po treh mesecih prostovoljnega dela planincev v Krmi odprli planinsko koč, ki so jo v čast gorenjskim kovinarjem poimenovali Kovinarska koč.

MARJANA AHAČIČ

»Z velikim spoštovanjem in občudovanjem smo pregledovali zgodovino gradnje Kovinarske koč. Na usta se mi je večkrat prikradel hudomušen nasmeh. Kako so ti vrli možje pred šestdesetimi leti zagrabili ...« je konec maja, ko so v Krmi pripravili slovesnost ob obletnici koč, dejala Olga Oven, predsednica Planinskega društva Javornik - Koroška Bela.

»V arhivu smo našli fotografijo iz sredine marca 1959, kjer si pobudniki iz gradnje še ogledujejo dolino Krma in iščejo primerno lokacijo postavitve nove koč, saj se je pokazala priložnost, da društvo po zmerni ceni odkupi gradbeni material porušenega Zoisovega gradu na Slovenskem Javorniku. Tristo šestdeset let stara

graščina se je morala umakniti razvoju jeseniškega železarstva, planinci pa so tako izkoristili priložnost ter očistili in pripravili še uporaben material ter ga zvozili v dolino Krma,« je pojasnila začetke gradnje planinske postojanke. Zemljišče jim je odstopilo oziroma za simbolično odškodnino prodalo Gozdno gospodarstvo Bled in sredi aprila 1959 je že stekla gradnja, je povedala.

»Sto petindvajset delavcev planincev je opravilo vsaj pet tisoč ur prostovoljnega dela in v dobrih treh mesecih so postavili novo koč. To je zavidljiv podatek tudi za današnje, mnogo bolj mehanizirane čase.«

Koč so v čast jeseniških in gorenjskih kovinarjev poimenovali Kovinarska koč. »Najbolj občudujejo iz teh časov pa je vedenje, s

kakšnim zanosom in navdušenjem so se lotevali izzivov. Vse je bilo mogoče, vse se je dalo dogovoriti, delo za širšo družbeno skupnost je bilo cenjeno in spoštovano. Ko je gradnja stekla, je vse završalo, vso so o tem govorili. S Koroške Bele v Krmo so vozili tovornjaki z materialom, na njem pa kolesa delavcev planincev, s katerimi so se zvečer vračali domov.«

Odprtje koč je bilo 19. julija 1959. Vesel dogodka je sovpadal z devetdesetletnico takratne Železarne Jesenice, s katero je bilo planinsko društvo tesno povezano. »Seveda, skoraj vsi planinci so bili "fabričani" in v tistih časih je bila železarna zelo razumevala, danes bi rekli družbeno odgovorna. Na skali pred koč je pritrjena spominska plošča, ki spominja na ta dan.«

Kovinarsko koč v Krmi so planinci postavili pred šestdesetimi leti.

V naslednjih letih so dodali še prizidek za gostinski del in sanitarije. Do leta 2008 je koč uporabljala vodno zanjeto pod Debelo pečjo, tako za oskrbo z vodo kot tudi kot pogonski vir turbine za proizvodnjo električne energije, nekaj energije so ustvarile tudi solarne celice. Ker pa ni bil nobeden od obstoječih energetskih virov stabilen in zadosten, so leta 2007 pristopili k veliki prostovoljski akciji in s podporo Občine Kranjska Gora, Elektro Gorenjska, Fundacije za šport in drugih podpornikov do koč pripeljali električno

in vodovodno napeljavo, je razvoj opisala predsednica Olga Oven.

»Ves ta čas pa je nad nami visela skrb zaradi neurejene lastniške dokumentacije. V arhivih smo našli zapis, kako so se v tistih časih gradili objekti skupnega dobrega – nekateri od vas se tega še spominjate: mi kar zgradimo, potem bomo pa urejali papirje. Področje doline Krma in s tem tudi parcela, na kateri stoji Kovinarska koč, je ob denacionalizaciji leta 1991 pripadlo cerkvi. Dolgih 25 let smo se borili, da bi uredili lastništvo

Kovinarske koč. Pri tem so nam razumevali pomagali tudi Občina Gorje in Upravna enota Radovljica ter druge državne institucije. Leta 2017 smo to zgodbo zaključili s tem, da smo koč odkupili.«

Pred planinci so seveda že novi izzivi. Že snujejo načrte za prenovo koč, predvsem s funkcionalnega, energetskega in ekološkega ustreznega vidika; zunanost koč, poudarjajo, pa naj bi bila prilagojena okolju, v katero je umeščena – v pravljico dolino Krma in s tem v Triglavski narodni park.

Na robu

Življenje za eno debelo knjigo, 1. del

Praded

MILENA MIKLAČIČ

usode

Z Agato sva se srečali kmalu po tistem, ko je prebrala knjigo Belo se pere na devetdeset (letos je Bronja Žakelj zanjo dobila kresnika). Bolj ko je razmišljala, bolj ji je postajalo jasno, da bi lahko tudi o svoji družini napisala zelo podobno zgodbo. Le da njeni predniki niso umirali zgolj naravne smrti, vmes je bilo tudi precej nasilja.

»Spominjam se, da so mi ljudje v naši vasi zmeraj rekli "ta je pa tista". Sploh ne vem, ali me je kdo kdaj poklical po imenu. Ko sem se pri tridesetih poročila in se preselila na drug konec Slovenije, sem nekoč ob kavi pripovedovala svakinji zgodbo o

prednikih. Čez nekaj časa je užaljeno vstala in mi zabrusila, naj ji neham lagati, da je kaj takšnega možno le v ameriških filmih. Pa se ji nisem niti z besedico zlagala.

Moj praded se je rodil 1875. leta. Bil je zelo podjeden človek, imel je veliko bogastvo, le žene in potomcev ne. Kljub temu da je bil tudi postaven in so ga imele ženske rade, med njimi ni in ni mogel izbrati prave. Mislim, v to sicer nisem povsem prepričana, da je bil gej. Namesto z ženskami se je veliko družil z mladimi fanti (igral je orgle in vodil cerkveni zbor), različne slike, na katerih so bili neznani fantje, so krasile stopnišče in na vsako je z zadnje strani napisal tudi podatke, kje je koga spoznal in koliko časa sta prijateljela.

Star je bil že 62 let, ko so ga starši končno prisilili, da se je poročil z Angelco, vaško šiviljo. Njeni sorodniki so mojemu očetu povedali, da so jo k poroki prisilili oziroma so njen pristanek kupili. To so lahko storili, saj je bila kljub 22 letom naivna in nedorasla. Obljubili pa so ji, to je bilo zapisano v pogodbi, da ji z možem ne bo treba deliti postelje.

Nihče točno ne ve, kaj se je zgodilo, a leta 1938 je prijel na svet ded. Angelca je zaradi izgube krvi tretji dan

po porodu umrla. Družina je šla spet na lov za nevesto. Ta, ki bi prišla k hiši, bi morala biti tudi mati majhni sroti, ki je noč in dan jokala v zibelki. Ded Ignacij ni dobro prenesel kravjega mleka, vse, kar je popil, je tudi izbruhal. Ko so ga začeli hraniti s kozjim, je bilo za spoznanje boljše.

Praded se je ponovno poročil, ko je bil Ignacij star dva meseca in pol. Magdalena, ki bi morala biti tudi njegova mama, v sebi ni imela niti trohice materinskega čuta. Ves čas je menda razmišljala le o tem, kako se bo otroka znebila in pradedu rodila svojega. Ljudje so znali povedati, da je dojenčka preoblačila ob odprtem oknu, in to pozimi, ko je zaledenel celo bližnji potok. V mleko mu je vlivala petrolej, a ga je otrok še pravočasno izbruhal. Praded je postal na starost vpliven vaščan in je kot odbor-
nik podpisoval knjige županstva. Vaščani so mu bili nevoščljivi in v zlobi, ko mu niso mogli kako drugače nagajati, so mu prinašali na nos najrazličnejše klevete o drugi ženi.

Nekoč mu je bilo vsega dovolj, sredi službenih obveznosti se je peš odpravil proti domu. Že od daleč je slišal, kako se Ignacij na ves glas dere. Na smrt se je ustrašil, prepričan, da se mu

je kaj zgodilo. V bistvu se mu ni, le mačeha mu je prstke na levi rokici nalašč stisnila med vrata. Ko je praded zagledal njen sadistični nasmeš na obrazu, je zagrabil burkle, ki so stale za vrati, in jo lopnil po glavi. Ob prvem udarcu ji še ni bilo hudega. Ko pa je začela groziti, da bo otroku odkrnila glavo s srpom, jo je praded mahnil še enkrat in še enkrat. Obležala je v krvi. Praded so kasneje odpeljali orožniki. Dobil je dvajset let zapora, a ker se je potem začela druga svetovna vojna, je odsedel le tri leta. Praded je umrl leta 1965, star devetdeset let.

Ded je bil med vojno še otrok. Njegov oče je bil v zaporu, ko so ga izpustili, se je skrival, povsod ga je bilo dosti, le doma ne. Hiša je kljub velikemu bogastvu, ki ga je nagrabil, vidno propadala. Imel je dve teti, ki sta odnesli na varno vse, kar se je odnesti dalo. Ignacij je večji del vojne vihre v tisti hiši preživel sam. Kako je bilo petletnemu otroku, si lahko le predstavljamo. Včasih so mu dali kaj jesti pri enem ali drugem sosedu, zmeraj pa ne, saj še zase niso imeli. Spominjam se, da me je kot otroka pogosto pestoval in mi pripovedoval zgodbe iz zgodnjega otroštva. Ni imel nobenih igrac, se je pa zato igral z mišmi, ki so jih prej

pokončale mačke. Povedal je, da je imel eno pri sebi toliko časa, dokler mu ni začela smrdeti. Umival se ni, jedel je z rokami, spal je, kjer ga je zalotil spanec. Pozimi mu je kdo od sosedov zakuril peč, in ko ga je začelo zebsti pod odejami na peči, je zlezl v peč, tam je bilo še kakšen dan več vsaj malo toplo.

Pridobil si je zelo močan nagon preživetja. Ko je bil star 18 let, je šel k vojakom. Vsi so se mu smejali, ker ni hotel nositi ne spodnjic ne nogavic. Zanimivo je bilo, da na nogah ni nikoli imel žuljev. Hitro je znal "prebrati" soborce, tako da se je tistim, ki so bili bolj nasilne sorte, še pravočasno lahko umaknil.

Drugo polovico vojske je služil v Tolminu. Tam je spoznal Anico, svojo kasnejšo ženo. O tem srečanju moram povedati vsaj nekaj dodatnih besed, ker je bilo nekaj posebnega. Anica je imela v vojašnici fanta, ki pa je ni preveč maral. Bila je že noseča, ko jo je pustil. Vseeno je prihajala, ker je upala, da se je bo usmilil, ko bo videl, da nosi njegovega otroka. A se je ni. Medtem ko je Anica jokala na "kapiji", se je on zabaval v gostilni, ki je bila na drugi strani ceste. Dedu je bilo teh igrac nekoč dovolj. Brez dovoljenja je zapustil vojašnico, stopil v gostilno in nesramneža prijel za ovratnik ter ga odvelkel do uboge Anice. A vojaku ni na kraj pameti padlo, da bi "na ukaz" do uboge-ga, zavrženega dekleta pokazal kaj čustev. "Prav, če je

nočeš ti, bo pa moja!" je takrat rekel ded in vojaka brcnil v zadnjo plat.

Ko je slekel vojaško sukno, jo je šel obiskat in Anica je potem rodila prvega otroka, ki ni bil dedov, v njegovi hiši, pravzaprav kar na peči. Hitro sta se spoprijateljila in že čez eno leto se je potem rodil moj oče. Ded je imel svojo ženo neskončno rad. Nosil jo je po rokah, vse bi dal zanjo! Žal pa ga je ona marala veliko manj. Pomenil ji je le izhod v sili, ko ni imela kam iti. Tako se je zgodilo, da je imel moj oče Martin tri mesece, ko je nekega jutra izginila. Ljudje so govorili marsikaj, v resnici pa se je le vrnila k moškemu, ki je bil oče njenega prvega otroka.

A je njuna ljubezen trajala le kratek čas. Kmalu jo je začel pretepati, nekoč jo je hotel celo zadaviti. Zaradi udarcev je izgubila nekaj sprednjih zob. Upala je, da jo ima ded še zmeraj rad, po letu in pol se je vrnila nazaj, in to po kolenih. Nič ni pomagalo. Če kaj, ded ni nikoli "jedel pogrete juhe"! V času, ko je bil sam z dvema majhnima otrokoma, se mu je ponudila neka malo starejša ženska iz sosednje vasi, ki tudi ni imela kam, da mu pride za gospodinjo. A je vroča kri naredila svoje. Še preden se je Anica vrnila, sta se rodila dvojčka.

Ko je Anica videla, da oba njena otroka rečeta Marinki mama, se je obrnila in šla ter se vrgla pod vlak. Očitno se ji ni več zdelo vredno živeti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Anton Breznik, »slovenjenje« slovenščine

PETER COLNAR

Dr. Jože Toporišič je dejal, da je jezikoslovec, duhovnik in ravnatelj Anton Breznik človek, ki je dokončno rešil vprašanje slovenske knjižne pisave in izbire besedja. Rodil se je 26. junija 1881 v Ihanu pri Domžalah. Med njegovimi gimnazijskimi profesorji v Ljubljani je bil Maks Pleteršnik, ki je leta 1894 izdal znameniti Slovensko-nemški slovar, delo, ki ga je Breznik prebiral in ga dopolnjeval s svojimi opažanji. Vanj je vpisoval nove besede, ki jih je nabiral med ljudmi. Zapisal je več kot 350 ljudskih pesmi iz Ihana ... Leta 1905 je izšla njegova razprava O stavi dopovednega glagola, kjer je načel vprašanje o besednem redu v govoru.

Leta 1907 je na univerzi v Gradcu kot glavna predmeta vpisal slovenščino in latinščino. V Domu in svetu je

dejavno objavljaval članke, med drugim tudi Kako je v naši pisavistujkami ter Besedni red v govoru. Doktoriral je leta 1910 z disertacijo Naglasni tipi slovenskega glagola. Istega leta je dobil službo na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu. V času ustanavljanja Univerze v Ljubljani je bil tudi Breznik na seznamu oseb, ki pridejo v poštev za učne moči pri obravnavanju slovenskega jezika, vendar sodobna slovenščina takrat ni dobila svojega mesta. Kasneje je bil ob prvem usposobljenostnih preizkušenj za profesorje imenovan v odbor za izpraševanje iz slovenščine pri profesorskih izpiti. Zadnja leta je bil predsednik Slavističnega društva. Od 16. maja 1940 je bil izredni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Breznik je začel zbirati besede, pri katerih se je pojavljala kakršna koli pravopisni

dvom. Po prvi svetovni vojni se je v novi državi uporaba slovenščine širila na nova področja. Z raziskavami in razpravami je odločilno soblikoval jezikovno zavest v tistem času. Pokazal je na izrazno bogastvo naših novinarjev in pisateljev ter tudi na njihove jezikovne zablode. Med njimi je treba omeniti predvsem takratno »slovanjenje« slovenščine. Mnogi pisci, predvsem pa novinarji in tudi pisatelji, so namesto domačih slovenskih besed zapisovali hrvaške, srbske, češke ali ruske izraze. Odprtost za slovanski izraz je rasla iz strahu pred germanizacijo in tudi zaradi tesnejše politične in kulturne vezi z drugimi slovanskimi narodi. Mnogo teh tujk, na katere je opozarjal, je do danes izginilo iz splošne rabe. Brezniku moramo biti hvaležni, da je opozoril na nepotrebno rabo

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Plužni pri Podklopci se je 24. 6. 1877 rodil podjetnik in blejski župan Ivan Kenda. Bled je z njegovo dejavnostjo postal monden turistični kraj.
- V Kamniku se je rodil slovenski kemik Maks Samec. Bil je član SAZU in eden prvih Slovencev, ki so leteli z balonom v znanstvene namene.
- V Kropi se je 28. 6. 1874 kovaškemu mojstru Šimnu in Mariji, roj. Horvat, rodil slikar Peter Žmitek (Šmitek).

besed, kot so: čin, broj, svakako, valjda, ipak ..., namesto domačih besed, na to, da je bolj navdušenje kot oduševljenje, gibanje kot pokret itd. Tako smo prav zaradi njegovih analiz in njegovih prizadevanj po pristnejšem domačem izrazu zamenjali mnogo tujk, ki so bile na začetku dvajsetega stoletja sprejete iz tujih jezikov v splošno, predvsem mestno rabo. Seveda v njegovem

času še ni bilo danes problematične rabe angleščine ...

Rodil se je očetu Antonu in materi Tereziji Orehek. V družini je bilo pet otrok. Anton je bil prvi, imel pa je še tri sestre in brata. Sestra Frančiška je bila mama slovenskega kardinala dr. Franca Rodeta. Oče je prodajal blago po sejmih in tako preživljal družino. Pozneje je kupil v Ihanu ugleden Navžarjev dom z gostilno.

Knjige na tehtnico

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Prijazna Benečanka na okencu za let Benetke–Malaga, ko stehta prtljago, pojasni štiriperesni deteljici, da ima kvartet za let nazaj na voljo še osem kilogramov za spominke. Sliši se dosti, v resnici je pa 'blažev žegen'. Ta sklep je imel premične temelje. A ko smo vsak večer veselo razkazovale vsaka svoj plen, je mene peknilo. Mantilja ne tehta dosti, pahljača tudi ne, biki so lahki, hočem reči biki na moških majicah iz Ronde ... par izdelanih superg bo končal v kanti ... Kaj pa čudovita elegantna vaza v odtenku neskončne modrine, ki sem si

jo v Seville privoščila za svojo zbirko modrega stekla? Tehtnica v apartmajski kuhinji pokaže točno 1010 gramov ... Zgoščenka, na kateri igra kraljevski kvartet kitar Los Romeros, bo zamenjala prazno tubo paste za zobe. To bo še šlo!!! ... Ampak mene v Valencii, v narodnem muzeju keramike Gonzalez Martí, prijazen vodič napoti v knjigarno Soriano, kjer najdem vse o Valenciji. A izkaže se, da mi je naprtil hudičevo skušnjava, ko me je napotil med knjižne police. Ko sem stopila v knjigarno, bi bila kmalu zavriskala, a sem se ugriznila v jezik. Res ne gre, da bi med babilonom besedi in flamenco glasbo razkazovala svoja podalpska znanja.

Po treh priložnostnih izborih se le odločim. Osem naslovov, od tega zajetnih »1080 receptov« Simone Ortega, ki jo večkrat ponatisnejo kot našo Kalinškovo. Ko me vprašajo, od kod sem, seveda povem, in pristavim, ali je kakšna možnost, da mi knjige stehtajo ... Knjižgarnarica me pogleda, kot da me ne razume prav, zato ponovim prošnjo in pristavim: zaradi aviona. Število kil je omejeno. Poredno se nasmeje in pravi, bom poskusila ... Poskus uspe. Točno šest kilogramov in 35 gramov.

Z dvodnevno vstopnico za turistični avtobus »gor pa dol« se vkrcam na palubo in se mirno peljem mimo svojega hotela – naj živi še ena runda za slovo od lepega

mesta! ... Na letališču imam le dvoje kosov ročne prtljage: nahrbtnik z vazo in platneno vreč(k)o. Prtljaga štiriperesne deteljice je pri tehtanju v mejah normale!!!

Paradižniki s tunino – Tomates con atún

Za 4 osebe potrebujemo: 4 mesnate paradižnike, 1 veliko papriko, 1 šalotko, 250 g tunine v olju, 1 majhno skodelico s papriko polnjenih oliv, 1 ščepec soli, 1 ščepec popra, 2 žlici oljčnega olja, 2 žlici belega balzamičnega kisa, 1 žlica gorčice, 1 ščepec sladkorja (optimalno), sesekljan peteršilj in timijan, 4 lističe bazilike, 4 vejice koromača za okras.

Paradižnik operemo, ga osušimo s papirnato brisačko, odrežemo kapice in previdno izdolbemo sadeže. Šalotko in papriko zrežemo na drobne kocke. Tunino dobro odcedimo. Šalotko in papriko prepražimo na olju in ohladimo. V skledi z vilicami raztrgamo tunino. Dodamo prepraženo papriko s šalotko in primešamo skodelico oliv, prerezanih na pol, peteršilj in timijan. Iz olja, kisa, gorčice, soli in popra napravimo preliv in vse sestavine rahlo premešamo. Napolnimo paradižnike in pokrite s kapico damo za eno uro v hladilnik. Preden ponudimo, malce odmaknemo kapice in v paradižnik zatakemo listič bazilike in vejico koromača. K poljnem paradižnikom se poda bageta.

Pa dober tek!

Vaš razgled

»Se je fletn' v tej vročini mal' ohladit', a ne?« je damama v vodi dejal postavni mož ob robu bazena. Voda je njegova najljubša že od mladih let, saj je odličen plavalec, še vaterpolo mu je blizu. Bazen po dolgem preplava hitro, počez še hitreje – v kateremkoli slogu. Kaj šele, ko v roke prime kitaro in zapoje kakšno »tapravo« dalmatinsko. Vse to sicer ugibamo, zato bomo raje ostali pri začetku – brž v vodo. I. K. / Foto: Tina Dokl

Ta teden smo vsepovsod po Sloveniji proslavili dan državnosti. S hišnih pročelij so zaplapolale slovenske zastave, na proslavah smo prisluhnili slavnostnim govorom in se spomnili dogodkov, ki so pred 28 leti privedli do ustanovitve samostojne Slovenije. Otroci na naši fotografiji so z zastavicami pomahali v čast državnemu prazniku v Vogljah, kjer od osamosvojitve naprej praznujejo ob vaški lipi. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (492)

Lučka na klekljarskih počitnicah

MIHA NAGLIČ

»Z Lučkinim spremljanjem klekljarskih počitnic pri dedku in babici sem opozorila na delček življenja, ki bo v taki obliki, kot sem si ga zamislila v tej knjigi, kmalu izginil. V pripoved sem poskušala zajeti čas zadnjih desetletij zdaj že minulega 20. stoletja. Lahko pa bi segla še nekaj desetletij nazaj in klekljarske zgodbe bi bile spet nekoliko drugačne. Včasih se je klekljanje večinoma poučevalo tako, da so mame ali babice, tudi tete in starejše sestre učile mlajše, vedno pa je morala biti oseba v vlogi učitelja zelo potrpežljiva z učenci. Vendar niso klekljale samo žene in dekleta. Da bi bil pri hiši mir, posebno pozimi, ko se kopica

otrok ni imela kje igrati in jim je bilo treba zaposliti, so jim v klekljarskih območjih dali v roke kleklje. Pa spet tega niso počeli samo zaradi ljubega miru. Ko so odrasli nesli prodat čipke, so v ruto zavili tudi delo otrok. Kakšen dinar so si tako prislužili tudi otroci. Ta daljni čas sem vam želela vsaj nekoliko približati z dedkovo zgodbo. Je čisto resnična. Nekoč mi je oče pokazal hišo, kjer so klekljali vsi domači fantje, še več, po bližnji in daljni okolici so bili znani zaradi svoje natančnosti ... In še nečesa ne smem spregledati. Klekljanja se otroci niso učili samo od starejših. V vseh večjih klekljarskih območjih so bile tudi klekljarske šole. In otroci so se tega lepega opravila lahko učili

od posebej izšolanih učiteljic, ki so opozarjale predvsem na kakovost izdelka. Iz klekljarskih šol so prihajale nove in nove generacije in vsaka generacija je dala tudi kako mojstrico ali učiteljico, ki se je pozneje zapisala v zgodovino klekljarstva. In prišel je čas, ko klekljanje ni bilo več samo boj za preživetje revnega prebivalstva. Vedno bolj je postajalo ustvarjalno delo, iz tradicionalnih klekljarskih območij pa se je prenašalo tudi v mesta in nova klekljarska središča ...« (Str. 83–85)

To je odlomek iz »zgovora«, v katerem skuša

pisateljica Tončka Stanonik pojasniti, »zakaj o klekljarskih počitnicah«. Lučkin počitnice pri starih starših na deželi so zimske, zdaj smo na pragu poletnih. Te so bolj kot za klekljanje primerne za branje in igranje. Sicer pa bi lahko bilo eno od sporočil te žlahtne knjige zgodbi tudi v nakazovanju možnosti, da bi otroci med počitnicami v družbi starejših in svojih vrstnikov spoznavali svojo lokalno dediščino, snovno in nesnovno. Primer snovne so stare hiše, primer nesnovne je večšina klekljanja čipk. A to sta le dve od mnogih možnosti ...

Tončka Stanonik, Lučka na klekljarskih počitnicah, ilustrirala Jelka Reichman, Celjska Mohorjeva družba, Celje - Ljubljana, 2019, 88 strani

razporedilo GG

IZLET ZA ZDRAVJE

Na izletu smo namreč obiskali Dolinarjeve, ki pridelujejo šparglje, ter v vasi Osredke zeliščarico Sabino Grošelj – in izvedeli marsikaj novega.

Grega Flajnik

Naš prvi obisk je bil v Dorfarjah, kjer so nam na Dolinarjevi domačiji predstavili, kako pridelujejo šparglje. Gospod Samo Livk, ki je direktor in lastnik podjetja, je pred leti podedoval takrat staro in zapuščeno kmetijo. Kraj mu je bil zelo všeč in kmalu se je odločil, da se z družino preseli na kmetijo. Najprej je prestavil del proizvodnje okroglih kartonskih izdelkov, s katero je že veliko prej začel svojo poslovno pot in je danes že utečen posel. Ker je s kmetijo podedoval tudi precej zemlje, je želel izkoristiti tudi to. Ker za klasično kmetijstvo in živinorejo ni bilo prostora, se je odločil za pridelavo špargljev. Z njimi se je spoznal v Nemčiji na poslovnih potovanjih in poslovni duh mu je namignil, da bi jih lahko pridelovali tudi na Gorenjskem. Izvedel je tudi, da se je z njimi treba ukvarjati samo dva meseca na leto. Danes pravi, da to sicer ni res in da je treba za rastlino skrbeti celo leto ter da ilovnata zemlja na njihovi nji- vi ni prav primerna za gojenje te rastline. A kljub temu so vztrajali in danes so med največjimi pridelovalci v Sloveniji. Nekaj jih prodajo kar na domačem dvorišču, nekaj jih dostavljajo večjim odjemalcem. »Dostava mora biti dnevna, saj so najboljši, če so sveži,« je še povedal lastnik, njegova žena pa nas je povabila, da šparglje tudi kupimo.

Nato smo se odpeljali v vas Osredke pri Dolskem, kjer

ima profesorica Sabina Grošelj Zeliščni vrt. V okroglem vrtu, ki meri okrog tisoč kvadratnih metrov, ima zasajenih več kot tristo rastlin. Pričakala nas je pred vrtom in skupaj z mamo sta nam najprej ponudili sok iz kopriv.

Kot prava profesorica je takoj začela z nasveti in predstavitvijo vrta. »Gnojite samo s kompostom. Tudi gozd, ki ima tako velike rastline, se gnoji sam. Če že morate gnojiti s hlevskim gnojem, potem poiščite konjski gnoj, ki je boljši. Goveji gnoj namreč vsebuje estrogene, zato da krave dajo več mleka, in antibiotike, da so bolj zdrave. Preko gnoja potem del teh snovi dobimo tudi v svoj vrt. Je pa pomembno, da kompost pogosto prezračite, nam je povedala in dodala: »Z gnojilom NPK, ki vsebuje dušik, fosfor in kalij, dosežete, da so rastline videti lepe, vendar potrebujejo vsaj še dvajset drugih snovi. Baker

na primer dodajate tako, da vrt obdelujete z bakreno motiko.«

Grošljeva je živi leksikon in gostje je kar niso mogli nehati poslušati. Ko smo bili na vročem soncu v vrtu že več kot uro, sem predlagal, da imamo odmor, da si gostje odpočijejo, kaj popijejo in se ohladijo v senci. A je večina obiskovalcev vztrajala, da ni treba, da sploh niso utrujeni in da jih sonce nič ne moti, naj le profesorica govori.

In res nam je povedala še mnogo zanimivega. Na primer tudi to, kako zdrav je zeolit, s katerim posujemo vrt; odganja celo polže. Če ga posebej pripravimo in dodajamo različna zelišča, dobimo najenostavnejši in najučinkovitejši prah za razstrupljanja telesa. Prašek, ki ga zaužijemo, je brez stranskih učinkov in brez nevarnosti predoziranja.

Zaradi vročine smo predavanje nadaljevali v senci pod

streho gostilne. Tam nam je predavateljica povedala še veliko koristnih nasvetov za zdravo pripravo hrane, med drugim tudi, da je tinkturo ameriškega slamnika treba uživati le občasno. Če ga v jeseni jemljemo stalno, se naše telo navadi nanj in preneha samo proizvajati protitelesa. In ko se nas loti gripa, jemljimo slamniki in tudi zdravila, ki pomagajo premagati viruse. Tudi smrekovi vršički imajo veliko vitamina C in jih zelo priporoča. Pogovor smo nadaljevali tudi med kosilom.

Za konec smo obiskali še vas Slivno nad Vačami, kjer je GEOSS – geometrično središče Slovenije. Obeležje so postavili že leta 1988 in ga potem po osamosvojitvi še dopolnili z nekaj dodatnimi spomeniki ter tablami. Danes je prav prijeten kraj, nam pa je bilo v veselje, da smo v samem središču Slovenije.

Naša skupina v GEOSS-u / vse fotografije: Grega Flajnik

Na posestvu Dolinarjevih nam je Samo Livk povedal, kakšne so posebnosti pridelave špargljev.

Na njivi s šparglji smo spoznali tudi delo s strojem, ki mu rečejo »buggy«.

Na okroglem vrtu v Osredkah nam je profesorica Sabina Grošelj predstavila veliko novih rastlin.

Prihaja nova sezona Ljubezni po domače

V nedeljo ob 20. uri bodo televizijski gledalci lahko spremljali finale rekordno gledane tretje sezone šova Ljubezen po domače. Obeta se presenetljiv razplet, napovedujejo na POP TV. Večer pred tem, jutri ob isti uri, pa bodo že predvajali predstavitevno oddajo nove sezone. V šovu bo Ljubezen iskalo osem kandidatov in dve kandidatki s podeželja, ki bodo čez poletje čakali na pisma snubcev in snubk. Najmlajši kandidat ima 27 let, najstarejša pa 68. Med njimi je tudi 52-letni Kranjčan Janez Križnar. Povedal je, da ga je v šov prijavila prijateljstva hči, po dolgem prigovarjanju pa je pristal na sodelovanje.

V novi sezoni šova bo Ljubezen iskal tudi 52-letni Kranjčan Janez Križnar. / Foto: arhiv Pop TV

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vse proste trenutke v tem tednu boste preživeli s prijatelji in se na vse načine sproščali v prijetni družbi. Malo vam bo celo uspelo pozabiti na obveznosti, ampak vse boste uredili še v pravem času. Čaka vas tudi zasluženi dopust.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Na neprijetne dogodke iz preteklosti ste skušali pozabiti, a dobro se zavedate, da se to ne da. Pripravite se na pogovor, ki je nujno potreben, tudi da se razjasnijo stvari, ki vam kratijo spanec. Besede so vedno največje orožje.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Vedno se na koncu vse sestavi v mozaik. Eni so vas razočarali, a spet drugi, od katerih tega niste pričakovali, so vas presenetili. Pred seboj boste gledali sliko in samo od vas bo odvisno, kako jo boste videli. Ali bo črno ali pa belo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Zaradi nepredvidenih dogodkov se vam bo prestavilo potovanje, a nič hudega, saj bo naslednja različica veliko boljša. To imejte v mislih in se ne obremenjujte preveč. V delovnem okolju morate sedaj pokazati, kaj vse resnično znate.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Zelo boste veseli nepričakovanega denarja in veliko lažje se boste odločali glede dopusta, za katerega ste že mislili, da ga sploh ne bo. V ljubezni ste že pred časom postavili neke meje in malo ste pretiravali. Splet okoliščin vam vse obrne na glavo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

V projektu, ki ste ga nedavno začeli, resnično uživate, in vsak dan ste najmanj deset korakov naprej v idejah. Polni boste energije in ne boste dovolili, da vam kdo stopi na pot z negativnimi pripombami. Samo pogumno naprej.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Čas, ki si ga vzamete samo zase, vam veliko pomeni. S tem ni nič narobe. Ampak okoli vas so ljudje, ki vsega ne zmorejo sami in vas potrebujejo. Uspelo vam bo najti zlato sredino in se s tem izogniti morebitnemu sporu.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Iskali boste nešteto razlogov, zakaj vam delo ne odgovarja, in ga na koncu tudi našli. Ste človek akcije in vedno najdete preproste rešitve. Avantura, v katero se boste podali, vam prinese kar nekaj lepih trenutkov. Presenečeni boste.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Zadnje čase vas precej skrbi finančno stanje, a v tem tednu vam bo uspelo že skoraj zagledati zeleno vejo. Samo malo še, in rešili se boste bremena, ki vas teži. Nekdo vam bo ponudil poslovno sodelovanje. Ne razmišljajte preveč.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Ko rečemo, da je vse v božjih rokah, ne pomeni, da ni treba ničesar narediti in se bo vse kar samo od sebe dobro končalo. Ne zanašajte se samo na usodo, ampak tudi sami stopite tri korake proti cilju, ki vam nekaj pomeni. Vse je mogoče.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Vsak od nas ima v sebi tekmovalnost, eni več, drugi manj. Če je ni, ni dobro za ambicije in ustvarjalnost. Če pa je tekmovalnosti preveč, se hitro zgodi zamera do drugih udeležencev. Pri vas jo bo tokrat preveč, ampak vse se bo obrnilo vam v prid.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Pred časom ste v sebi znova odkrili otroka. Nenadoma je vse postalo preprosto, vse ovire so izginile, vsi dvomi v prihodnost so se razblinili. Okoli sebe širite samo pozitivno energijo in nalezljiv smeh odmeva povsod. Še naprej bo natanko tako.

TA JE DOBRA

O norih kravah

Televizijska reporterka, ki je raziskovala vzroke za pojav boleznih norih krav, je spraševala kmeta: »Raziskujem vzroke za pojav boleznih norih krav. Ali mogoče lahko predstavite svoje mnenje o vzrokih za to nevarno bolezen?« Kmet pogleda reporterko in reče: »Ali veste, da bik naskoči kravo enkrat na leto?«

Ob kmetovi neposrednosti reporterki postane nekoliko nerodno: »No, to je res zanimiv podatek, ampak kakšna je zveza med tem pojavom in boleznijo norih krav?«

»Gospa, ali veste, da molzemo krave dvakrat dnevno?«

»To je res zelo pomemben podatek, ampak ali bi vendarle prešli k bistvu!«

Kmet se odloči biti še bolj jasen: »Saj ravno to vam želim povedati. Pomislite, če bi se jaz dvakrat na dan igračkal z vašimi »joškami«, pa bi se vas samo enkrat letno "lotil", ali ne bi tudi vi znoreli?«

Glasbena soba

Gorenjec tasta iz Kopra razkazuje novo stanovanje.

»Evo, tole je pa glasbena soba.«

»Kako? Soba je vendar prazna.«

»V njej se najbolje sliši sosedov radio.«

Čist zrak

»Naslednjič pokličite meteorologe!« Janko ves besen zavpije v slušalko in prekine.

»Kaj pa je bilo, dragi mož?« prestrašeno vpraša Jelka.

»Neki norec je danes že tretjič klical in vprašal, ali je zrak čist!«

Ne razume

Uradnik se čudi: »Ne vem, zakaj imajo ljudje toliko zoper nas, uradnike. Saj nismo ničesar naredili!«

LAŽJI SUDOKU

5		9	4	2	
	8			4	6
6			1	2	3
	5	1	4		8
	3	5		9	2
8	4		7	6	9
3		7	2		6
	8	9		5	
	7	4	5		1

Rešitev:

1	6	9	6	7	9	2	2
2	2	5	1	6	9	6	8
6	7	9	2	2	2	1	6
5	6	9	2	2	1	7	8
7	1	2	6	8	5	9	2
4	8	6	7	1	2	9	6
6	2	2	1	8	7	6	9
6	7	2	5	6	2	1	6
8	2	1	7	9	6	2	6

TEŽJI SUDOKU

7	9		6				2
		8		3			
4	2						
6	3				1		
		7			5		
		2				7	8
						5	9
			4		8		
2				1		6	3

Rešitev:

6	9	1	5	8	7	2	2
6	2	7	2	7	1	1	8
8	4	6	9	5	2	7	1
9	6	7	2	1	2	9	6
7	2	1	8	2	6	9	9
5	9	2	1	6	2	1	6
1	6	2	2	6	9	9	9
8	2	1	7	9	9	1	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

OKUSI S KARAKTERJEM

Solastniki destilarne Karakter so svojo zgodbo nadgradili z odprtjem istoimenskega bara v Ribčevem Lazu v Bohinju. V Stražišču so z dobrednim koncertom priskočili na pomoč Mozambiku.

Maša Likosar

Karakter bar, ki goste razvaja z edinstveno gurmansko in opojno ponudbo že od prvega maja, je v torek uradno odprl vrata, ko so zakurili žar in se ob gramofonskih ritmi izpod prstov DJ-a Monday zabavali pozno v noč. Solastniki Timotej Rožič, Matic Bezjak in Urban Bajrič so lokalu v idiličnem naravnem okolju blizu Bohinjskega jezera spremenili koncept in ga obogatili s pestrim programom dogodkov za vse generacije in okuse. Timotej Rožič je pojasnil, da so se pridružili tradiciji

Festivala Kanal, v okviru katerega bodo za sredino večerno razvedrilo poskrbeli slovenski glasbeniki iz različnih žanrov. Na četrtkovih dogodkih Šporget bo bohinjski kuharski mojster Jože Godec iz lokalno pridelanih sestavin pripravil posebne domače jedi. Ob petkih se bodo na dogodkih Epicenter z avtorsko glasbo predstavile manjše zasedbe iz sveta jazz-a, bluesa, swinga, countryja in funka. Vsako soboto bo tlelo oglje na Sobotnih bojerjih, ko bodo pripravljali okusne jedi z žara, vsakič v nekoliko drugačni kombinaciji, nedeljske dopoldneve pa bodo namenili najmlajšim, ki jih bodo zabavali z animacijami, poslikavo

obrazov, družabnimi igrami ...

Posebnost Karakter bara je sicer nedvomno gin, pridelan v njihovi destilarni. »Trenutno se lahko pohvalimo z dvema različnima ginoma. Prvi je dokaj klasičen, strežemo ga s suhim tonikom in rdečim ribezom. Drugi gin je novost, predstavili smo ga prvega junija. Po destilaciji je infuziran s sušenimi divjimi češnjami, dodamo malenja kost hibiskusa, da se obarva rdeče. Je bolj aromatičen in ima saden priokus,« je pojasnil Timotej Rožič in nam zaupal še, da si decembra lahko obetamo še poseben gin, ki bo tokrat bolj moško in zimsko obarvan ter infuziran z ruševjem.

V Šmartinskem domu v Stražišču pa je potekal dobredni koncert Klik za Mozambik. Na odru so se zvrstili Neisha, Luka Sešek, Klara Jazbec, Tomaž Štular, Primož in Gregor Grašič, pianistka Lara Oprešnik, otroški pevski zbor Vrtca Živ Žav, zapel je tudi Egor, Neishin varovanec iz Ukrajine, Oskar Šavs je zaigral na klavir, njegova sestra Hana pa na violino. Na koncu je s kitaro v rokah zapel tudi pobudnik koncerta Matej Rančigaj. Program je povezoval Toni Cahunek. Izkupiček v višini 2.036 evrov bodo namenili gradnji porušenih šol na otokih Ibo in Matemo v severnem Mozambiku, kjer je nedavno pustošil izjemno močan ciklon.

Solastniki Karakter bara Urban Bajrič, Timotej Rožič in Matic Bezjak / Foto: Tina Dokl

Na torkovem odprtju je za glasbeno kuliso skrbel Jaka Pondelek oz. DJ Monday / Foto: Tina Dokl

Štirje od desetih članov ekipe Karakter bara, ki gostom ponujajo vrhunsko gurmansko in opojno doživetje

Timotej Rožič je na odprtju pripravil posebne hot doge, narejene izključno iz domačih sestavin. / Foto: Tina Dokl

Dobredni koncert v Stražišču so podprli tudi znani glasbeniki, med njimi Tomaž Štular.

Velikega aplavza je bil deležen tudi otroški pevski zbor stražiškega Vrtca Živ žav.

VRTIMO GLOBUS

Rodila na koncertu pevke Pink

Na koncertu pevke **Pink (39)** v Liverpoolu je med pesmijo Let's Get This Party Started neka ženska rodila hčerko. Ob izjemnem razpletu dogodkov je hčerko poimenovala po pevki, Dolly Pink. Obe, tako mamica kot dojenčica, sta zdravi. »Ni bilo časa, da bi jo peljali v bolnišnico. Rodila je v petih minutah,« je povedal svetovalec, ki je sicer zaposlen v bolnišnici Whiston. Pevka se na dogodek še ni odzvala.

Amanda Bynes diplomirala

Amanda Bynes (33), upokojena igralka, najbolj poznana po vlogi v filmu Kaj si dekle želi, je diplomirala na fakulteti za modo in dizajn v Los Angelesu. Novico je objavila prek tviterja, kjer sicer ni bila aktivna od novembra lani. Prav tako je to njena prva novica za javnost, odkar je doživela živčni zlom. »FIDM diplomanti 2019,« je pod fotografijo, na kateri je videti zelo zdrava in srečna, zapisala Bynesova.

Mindy Kaling darovala štirideset milijonov

Zvezdnica serije The Mindy Project **Mindy Kaling** je ob svojem štiridesetem rojstnem dnevu darovala štirideset milijonov dolarjev. Denar je razdelila na štirideset delov in ga podarila štiridesetim različnim dobrednim organizacijam. »Tako zelo sem hvaležna za super življenje, ki ga živim skupaj s svojo hčerko Katherine, zato bom darovala štiridesetim organizacijam. Predlagajte kakšno,« je oznanila svoj dober namen igralka.

Emma Stone si je poškodovala ramo

Igralka **Emma Stone (30)** okreva po poškodbi rame. Nesreča se ji je pripetila doma, kjer ji je spolzelo in je padla, ne pa na koncertu skupine Spice Girls, kot so poročali tuji mediji. Prav tako poškodba ne bo vplivala na snemanje filma Cruella, v katerem bo odigrala vlogo zlobnice, saj sploh še niso začeli snemati. Igralki so zdravniki predpisali dvomesečni počitek.

Takole čuten je bil nastop Klare Jazbec na nedavnem dobrednem koncertu v Stražišču. Mlado tržiško pevko je širša javnost spoznala pred nekaj leti, ko je uspešno nastopila v šovu Slovenija ima talent. / Foto: Ana Šubic

Svoj domači kraj bodo predstavljali turistom

Zavod za turizem Preddvor je letos izšolal deset novih lokalnih turističnih vodnikov. O tem, kako bodo domači kraj predstavljali turistom, jih je na pogovornem večeru izprašala Ivka Sodnik, župan pa jim je podelil licence turističnih vodnikov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Zgodaj spomladi so opravili izobraževanje iz devetih predmetov, zatem pa izpit za lokalne turistične vodnike. Svojevrstni izpit je za sedmerico od desetih izšolanih vodnikov predstavljala tudi pogovorni večer z Ivko Sodnik, na katerem so predstavili posebnosti vodenja po Preddvoru in okolici in na koncu od župana Roka Robleka dobili licence za turistično vodenje, zraven pa še kupček knjig o teh krajih. Domačini, ki živijo in dihaajo s krajem, ga lahko najbolj avtentično predstavijo turistom, je prepričana direktorica Zavoda za turizem Preddvor Ernesta Koprivc, vesela, da se je na razpis odzvalo toliko domačinov. Preddvor je označila kot »cuker«, ki po svojem turističnem potencialu ni le primerljiv z Bledom in Bohinjem, temveč ju celo presega. Je majhen, butičen nepopisan list, kjer lahko zaradi lepote narave in bogate kulturno-zgodovinske dediščine marsikaj naredijo, je še dejala Koprivc, ki se je skupaj s kandidati udeležila tečaja za vodnike. Žal je Preddvor še vedno zelo šibek glede možnosti nastanitve, saj razpolaga samo s 340 ležišči, kar je najmanj med šestimi občinami z območja Kamniško-Savinjskih Alp.

Na pogovornem večeru so se predstavili Mira Delavec Touhami, Tjaša Ribnikar,

Novi preddvorski turistični vodniki so na koncu pogovornega večera prejeli licence za turistično vodenje. / Foto: Primož Pičulin

Polona Zalokar, Ana Roblek, Maruša Malnarič, Josip Ekar in Abdel Touhami. Slišali smo pripoved o štirih preddvorskih gradovih in o rodbinah, ki so jih naseljevale ter pripomogle tudi k razvoju preddvorskega turizma. Ta je v minulih desetletjih precej cvetel, zdaj pa si spet utira pot med razvite slovenske turistične kraje. Pri tem, pravi Ernesta Koprivc, bodo gradili tudi na stari slavi. O dinamični preteklosti teh krajev pričajo številne arheološke najdbe, ki govorijo o naseljevanju od antičnih časov naprej. Mimo so šla številna ljudstva, od šestega do osmega stoletja

so se naseljevali Slovani, na kar med drugim kaže Gradišče nad Bašljem. Slikovitost Preddvora za okolico dopolnjuje osem tamkajšnjih cerkva, bogatih s freskami iz gotskega obdobja. Te kraje so zaznamovala tudi pomembna imena, omenimo le literarni trojec Josipina Turnograjska, Matija Valjavec in Lovro Pintar. V občini so zarisali tudi več tematskih poti, ravno minuli konec tedna dve novi: literarno, ki gre po krajih omenjenih treh literatov, in preddvorsko vejo slovenske Jakobove poti, ki se začne v Hrašah pri Smedniku in sklene na Sv. Jakobu nad

Preddvorom. Abdel Touhami iz Alžirije, ki ima izkušnje turističnega vodnika v puščavi, pa je z očmi človeka iz okolja, povsem različnega našemu, spregovoril o tukajšnji kulinariki. Turistom lahko ponudimo dobro domačo hrano, ki jo pridelajo lokalni kmetje, še pomembnejše pa je po njegovem mnenju gostoljubje, ki ga izkazujejo na vsakem koraku. Pri turistih pa je zelo pomembno, da znajo vodniki prepoznati motive, ki so jih pripeljali prav v te kraje, pa je razmišljala Maruša Malnarič in skušala izrisati psihološki profil lokalnega turističnega vodnika.

Mesto privlačno tudi za otroke

V Radovljici so obogatili tudi turistično ponudbo za tiste obiskovalce, ki v mesto ne pridejo v organiziranih skupinah. Med njimi so številne družine z manjšimi otroki, ki jim je namenjena Medena dogodivščina.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Medeno dogodivščino S čebelico po Radovljici so na zavodu Turizem in kultura Radovljica pripravili za družine, ki tako lahko na interaktivnem potepu po mestu na igriv in poučen način spoznajo čebelnjak, življenje čebel in čebelo pašo. Na poti rešujejo didaktične naloge, v katerih otroci urijo ročne spretnosti in se na zabaven način učijo, hkrati pa avantura ponuja zabavne, poučne in ustvarjalne naloge v knjižici, s katerimi je mogoče preveriti poznavanje čebeljega sveta ter razvijati ustvarjalnost, sta pojasnili

avtorici Kaja Beton in Blanka Grašič. Tisti, ki želijo, lahko potep zaključijo v Čebelarškem muzeju, za nagrado za opravljeno dogodivščino pa jih v TIC Radovljica čaka sladko presenečenje.

Dogodivščina je za tiste, ki se želijo po mestu odpraviti s knjižico z napotki, plačljiva. Knjižica je hkrati tudi vstopnica v Čebelarški muzej. Od točke do točke ozioroma od miniaturnega čebelnjaka v grajskem parku mimo graščine in trga pred cerkvijo do razgledne točke na robu starega dela mesta pa se je seveda mogoče odpraviti in naloge reševati tudi brez nje.

Avtorici Kaja Beton in Blanka Grašič na eni od točk Medene dogodivščine / Foto: Gorazd Kavčič

Krvodajalski akciji

Železniki, Poljane – Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Škofja Loka prihodnji teden organizira dve krvodajalski akciji, v Železnikih in Poljanah nad Škofjo Loko. V ponedeljek, 1. in torek, 2. julija, bo krvodajalska akcija v Železnikih, 3. julija pa v Poljanah nad Škofjo Loko. Potekala bo med 7. in 13. uro v Osnovni šoli Železniki in Osnovni šoli Poljane.

Razstava Stare slike na platnih

JANEZ KUCHAR

Cerklje – V Galeriji Petrovčeve hiše v Cerkljah je še danes, v petek, na ogled slikarska razstava z naslovom

Stare slike na platnih nam obudijo spomin. Na razstavi sodeluje 14 slikarjev, članov Društva likovnikov Cerklje, s 17 likovnimi deli. Na slikah predstavljajo stare hiše

v občini Cerklje pa tudi stare hiše, ki so že podrte. Kot je povedala predsednica društva Darinka Kralj, želijo s slikami ohraniti spomin na staro kmečko arhitekturo.

11C predstavljena na prostem v Predosljah

DESETI BRAT

Josip Jurčič
So žene na prostem pripravili
Iztek Jole Buncj

28. 6. | 30. 6. |
5. 7. | 6. 7. |

ob 20. 30 |
Župnijsko posestvo v Predosljah

WWW.KUD-PREDOSLJE.SI
041 955 000

Gorenjski Glas

PREJELI SMO

O anonimnih anketah

V slovarju tujk beremo, da je anketa: 1. poizvedovanje, zbiranje podatkov v določen namen, npr. kaj misli javnost o čem, in 2. obravnavanje, pretresanje kakega – zlasti javnega vprašanja. Agencija, ime mi je splahnelo, ki izvaja ankete o trenutni politični situaciji v naši podalpski deželi, me je že vsaj desetkrat »naključno« izbrala, da bi sodeloval pri njihovi anketi. Nežni glasek na drugi strani žice mi zaupa svoje ime in reče, da izvaja z državljanji naše države »anonimno« (halooo?) anketo, ter vpraša, ali sem pripravljen odgovoriti na nekaj vprašanj. Ker sem že po naravi precej naiven, sem se spet pustil ujeti v »kremplje« agencije, ki je izvajala omenjeno anketo. Potem se je začelo. Treba je bilo podati oceno od ena do pet celi plejadi aktivnih politikov, različnih pobarvanosti, od alfa do omega. Vprašanja so bila direktna in provokativna, vem pa tudi, da se ti razgovori za vsak primer snemajo. Z ozirom, da je večina anketirancev »zajčje nature«, odgovarjajo kar s figo v žepu, da jim slučajno ne bi to pozneje celo škodilo. Anonimnosti danes ni več. O tebi vsi vse tudi vedo in se nimaš več kam skriti. Te vrste ankete so, zame, nesmiselne in niti slučajno niso »vox populi«, glas ljudstva. Državnim »pismoukom« predlagam bolj pošten način izvajanja anket:

Iz metropole naj se razpošlje v poštni ovojnici »bianco« anketni list, toda brez rubrike ime in priimek (!?), na katerega bi občan – izbran – tudi pošteno odgovarjal. Poština za povratno pošto pa naj bi bila v pristojnosti agencije, ki anketo izvaja! To pa bi že bil pravi »vox populi« z anonimno kotalicijo!

EDVARD ERZETIČ,
ŠKOFJA LOKA

Obvestilo!

V Gorenjskem glasu 7. junija 2019 je bil na strani 22 objavljen članek novinarja Igorja Kavčiča »V spomin materi in prijatelju.« Vsa pohvala zgodovinarju Ivanu Smiljaniču za te podatke, samo podatki niso točni. Kot piše: »V tej hiši se je rodil 26. 1. 1797 Matija Čop, velikan učenosti.« piše na Poharjevi hiši s številko 14. Ta hiša ni bila nikoli Poharjeva, ta domačija se nahaja dvesto metrov vzhodno, točno nasproti gostilne Knafel. Rojstna hiša Matija Čopa se je pa imenovala pri Ovsenku in še danes domačini rečemo tako. Bivši lastniki te hiše pa imajo svojo hišo samo nekaj metrov stran. Čudimo se, kje je dobil zgodovinar te podatke. Je pa pohvalno, da je objavil te podatke ob stoti obletnici postavitve teh plošč. Mislimo, da ta opomba ni prehuda, pravilni podatki pa tudi nekaj povedo! Še tako naprej, GG – »novica je kraljica« drži kot pribito!

SOSEDJE ČOPOVE DOMAČIJE

Dan kamniških planin

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamniška Bistrica – Planinsko društvo Kamnik v nedeljo vabi na Dan kamniških planin. Začeli bodo ob 10. uri z delavnicami za mlade planince, družine in odrasle, na kateri se bodo udeleženci preizkusili v plezalnih igrah in ustvarjalnih delavnicah, se spoznali z osnovami prve pomoči in delom markacistov ter t. i. geocachingom in se podali na lov za zakladom. Organizirali

bodo pohod po dolini Kamniške Bistrice, na ogled pa bo tudi razstava slik otrok kamniških osnovnih šol z natečaja V hribih se dela dan. Ob 13. uri pa bo sledil kulturni program s pogovori z znanimi kamniškimi planinci, podelitev nagrad najboljšim udeležencem natečaja ter glasbeni nastopi pevskega zbora Lira, citrarja Tomaža Plahutnika s pevko Ano Plahutnik, mladih glasbenikov družine Rakar ter skupine Sprucki.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 29. 6.
20.00 ANNABELLE 3
13.00, 16.30 SVET IGRAČ 4, sinhro.
14.50, 18.20 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 29. 6.
18.30, 20.00, 21.40 ANNABELLE 3
18.00, 20.40 ANNA
16.10, 21.10 OTROŠKA IGRA
13.40, 15.40, 17.40 SVET IGRAČ 4, sinhro.
14.30, 16.30 SVET IGRAČ 4, 3D, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

20.20 MOŽJE V ČRNEM: GLOBALNA GROŽNJA
22.10 MOŽJE X: TEMNI FENIKS
18.50 ROCKETMAN
14.20, 16.20, 18.10 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.
13.30, 15.15, 17.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, 3D, sinhro.
13.50 ALADIN
19.40, 22.35 PREVARANTKI

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 28. 6., sobota, 29. 6., in nedelja, 30. 6.
18.30 PETER PAN: ISKANJE KNJIGENIJE, sinhro.
20.30 LJUBLJENI

Hrast z zanimivo zgodbo

Na Koroški Beli so na poseben način obeležili dan državnosti. Sredi vasi so odprli instalacijo »jekleno drevo« in tablo z zgodovinskimi dejstvi o naselbinski dediščini vasi. Zgodovinska dejstva je skozi glasbo reinterpreterala železarska godba, pripravili pa so tudi fotografsko razstavo (h)Rast.

URŠA PETERNEL

Koroška Bela – (H) RAST z²GODBO je bil naslov slovesnosti ob dnevu državnosti, ki so jo na predvečer praznika pripravili na Svetinovem dvorišču na Koroški Beli. Naslov se lahko bere na dva načina: kot hrast z zgodbo ali rast z godbo. Rdeča nit prireditve sta bila namreč hrast in godba.

Hrast je desetletja dolgo rasel ob cesti v vas, a na neko nedeljsko decembrsko jutro leta 2015 so ga podrli ... »Tako mogočna hrastova drevesa, s takim premerom debela, ki rastejo na samem in imajo večjo estetsko vrednost v krajini, so ponekod opredeljena za naravno vrednoto. Tega statusa naš hrast ni imel. Žal,« pravi Petra Alič, duša in srce celotnega projekta, ki je sicer potekal pod okriljem Farnega kulturnega društva Koroška Bela. A vsaj en del nekoč mogočnega drevesa je ostal: kolobar hrastovega debela so s pomočjo domačih jeklarjev, podjetij SIJ Acroni in KOV, preoblikovali v instalacijo »jekleno drevo«. To sedaj stoji sredi vasi pred Kulturnim hramom, skupaj s tablo z zgodovinskimi dejstvi o naselbinski dediščini vasi.

In ob zgodbi o hrastu se je napisala zgodba o godbi. Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora je najstarejša

Instalacija »jekleno drevo« z ostankom hrasta in tablo z zgodovinskimi dejstvi o naselbinski dediščini Koroške Bele / Foto: Tina Dokl

kulturna skupina v občini, letos je praznoval 145-letnico. In letnice na kolobarju hrasta kažejo, da sta tako hrast kot godba rasla približno enako število let ... Orkester je od letos vpisan tudi v register nesnovne kulturne

Triglava, Persian March, Slovenija, od kod lepote tvoje, Jeseniškimi železarjem, prvič pa tudi skladbo Into the Storm.

V okviru prireditve so v Kulturnem hramu odprli tudi fotografsko razstavo

Koroška Bela je eno najstarejših naselij v občini, in kot pravi Petra Alič, je to »vas s trdnimi koreninami in debelo skorjo, kot hrast« ...

dediščine. Na prireditvi so skozi glasbo reinterpreterali zgodovinska dejstva Koroške Bele, med drugim so izvedli skladbe Po jezeru bliz'

(h)Rast avtorja Staneta Vidmarja, mojstra fotografije Fotografske zveze Slovenije. V ospredje je postavil hrast oziroma njegovo rast;

fotografije so nastajale dve leti in nastala je navdušujoča zgodba o hrastu. Avtor je ustvaril zgodbo o rasti hrasta od kalitve želoda do odraslega drevesa, ki ga je fotografiral v vseh letnih časih.

Za pogostitev so poskrbele članice Društva podeželskih žensk pod Golico in Stolom s sladkimi in slanimi okusi iz značilnih sestavin za območje Karavank. Prireditve, ki sta jo povezovala Tanja Fleišer in Gregor Palovšnik, je sofinancirala Občina Jesenice. Udeležil se jo je tudi vodja kabineta ministra za kulturo Peter Bohinec.

Za praznik brezplačne palačinke

JANEZ KUHAR

Šenturška Gora – Na Šenturški Gori pod Krvavcem je v torek, na dan državnosti, že tradicionalno dišalo po palačinkah, ki so jih brezplačno delili kolesarjem in pohodnikom. Pobudo za »palačinkijado« sta pred petnajstimi leti dala Anica Novak in Niko Srabočan, a do uresničitve je prišlo šele leta 2010. Palačinke so letos kot prostovoljci pekli Niko Srabočan, Anica Pavlin, Nejc Trobevšek, Irena Mežek, Miro Erzin, Miha Pavlin in Zala Perša. Kot nadev za palačinke so uporabili domačo slivovo marmelado, zelo okusen je bil zeliščni skutni namaz, ki ga je prispevala Dobrila Kurat, najmlajši pa so si za namaz zaželeli 'eurokrem'. Glavna donatorja sta bila Agropromet Cerklje in Turizem in gostinstvo Pavlin Šenturška

Palačinke so obiskovalcem delili brezplačno.

Gora, pri pripravi so pomagali Jože Grilc s Frantarjeve kmetije in s Kmetija Novak - Kumrova. Na palačinke na

Šenturško Goro je prišlo tudi dvanajst pohodnikov iz Turističnega društva Šenčur pa tudi štirinajstih pohodnikov

Planinskega društva Komennda, sekcija Škrjančki. Na prireditvi so postregli 1450 palačink.

Jubilej gasilcev v Kamni Gorici Poletje v Žirovnici

Prejšnji konec tedna je bil v Kamni Gorici v znamenju stodvajsetletnice delovanja prostovoljnega gasilskega društva.

MARJANA AHAČIČ

Kamna Gorica – Prostovoljno gasilsko društvo Kamna Gorica letos praznuje sto dvajset let delovanja. Že konec maja so tako v sklopu praznovanja pripravili meddruštveno gasilsko vajo, prejšnji torek pa so imeli slavnostno sejo. Konec tedna so najprej organizirali srečanje veteranov Gasilske zveze Radovljica, osrednji dogodki pa so se zvrstili v soboto, ko se je praznovanje začelo s parado gasilcev in proslavo ter nadaljevalo s tradicionalno gasilsko veselico.

Prostovoljno gasilsko društvo Kamna Gorica je bilo ustanovljeno 8. januarja 1899, potem ko so tragedije, po-

»Gasilci na vasi so deležni spoštovanja in v večini primerov smo prvi na vasi, na katere se krajani obrnejo na pomoč. In prav je tako, saj je to naše poslanstvo.«

žari in poplave prisilili premožne fužinarje k razmišljanju, kako omejiti takšne nesreče in škodo, ki so jo povzročile. »V tistih časih je bila velika čast biti gasilec, o tem, kdo je lahko gasilec, so bila postavljena posebna pravila,« je v svojem nagovoru na slovesnosti spomnil sedanjí predsednik društva Jože Skalar in navedel nekaj tedanjih zapovedi: »Člani društva morajo biti neomadeževana ime na poštenega vedenja in

Predsednik PGD Kamna Gorica Jože Skalar, predsednik gasilske zveze Radovljica Mitja Mladenovič in predstavnik Gasilske zveze Slovenije Franc Bradeško so pozdravili gasilce. / Foto: Kaja Beton

krepkega zdravja, v slučaju povodnji in druge nezgode morajo braniti življenje in premoženje prebivalcev.« Kot pravi, lahko z gotovostjo

trdi, da se ta pravila niso kaj dosti spremenila. »Še več, pravila smo kot prostovoljni gasilci še nadgradili, dodali smo obvezno izobraževanje,

ki je pogoj za uspešno delo in razvoj društva.«

Društvo ima skupaj z mladino, operativci in podpornimi člani 104 člane, kar pomeni, da je eno večjih v kraju. »Gasilci na vasi so deležni spoštovanja in v večini primerov smo prvi na vasi, na katere se krajani obrnejo na pomoč. In prav je tako, saj je to naše poslanstvo,« je poudaril.

Kot je še povedal, bodo tudi v prihodnje aktivni, skrbeli bodo za nova vlaganja v opremo, predvsem pa bodo veliko pozornosti namenjali vzgoji mladih. »Še naprej bomo delovali preventivno med sovaščani, hkrati pa bomo v nesreči vedno pripravljeni vsakomur priskočiti na pomoč,« je zagotovil predsednik PGD Kamna Gorica Jože Skalar.

Plaketo ob 120-letnici delovanja društva je predsedniku Jožetu Skalarju izročil Franc Bradeško, član upravnega odbora Gasilske zveze Slovenije. / Foto: Kaja Beton

V nedeljo bo v Vrbi Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom, ki napoveduje začetek poletnega dogajanja v Žirovnici.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – V nedeljo ob 19. uri bo v Vrbi tradicionalna Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom, ki se mu bodo na odru pridružili prijatelji Rudi Bučar, Matevž Šalehar - Hamo, Miha Guštin - Gušti in Gregor Strasberger - Stras. Pet kitar in pet glasov obljublja mavrično glasbeno dogajanje.

S koncertom v Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica napovedujejo začetek poletnega dogajanja v krajih pod Stolom. Ob četrtkih v juliju in avgustu bodo s Pravljičnimi večeri pred Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah ohranjali izročilo pripovedovanja zgodb. Letošnje poletje bodo svoje zgodbe skozi besede in pesmi delili legendarni gledališčnik Jurij Souček, pisateljica, igralka in publicistka Desa Muck, novinarka in pisateljica Milena Miklavčič, akustična folk zasedba

Tantadruj, vokalna skupina Korona in priljubljeni kantavtor Adi Smolar.

Vsako sredo v juliju in avgustu bo z Bleda v Žirovnico vozil čebelarstvo obarvan Hop on hop off avtobus, poimenovan Bee our Guest. Obiskovalci si bodo na Breznici lahko ogledali čebelnjak Antona Janše, se posladkali z medom in spoznali čebelarstvo v Čebeljem rajju Noč. Avtobus bo vozil tudi v Dolino Završnice, od koder bo organiziran voden pohod na Ajdno.

Namesto Veselih dni v Žirovnici letos ob koncu avgusta pripravljajo kulinarčni medeni dogodek Ta medeni dan z zabavnim dogajanjem za otroke in odrasle. Potekal bo v soboto, 31. avgusta, na prireditvenem prostoru Konjeniškega kluba Stol Breznica.

Poletno sezono bodo zaključili športno, s Tekom pod svobodnim soncem, ki bo v soboto, 7. septembra

Zaključili bodo tretjo sezono Družinskega branja

Tržič – Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič se pridružuje Družinskemu branju, projektu, ki ima svoje korenine v kranjski knjižnici. Kot je povedala Eva Maršič iz tržiške knjižnice, je projekt po treh letih dobro utečen in ima precej uporabnikov, ki so v njem že sodelovali v prejšnjih sezonah: »Menimo, da je izkušnja branja nagrada že sama po sebi, vendar pa je pogled na vesele in zadovoljne otroke, ki ob oddaji kupona s pravnimi odgovori na zastavljena vprašanja prejmejo še praktično nagrado, neprecenljiv. Njihov trud in trud staršev je poplačan, učinki branja pa so vidni še dolgo po tem, ko se knjiga odloži in projekt zaključi.« Sezono bodo zaključili sedmega julija, ker pa je odziv odličen, načrtujejo že četrto sezono 2019/2020. Kot še sporočajo iz Knjižnice dr. Toneta Pretnarja, je čas, preživet z otrokom ob knjigi, z branjem, pripovedovanjem in pogovarjanjem, kvalitetno preživet čas, česar se bo otrok z veseljem spominjal tudi v odrasli dobi.

Skuhajmo v minutah 20

200 preprostih receptov za zelo zaposlenega kuharja: zdravi prigrizki, družinska kosila, hitro pripravljene poslastice in druge dobrote; več kot 750 fotografij.

Cena knjige je 11,90 EUR + poštnina
256 strani; 300 x 230 mm; mehka vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

11,90 EUR + poštnina

Gorenjski Glas

NOVOST

Knjiga opisuje zapleteno življenjsko zgodbo našega "zdomca" od skromne naklanske hišice do mogočnih kremeljskih palač in ga obenem uvršča v takratni čas in življenjski prostor. Dr. med. Jurij Kurillo je delo zasnoval in prispeval poglavja o zgodovini evropske medicine, o Gregorju Voglarju, o "terapevtskem" postopku puščanja krvi ter o usodnih valovih kuge.

128 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

15 EUR + poštnina

Gorenjski Glas

NOVOST

KRVAVA ZARJA

Duživeto pričevanje o medvojnem in povojnem komunističnem nasilju na Škofjeloškem

Poučna biografija klene in bistrice 88-letne Škofjeločanke, ki je doživela medvojno in povojno komunistično nasilje. Njeno sporočilo je, da se bomo le z resnico osvobodili boleče preteklosti in se kot narod ozrlji v lepšo prihodnost.

138 strani, mehka vezava

Avtorica Meri Božovičar - Kajbetova Meri

17 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET V IZOLO 4. 7. IN NAPREJ VEČ TERMINOV.

TRST: 10. 7.; DOLOMITI: 8. 7.; MANDARINE 4.-6. 10. MEDŽUGORJE Z MANDARINAM 12.-14. 10. BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI 20. - 27. 10. MORJE: DUGI OTOK 16. 7. - 23. 7., 23. 7. + 30. 7., OREBIČ. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE**Prihod cesarja v Naklo**

Naklo – KUD LIK Naklo in Konjensko društvo Naklo vabita v soboto, 29. junija, ob 20.30 vse občane in druge obiskovalce k stari lokomotivi v Naklem, kjer boste lahko pričakali 'cesarja', ki se bo nato s kočijo odpeljal do odra pred šotorom pri občini. Ob 21. uri bo na odru zaigrana predstava Cesar in kranjska klobasa – Kako je kranjska klobasa v Naklem dobila ime. Da bo ta večer res in stilu, posebej vabijo obiskovalce, naj se oblečejo v oblačila, ki spominjajo na modo pred okoli 120 leti. Izbrali in nagradili bodo najbolje oblečeno obiskovalko in najbolje oblečenega obiskovalca.

Petrov sm'n

Preddvor – V nedeljo, 30. junija, bo v središču Preddvora od 11. ure dalje potekal tradicionalni Petrov sm'n s kulturnim programom. Na sejmu bodo lokalni proizvajalci ponujali domače izdelke in pridelke. Ob 14.30 se bo s povorko domačih in tujih folklornih skupin začel Petrov mednarodni folklorni

festival, ki bo trajal do 17. ure, sledilo bo druženje in zabava ob skupini Posebni gostje.

Praznovanje devetdesetletnice PGD Smokuč

Smokuč – Na poligonu nad Smokučem se bo v okviru praznovanja devetdesetletnice v petek, 5. julija, ob 20. uri začela veselica s skupino Mambo kings. V soboto, 6. julija, bo ob 18.15 gasilska parada, od 20. ure dalje pa veselica z Ansambлом Toneta Rusa.

En lep večer v Hiši čez Cesto

Milje – V petek, 28. junija, bo ob 19.30 v Hiši čez cesto Pr' Franč na Miljah pevski večer za ljubitelje ljudskega petja. Prepevali boste skupaj z ljudskimi pevci Klasje iz Cerklj, za živahno vzdušje pa bodo poskrbeli Cerkljanski gavnarji. Tako se bo zaključila pevska sezona, nadaljevala se bo septembra.

IZLETI**Na izlet v Kaprun v Avstrijo**

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur v petek, 12. julija, vabi na izlet v Kaprun v Avstrijo. Prijave sprejemajo do 9. julija oz. do zasedbe mest v avtobusu na tel. 04 25 11 022 ali 064 117 135 in pri poverjenikih.

Spominski pohod Pavle Dolinar po poteh Kravca

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje v torek, 2. julija, vabi pohodnike društva v čim večjem številu na drugi spominski pohod Pavle Dolinar po poteh Kravca. Zbor bo ob 8. uri pred AMD Cerklje.

Uršlja gora

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 6. julija, planinski izlet na Uršljo goro: Andrejev dom na Slemenu–Sv. Vid pod Jernejevim vrhom–Ciganija–Križan–Šišernik–Uršlja gora–odcep pri križu pod Črnim vrhom–izvir Uršljice–Jurček–Ivarčko jezero. Skupne zmerne hoje bo okrog pet ur. Informacije in prijave zbira do četrтка, 4. julija, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

OBVESTILA**Delovni čas društvenih pisarn poleti**

Žirovnica – Upravni odbor Društva upokojencev Žirovnica obvešča svoje člane in članice, da bosta v mesecu juliju in avgustu društveni pisarni odprti vsak torek od 9. do 10. ure.

RAZSTAVE**Umetniki na svojem**

Škofja Loka – V Galeriji Ivana Groharja bodo v sredo, 3. julija, ob 19. uri odprli arhivsko-dokumentarno razstavo, ki bo predstavila 40-letno zgodovino delovanja Združenja umetnikov Škofja Loka vse od ustanovitve do danes. Vstop bo prost.

Zelena poezija

Kranj – V ponedeljek, 1. julija, bo ob 19. uri v Prešernovem gaju odprte instalacije Zelena poezija, ki se ukvarja s prostorsko postavitvijo poezije. Avtor Tom Veber bo predstavil tudi nekaj pesmi iz svoje pesniške zbirke Točka preloma.

Srednjeveški Gutenberški dnevi

Tržič – Kulturno-umetniško društvo Ampus vabi na Gutenberške dneve, ki bodo v soboto, 29. junija, med 9. in 19. uro. Srednjeveški dan se bo začel s sveto mašo v cerkvi sv. Jurija, ki stoji na manjši vzpetini nad Bistrico pri Tržiču, nato se bo program nadaljeval na pobočju ruševin gradu Gutenberg. Obiskovalci si bodo lahko ogledali najrazličnejše orožje in bojno opremo, se preizkusili v lokostrelstvu, odigrali kakšno srednjeveško igro, si ogledali lutkovno predstavo o zakleti grajski gospodični, potekal bo tudi viteški turnir za otroke in odrasle. Do parkirišča pod cerkvijo sv. Jurija bodo vodili smerokazi, od tam naprej pa do gradu pa sledi nekajminutna hoja, za katero organizator priporoča primerno pohodniško obutev. Kulnarična ponudba bo zajemala srednjeveško jedajo in pijačo.

Glasbeno-sladoledno poletje

na radiu Gorenc

Samo za vas:

Najboljši poletni hiti vseh časov Gore domačega sladoleda

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE
STANOVANJA

PRODAM
V KRANJU – Zlato polje prodam 3-sobno stanovanje z balkonom, cena po dogovoru, tel.: 031/449-093
19001894

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSLOVNI PROSTORI
ODDAM

POSLOVNI prostor, 85 m², okolica Kranja – Čirče, tel.: 041/643-194
19001746

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701 M: 030 641 621, E: www.domplan.si E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM
KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Druulova 38, Kranj, tel.: 041/349-857
19001541

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevoznna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675
19001564

OTROCI NAS POTREBUJEJO

S poslanim SMS sporočilom **ZVEZEK5 na 1919** boste darovali 5 EUR. Hvala!

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemach, T2, Bob in HOT.SI.

Zbiramo šolske potrebščine za 11.000 otrok v stiski.

STROJI IN ORODJA

PRODAM
ČRPALKO za odpadno vodo – gnojevko, cirkular za žaganje drv, ALU ohišje za kosilnico, tel.: 041/858-149
19001707

PO predhodnem ogledu prodam naslednje: samostojni vrtni stroj, kompresor, urarsko stružnico, različno ročno orodje. Če vas navedeno zanima, se oglasite na telefon, tel.: 041/645-232
19001747

GRADBENI MATERIAL

PRODAM
SMREKOVE suhe deske, 2 m³ debeline 50 mm, 1 m³ debeline 25–30 mm, cena 120 EUR/m³, tel.: 04/53-38-421
19001743

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM
PVC drsna vrata, dvojna, zastekljena, 210 x 230, cena po dogovoru, tel.: 040/833-142
19001762

KURIVO

PRODAM
DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019
19001556

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM
KUHINJO Marles s koritom, štedilnikom 3,70, cena po dogovoru, tel.: 040/680-494
19001755

VRTNA OPREMA

PRODAM
VRTNO mizo 140 x 75 cm in dve klopi z naslonom, tel.: 04/23-10-001
19001752

OSTALO

PRODAM
NOV jogi Leticia 200 x 90, ugodno, tel.: 041/753-478
19001748

HOBI

KUPIM
ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430
19001718

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarij, tel.: 051/258-936
19001562

STARINE

KUPIM
ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770
19001735

STARINE razglednice, nalivna peresa, stare kinder in pezz figurice, dobro plačilo, tel.: 031/408-713
19001386

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA CENEJE – podvojimo vrednost vašega zelenega recepta do 101 EUR! Optika Aleksandra, Qlandia, tel. 051/431-721, www.optika.si
19001545

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM
KUŽKA mešančka med labradorcem in nemškimi ovčarjem, tel.: 040/471-934
19001758

4 ZELO lepe mucke, tel.: 040/520-995
19001740

KMETIJSKI STROJI

PRODAM
GORENJE Muta, moč motorja 327, velika kolesa in obračalnik, tel.: 04/59-61-069, 040/613-705
19001749

ODJEMALEC silaže Strusman, tel.: 041/431-049
19001760

KUPIM

TRAKTOR in traktorske priključke, tel.: 031/284-917
19001741

TRAKTOR in obračalni plug, oboje je lahko večje in novejše, ter prodam mladi česen, tel.: 031/604-918
19001757

PRIDELKI

PRODAM
ČEŠNJE, domače kvalitetne hrustavke, dnevno sveže obrane, ugodno prodajamo. Kmetija PRINC, Hudo 1 pri Kovorju, tel.: 041/747-623
19001720

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM
10 DNI starega ČB bikca, tel.: 031/578-634
19001734

BIKCA simentalca, težkega 350 kg, tel.: 051/683-556
19001742

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
19001559

KUNCE, samce in samice, za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 031/309-747
19001753

NESNICE – rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401
19000499

NOVI krmilni krompir, tel.: 041/431-049
19001761

TELIČKO simentalca, staro 14 dni, tel.: 040/235-738
19001750

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081
19001558

TELETA za rejo mesne pasme, tel.: 040/215-667
19001756

OSTALO

PRODAM
SENO v kockah, letošnje, super kvaliteta, tel.: 031/309-747
19001754

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM
PIZZERIJA in restavracija Boccaccio nudi redno zaposlitev izkušenemu natakarku/-ici in kuharju/-ici za delo v restavraciji. Nudimo redno plačilo. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj.-Črnuče, tel.: 041/328-590
19001738

PIZZERIJA in restavracija Boccaccio, PE Šiška, išče kuharja z izkušnjami in veseljem do dela, v prijetnem mladem kolektivu. Več informacije na telefon 040/218-203. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj.-Črnuče
19001739

V CERKLJAH zaposlimo osebo za razvoj pic, lahko tudi samo zakonec tedna. Intertrend, d.o.o., Savska loka 21, Kranj, tel.: 041/692-821
19001699

ZAPOSIM frizerko s prakso v Kranju. Frizerski salon Cilka Satler, s.p., Oldhamska cesta 14, Kranj, tel.: 041/386-909
19001696

IŠČEM

IŠČEM DELO – z živo glasbo vam popestrimo praznovanje, piknik, poroko ..., tel.: 031/325-654
19001759

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
19001567

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si
19001561

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
19001665

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166
19001586

BELJENJE in glajenje sten, barvanje fasad, napuščev, ograj, nadstreškov, sanacija plesni, dekorativni ometi in opleski, vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrzeje 179, Naklo, tel.: 031/392-909
19001744

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871
19001560

LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo nudimo zaključena gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasaderska dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopji ..., tel.: 041/583-163
19001566

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419
19001737

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246
19001165

NUDIMO DELO VOZNIKU C+E (m/ž)

Iščemo voznika za mednarodni transport v EU. Pogoji: kategorija C+E in ADR

Za vse informacije pokličite na tel. št. 041 333 385.
Podjetje Alperoad Černe

13⁹⁹ EUR
*poština

V volčjem brlogu
Mednarodna uspešnica, ki temelji na presunljivi resnični zgodbi Margot Wölk in vzbuja provokativna vprašanja o sotorilstvu, krivdi in borbi za preživetje.

352 strani, 135 x 200 mm, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

LOTO

Rezultati 51. kroga – 26. junija 2019
1, 10, 11, 28, 29, 30, 34 in 21

Loto PLUS: **6, 7, 8, 11, 12, 24, 27 in 39**
Lotko: **2 0 4 1 7 9**

Sklad 52. kroga za Sedmico: **2.950.000 EUR**
Sklad 52. kroga za PLUS: **850.000 EUR**
Sklad 52. kroga za Lotka: **170.000 EUR**

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141
19001555

ZASEBNI STIKI

VDOVEC, star 79 let, z Zg. Koroške v Avstriji, ki se je slovensko učil na čezmejnem projektu Sosed/Nachbar, želi spoznati družabnico za učenje slov. in ital. ter spoznavanje slov. in beneških krajev. Dobrodošlo znanje nem. in angl. Pišite na: aigner_peter@aon.at
19001677

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. <http://www.zau.si>, tel.: 031/836-378
19001563

RAZNO

PRODAM

DVA soda, pločevinasta, 200 l, obračalnik, samohodni, z okvaro motorja, hydr. črpalko, tel.: 041/874-181
19001751

3 ZELENE plinske jeklenke, 10 kg, in mlin za sadje, enofazni motor, tel.: 041/686-713
19001745

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike, odpeljem brezplačno, tel.: 040/385-956
19001714

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

ZAHVALA

*Ni res, da je odšel – nikoli ne bo!
Ujet v naša srca, z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak spremljal v tišini.*

V 53. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, zet, sin, brat, stric, boter, sosed, kitarist pri ansamblu Blegoš ...

DUŠAN JUSTIN
iz Čirč pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami v tako velikem številu pospremili dragega Dušana na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Hvala za vsa izrečena in poslana sožalja, besede sočutja, tolažbe, molitve, vlivanja upanja na poti drugačnega življenja. Hvala vam za vsako misel, vsak korak, pesem, melodijo v slovo. Posebna zahvala velja učiteljem in učencem OŠ Staneta Žagarja in študentom Oražnovnega doma Medicinske fakultete iz Ljubljane.

Žalujemo vsi njegovi
Čirče, Trboje, junij 2019

ANKETA

Na svojem
živimo v miru

SUZANA P. KOVAČIČ

Praznovali smo osemindvajsetletnico samostojne Slovenije. Na prireditvi ob dnevu državnosti na mejnem prehodu Ljubelj smo nekaj naključnih sogovornikov vprašali, katera je bila po njihovem mnenju največja sprememba v teh letih. / Foto: Tina Dokl

Vojko Damjan, Podlublje:

»Največja sprememba zame je bila, da sem se dostojno upokojil, da sem se vsako leto spominjal dogodkov iz osamosvojitvene vojne, v kateri sem aktivno sodeloval, in da danes živimo v miru.«

Lado Srečnik, Bistrica pri Trziču:

»Največja sprememba je ta, da smo v Evropski uniji, da imamo drugačne pogoje. Ni pa vse pozitivno, kajti politika si ne zna podati rok, "živijo" vsak zase.«

Silvija Zoran, Loka pri Trziču:

»Včasih so bila delovna mesta zanesljivejša. Zdaj tudi več delaš, pa težko kaj prihraniš, si kaj privoščiš. Če smo v Evropi, bi bilo lepo, da bi imeli tudi evropske plače.«

Vilko Gričar, Loka pri Trziču:

»Spremenilo se je to, da sta upadla spoštovanje in cenjenost delovne sile. S tega vidika gospodarstva in razvoja nazadujemo. Pozitivna pa je razpoznavnost v Evropi, odprta vrata v Evropo.«

Drago Zalar, Žiganja vas:

»Največ je, da imamo svojo državo. To vrednato moramo še naprej gojiti. Ni vse idealno, ampak če si bomo skupaj prizadevali, potem verjamem, da bo čedalje boljše in bomo vsi lepše živeli.«

Kosili za evropsko prvenstvo

Minulo nedeljo je na Jami pri Kranju potekalo tekmovanje v ročni košnji.

ALEŠ SENOŽETNIK

Jama pri Kranju – Društvo koscev in kosic Slovenije je minulo nedeljo organiziralo tradicionalno tekmovanje v ročni košnji na Jami pri Kranju.

»Dež travo zmečča, zato jo je lažje kositi, po drugi strani pa je zaradi dežja težja, zato kosci potrebujemo več moči,« je razmere na travniku poznavalsko ocenila 76-letna Minka Veršič, starosta slovenskih koscev in aktualna svetovna prvakinja v svoji kategoriji.

Da je ročna košnja resno tekmovanje, nesamokmečko opravilo, so dokazovali številni kosci, ki so se udeležili tokratnega tekmovanja. Košnja zahteva spretnost in dobro kondicijo, saj morajo tekmovalci denimo v kraljevski disciplini pokositi sto kvadratnih metrov veliko travno površino, kar najboljšim uspe v le dveh minutah. »Poleg dobre fizične pripravljenosti moraš imeti dobro koso. Če kosa ne reže, tu tudi kondicija ne pomaga. Tekmovalci uporabljamo koso dolžine 120 ali 130 centimetrov s krajšim ročajem, da jo lažje obvladuješ,« nam je povedal podpredsednik društva, ki se je tudi sam

Kosci so se ponovno zbrali na Jami, kjer jih je podpirala precejšnja množica gledalcev.

pomeril v kraljevski disciplini, v kateri je zmagal Avstrijec Fabian Winder pred Jožetom Oblakom in Romanom Krekom.

»Ročna košnja je precej zahtevna disciplina, ki ne dobi prav veliko pozornosti javnosti, zato se je treba za mlade tekmovalce še posebej potruditi. Kljub temu naša tekmovalci dosegajo vse boljše rezultate. Na evropskem prvenstvu v Baskiji pred štirimi leti skoraj nismo imeli tekmovalca, ki bi se uvrstil med najboljših

trideset, pred dvema letoma v Švici smo bili že precej boljši, za letošnje prvenstvo pa imamo tri ali štiri tekmovalce, ki so se sposobni uvrstiti med prvih deset,« je pojasnila tajnica društva Betka Krek. Tekmovanje na Jami je bilo zadnje v seriji treh tekmovanj pri nas in je dalo tudi potnike na evropsko prvenstvo v ročni košnji, ki bo avgusta potekalo v Avstriji. Prihodnje leto pa se bodo najboljši kosci zbrali v Moravčah, kjer bo potekalo svetovno prvenstvo.

Ročna košnja pa nima le tekmovalnega značaja. »To je naša kulturna dediščina, ki jo tudi na tak način lahko ohranjamo živo,« pravi Minka Veršnik, ki si želi, da bi se s tem zanimivim in malo znanim športom ukvarjalo tudi čim več mladih. Prav zato tudi organizatorji evropskih tekmovanj namenjajo več prostora tekmovalcem pod tridesetim letom in tudi na ta način skušajo spodbuditi mlajše generacije k tej zanimivi disciplini.

Junij morda rekordno vroč

Maj je bil najhladnejši po letu 1991, ta mesec pa za biti enako vroč kot rekordni junij leta 2003.

ANA ŠUBIČ

Kranj – Letošnji maj je bil najhladnejši po letu 1991, a so že v začetku tega meseca temperature poskočile – tako zelo, da bo letošnji junij verjetno najtoplejši v zadnjih petnajstih letih.

Kot je pojasnil meteorolog Branko Gregorčič, je povprečna majska temperatura za dve do tri stopinje Celzija zaostala za dolgoletnim povprečjem. V Ljubljani je denimo znašala 12,9 stopinje, v Ratečah pa 8,5. Že s 1. junijem je nato nastopilo obdobje nadpovprečnih temperatur. Vročina je bila še posebej peklenska včeraj. Po podatkih samodejnih postaj agencije za okolje je bilo ob 13. uri na Brniku in v Lescah 32 stopinj, v Kranju in Ratečah se

je živo srebro povzpelo do 34 stopinj in na Kredarici kar do 20 stopinj. Ponekod so bili preseženi absolutni junijski temperaturni rekordi. Po napovedih Gregorčiča bo vročina danes in jutri popustila, se bo pa vrnila od nedelje naprej, a predvidoma ne bo ekstremna. »Verjetno bo letošnji junij približno enako vroč, kot je bil rekordni junij iz leta 2003,« je še povedal. Tedaj je denimo v Ljubljani povprečna temperatura znašala 23,5 stopinje Celzija oz. 4,5 stopinje več dolgoletnega povprečja.

Ob visokih temperaturah so se ogrele tudi kopalne vode. Bohinjsko jezero se je ogrelo na 22,5 stopinje, Blejsko na 25,2, morje v Koprju pa na skoraj 28 stopinj Celzija.

Začeli so se Čipkarski dnevi

Čipkarske dneve v Železnikih neprekinjeno prirejajo že 57 let. Pestro dogajanje vse do nedelje.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Sinoči so v Železnikih slovesno odprli 57. Čipkarske dneve, ki jih prireja Turistično društvo Železniki s soorganizatorji. Program festivala bo znoval raznolik, tudi po zaslugi projekta Evropske manjšine, za katerega je Občina Železniki pridobila evropska sredstva. V Kulturnem domu Železniki, Špendalovi hiši in muzejski galeriji bodo vse do nedelje na ogled zanimive razstave, povezane s klekljanjem. Jutri po 9. uri bo v Groharjevi dvorani v Sorici mednarodna strokovna konferenca na temo evropskih manjšin. Pestro bo tudi v Železnikih. Ob 18. uri bo pred plavžem otroški Živ

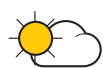
žav, uro kasneje predstavitev starega običaja pobiranje kranceljnov, večer pa bo glasbeno obarvan: po nastopih pihalnih orkestrov in zasedbe 3=plančki bo še veselica s skupino Zvita feltna. Vrhunec festivala bo v nedeljo. V starem delu Železnikov bosta predstavitev domačih obrti in tržnica, na različnih lokacijah v starem delu mesta bodo nastopili učenci glasbene šole, potekalo bo tudi klekljanje na prostem. Opoldne se bodo pred plavžem zavrtle folklorne skupine, po 13. uri pa se obeta nastop pihalnih orkestrov. Ob 15. uri se bo pred plavžem začelo vseslovensko tekmovanje v klekljanju, kasneje pa bo za dobro vzdušje skrbel Ansambel Saša Avsenika.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, le zjutraj bo ponekod nekaj oblačnosti. Jutri in v nedeljo bo pretežno jasno. Jutra bodo sveža, v nedeljo čez dan pa bo spet bolj vroče.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

16/29 °C

SOBOTA

14/28 °C

NEDELJA

16/32 °C

